

การประเมินหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

สารนิพนธ์
ของ
นายไวภูณัฐ สถาปนาวัตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๕๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.19625
09657
9.2

การประเมินหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

บทคัดย่อ
ของ
นายไวภูณัฐ สถาปนาวัด

15 ก.ย. 2567

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวัตผลการศึกษา
พฤษภาคม ๒๕๕๗

ที่ 250151 9.2

ไวภูณัฐ สถาปนาวัตร (๒๕๔๗). การประเมินหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและ
วชิรพยาบาล. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหอพักสหกรณ์ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร
และวชิรพยาบาล โดยการจำแนกโครงสร้างการดำเนินงานของหอพักออกเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. การประเมินด้านกายภาพ
๒. การประเมินด้านการบริหาร
๓. การประเมินด้านการบริการและสวัสดิการ
๔. การประเมินด้านกิจกรรม

โดยการประเมินการดำเนินงานทั้ง ๔ ด้าน ใช้รูปแบบการประเมินสองแบบ คือ การประเมินความคิด
เห็นและการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ การประเมินความคิดเห็นใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ส่วนการ
ประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย การสำรวจ, การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
และการสนทนากลุ่ม

ผลการประเมินพบข้อสารสนเทศที่สำคัญว่า

๑. การดำเนินการของหอพักส่วนใหญ่ยังต้องปรับปรุงแก้ไข หัวข้อที่ควรรีบให้ความสนใจแก้ไขมากที่สุด
คือ พื้นที่ของห้องที่เล็กเกินไป, การที่ไม่มีห้องรับแขก, การที่ไม่มีห้องสันทนาการ, การที่ไม่มีช่องระบายอากาศใน
หอพัก, เสียงเครื่องยন্ত্রภายนอกดังมากเกินไป, ไม่มีร้านจำหน่ายอาหารที่มีคุณภาพ, ไม่มีศูนย์สันทนาการประจำ
บ้านในหอพัก, ไม่มีโทรศัพท์สาธารณะในหอพัก, ไม่มีกิจกรรมการสอนความรู้ด้านต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก
๒. การประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์และการประเมินความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกัน

**A EVALUATION OF A COOPERATIVE DORMITORY OF
BANGKOK METROPOLITANS ADMINISTRATION MEDICAL SCHOOL AND VAJIRA HOSPITAL**

**AN ABSTRACT
BY
WAJGOON STAPANAVATR**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Measurement Education
at Srinakharinwirot University**

May 2004

Waigoon Stapanavatr. (2004) *A Evaluation of a Cooperative Dormitory of Bangkok Metropolitans Administration Medical School and Vajira Hospital*. Master's Project, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : S.Wassana Prawalpruk, Ph.D., Associate Professor of Education

This study aims to evaluate cooperative dormitory of Bangkok Metropolitans Administration Medical School and Vajira hospital. Cooperative dormitory management is classified to four compositions.

1. Physical of dormitory
2. Dormitory administration
3. Dormitory service and welfare
4. Learning activity in dormitory

This study evaluate in all compositions that is performed by opinion evaluation and empirical evaluation. Opinion evaluation is performed by questionnaire but empirical evaluation is performed by qualitative method e.q. survey method, participant observation and focus group discussion.

Evaluation finds important data

1. In majority, cooperative dormitory management is unsatisfactory. Some aspects should urgent correction e.q. room size is too small, absent parlour room, absent playing-room, absent air ventilation channel, loud noise from car, absent food service, absent drug-case, absent public telephone service, absent appropriate learning activity
2. Data from empirical evaluation is inconsistent with opinion evaluation.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ชวลิต รวยอาจิณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล)
วันที่ ๒๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาเพื่อทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือตลอดจนคำแนะนำเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่ผู้วิจัยจะสามารถกระทำได้ ผู้วิจัยใคร่ขอจารึกนามไว้ด้วยความขอบพระคุณอย่างสูงยิ่ง ดังต่อไปนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) นายแพทย์สุพล จินดาทรัพย์ หัวหน้าภาควิชาสัตยศาสตร์ ที่ได้อนุญาตให้ใช้เวลาดำเนินการที่ว่างจากการปฏิบัติงานเพื่อการจัดทำสารนิพนธ์ อาจารย์นายแพทย์พจน์ ชีรคุปต์ รองหัวหน้าภาควิชาสัตยศาสตร์ ที่ได้อนุเคราะห์และให้ความสะดวก โดยอนุญาตให้ใช้สถานที่ของหอพักสหกรณ์ของวิทยาลัยฯ ชั้น ๔ เพื่อพักอาศัย เก็บข้อมูล และให้เวลาเพื่อทำการสนทนากลุ่ม อาจารย์นายแพทย์บุรพกาญจนมิตร ภาควิชาสัตยศาสตร์ ที่ได้อนุเคราะห์เวลาแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับหอพักสหกรณ์ของวิทยาลัยฯ และให้เวลาเพื่อทำการสนทนากลุ่ม ทำให้แนวคิดของผู้วิจัยสามารถปฏิบัติได้และเป็นผลสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงวัลลี สัตยาศัย ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์นายแพทย์อนันต์ มโนชัยพิบูลย์ ภาควิชาสัตยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลและอาจารย์นายแพทย์มนวัฒน์ เงินน้ำ ภาควิชาสัตยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบประเมินและให้คำแนะนำในการกำหนดหัวข้อเพื่อให้สอดคล้องกับแบบสอบถามความคิดเห็น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพุดษ์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ และอาจารย์ชวลิต รวยอาจิน กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ทั้งสามท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดทุกขั้นตอนของการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนกระทั่งงานทั้งหมดเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ถ้าจะมีข้อบกพร่องใดๆ ของสารนิพนธ์นี้ ย่อมเกิดจากความสามารถของผู้วิจัยที่ไม่อาจแก้ไขหลักการหรือรายละเอียดของงานได้อย่างสมบูรณ์

ไวคุณฐ์ สถาปนาวัด

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑	๑
บทนำ.....	๑
ภูมิหลัง.....	๑
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	๒
ความสำคัญของการวิจัย.....	๒
ขอบเขตของการวิจัย.....	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๓
๒	๔
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๔
กระบวนการประเมินผลของเวลธ์.....	๔
การศึกษาเชิงคุณภาพ.....	๘
/ รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	๑๑
ทฤษฎีการบริหาร.....	๑๒
ความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา.....	๑๒
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา.....	๑๔
/ วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก.....	๑๖
/ ประเภทของการจัดหอพัก.....	๑๗
/ การพิจารณานิสิตนักศึกษาเข้าพักอาศัยในหอพัก.....	๑๗
/ หอพักกับพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา.....	๒๐
/ การประเมินหอพักตามแนวทางของรัชธิบูลย์.....	๒๒
/ หอพักสหกรณ์วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล.....	๒๕
๓	๓๑
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๓๑
เลือกรูปแบบการประเมิน.....	๓๑
กำหนดกรอบความคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	๓๑
รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล.....	๓๓
วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์.....	๓๓
๔	๓๕
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๕
ผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านผู้พักอาศัย.....	๓๕
ผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น.....	๔๐
การเปรียบเทียบผลของการใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย.....	๔๖
วิเคราะห์ผลจากการเปรียบเทียบเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น.....	๕๑
๕	๕๔
สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	๕๔
สรุปผลการวิจัย.....	๕๔
อภิปรายผล.....	๖๑
ข้อเสนอแนะ.....	๖๒
บรรณานุกรม.....	๖๔
ภาคผนวก.....	๖๗
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	๖๘
ภาคผนวก ข ภาพถ่ายหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล..	๗๔

สารบัญ

บทที่

ประวัติผู้วิจัย.....

หน้า

๘๓

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ แสดงกิจกรรมที่อาจใช้การสนทนากลุ่มกับการศึกษา ๔ ประเภท.....	๑๐
๒ แสดงจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย : ด้านสติปัญญา.....	๒๑
๓ แสดงจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย : ด้านอารมณ์และจริยธรรม.....	๒๒
๔ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๓๖
๔ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม (-ต่อ-).....	๓๗
๕ ผลการประเมินความคิดเห็น.....	๓๘
๕ ผลการประเมินความคิดเห็น (-ต่อ-).....	๓๙
๕ ผลการประเมินความคิดเห็น (-ต่อ-).....	๔๐
๖ ผลการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์.....	๔๕
๖ ผลการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์ (-ต่อ-).....	๔๖
๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น.....	๔๘
๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น (-ต่อ-).....	๔๙
๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น (-ต่อ-).....	๕๐

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
๑ แสดงแบบจำลองการประเมินและการตัดสินใจ.....	๖
๒ ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน.....	๓๔

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

นับแต่สถาปนาวชิรพยาบาลเป็นสถานพยาบาลตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็นต้นมา การรักษาประชาชนให้พ้นจากความเจ็บป่วยเป็นพันธกิจหลักของวชิรพยาบาล ก่อนมีการฝึกอบรมในระดับปริญญาตรี วชิรพยาบาลมีการผลิตแพทย์ระดับผู้เชี่ยวชาญมานาน และในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ วชิรพยาบาลร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) เพื่อเป็นสถาบันสมทบในระดับคลินิกเพื่อการผลิตแพทย์ แต่ต่อมาในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๓๖ ได้ก่อตั้งวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครขึ้นเพื่อผลิตแพทย์ โดยเป็นหน่วยงานของวชิรพยาบาลเอง ทำให้พันธกิจหลักเพิ่มจากเดิม คือ ผลิตแพทย์ประจำบ้านเพื่อเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ, ผลิตนิสิตแพทย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและผลิตนักศึกษาแพทย์ของวิทยาลัย ๔ เอง มีจุดมุ่งหมายให้บัณฑิตแพทย์ออกไปปฏิบัติงานในหน่วยงานสาธารณสุขต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในการที่จะเตรียมแพทย์เพื่อรองรับและพร้อมสำหรับสังคมแพทย์ที่มีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นทุกที จำเป็นต้องมีความสมดุลในด้านต่าง ๆ ประกอบกัน ได้แก่ ความรู้ในมุมกว้าง สามารถเข้าใจปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว เป็นผู้ที่มองโลกในมุมกว้าง มีความรับผิดชอบไม่เฉพาะชีวิตของผู้ป่วย หากแต่เป็นผู้ที่มีแนวคิดทัศนคติของการรับรู้และรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่วนรวม มีเจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพและการช่วยเหลือสังคม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้เปลี่ยนชื่อวชิรพยาบาลมาเป็นวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล (วพบ.)

การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในสถาบันการศึกษา บรรยากาศวิชาการจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่มีความเกื้อกูล สนับสนุน สร้างสรรค์ รักษาและถ่ายทอดวิชาการ ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ รวมทั้งถาวรวัตถุ สภาพทางสังคม จิตใจและสติปัญญาของบุคลากรทุกฝ่ายที่จะประกอบกิจการงานและดำเนินชีวิตร่วมกันในสถาบันการศึกษา

เนื่องจากในกระบวนการการศึกษาวิชาแพทย์ จะต้องมีการศึกษาอย่างหนัก จะต้องขึ้นปฏิบัติงานบนเตียงผู้ป่วยตั้งแต่เวลา ๐๖:๓๐ น. ไปจนกระทั่งเวลาประมาณ ๑๘:๐๐ น. นอกจากนี้ ยังมีการอยู่เวรยาม ทำให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านไม่สามารถมาทำการศึกษาแบบไปเช้า-เย็นกลับได้ การมีหอพักสำหรับนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้วิทยาลัยแพทยศาสตร์ยังได้พยายามจัดให้มีสวัสดิการพื้นฐานและบริการบางประเภทให้แก่ นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน เพื่อบรรเทาอุปสรรคอันพึงมี เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านบรรลุเป้าหมายการศึกษา เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดให้มีชมรมวิชาการ เช่น การสร้างบรรยากาศในหอพักนิสิตนักศึกษา และจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านให้เพิ่มมากขึ้น การจัดให้มีหอพักของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลนับว่ามีความสำคัญเพราะ นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านที่เรียนในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลนั้น ส่วนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ไกลโรงพยาบาล อีกทั้งกิจกรรมการศึกษาที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น นอกจากนี้การจัดหอพักยังเป็นการเพิ่มพูนบรรยากาศทางวิชาการ เพิ่มประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาตัวบุคคลได้ (พรจันทร์ ล่องสกุล, ๒๕๓๐ อ้างอิงจาก Fitzgerald, ๑๙๗๐) หอพักนิสิตนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่ง ซึ่งนับได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการผลิตบัณฑิตแพทย์ที่มีคุณภาพ เพื่อออกไปพัฒนา และทำประโยชน์ให้กับสังคม ในอดีตก่อนที่จะมีการเปลี่ยนสถานะจากวชิรพยาบาลมาเป็นวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล มีหอพักทั้งสิ้น ๓ หอพัก เป็นหอพักพยาบาล ๒ หอพัก และเป็นหอพักแพทย์ ๑ หอพัก นิสิตแพทย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะใช้หอพักแพทย์นี้เป็นที่พักอาศัย ร่วมกับแพทย์ประจำบ้าน

เนื่องจากจำนวนนิสิตนักศึกษาแพทยที่มีจำนวนมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีการจัดตั้งหอพักแพทย์เพิ่มอีก ๑ หอพัก โดยสร้างภายนอกวิทยาลัย ๙ ใช้สถานที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์วิทยาลัย ๙ มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย ๙ ในอันที่จะพัฒนารูปแบบหอพักสหกรณ์ให้เสริมสร้างบรรยากาศ และการใช้ชีวิตในโรงเรียนแพทย์ (Medical school life)

ในปัจจุบันหอพักสหกรณ์ได้เปิดดำเนินการมาเป็นเวลาประมาณสองปี ยังไม่เคยประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นทางการ และจากการที่วิทยาลัย ๙ ได้จัดตั้งเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารระหว่างบุคคลภายนอกกับวิทยาลัย ๙ และระหว่างบุคลากรภายในวิทยาลัย ๙ เอง จากการเพิ่มอิสระทางการสื่อสารมากขึ้น จะพบนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านที่เข้าพักหอพักสหกรณ์ได้แสดงปฏิกิริยาเกี่ยวกับความไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ (www.vajira.ac.th)

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การประเมินหอพักสหกรณ์จะก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ในอนาคตตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งหอพักในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายในการประเมินหอพักสหกรณ์เพื่อประเมิน

๑. ลักษณะทางกายภาพของหอพักสหกรณ์
๒. การบริหารงานของหอพักสหกรณ์
๓. การบริการและสวัสดิการของหอพักสหกรณ์
๔. กิจกรรมในหอพักสหกรณ์

ความสำคัญของการวิจัย

๑. เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดหอพัก ทั้งในด้านกายภาพ, การบริหาร, การบริการ, การจัดสวัสดิการและการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการและการใช้ชีวิตในโรงเรียนแพทย์

๒. ทำให้ทราบว่าทัศนะของนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านสอดคล้องกับเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักในสถาบันการศึกษา มีความคาดหวังสูงกว่าเกณฑ์ (over expectation) หรือมีการตั้งเกณฑ์สูงกว่าความคาดหวัง (over standard) จะช่วยในการพัฒนาเกณฑ์เชิงประจักษ์เพื่อใช้ในการประเมินหอพักต่อไป

๓. เพื่อศึกษาถึงผลที่ได้จากการประเมินหอพักในเรื่องเดียวกัน แต่ใช้รูปแบบการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเปรียบเทียบรูปแบบการประเมินแบบสอบถามความคิดเห็น

ขอบเขตของการวิจัย

การประเมินครั้งนี้ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีขอบเขตการประเมินดังนี้

๑. การประเมินครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี โดยใช้วิธีการประเมินโดยยึดรูปแบบของเวลส์เป็นหลัก และใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาร่วมในการเก็บข้อมูล
๒. การเลือกกลุ่มที่ศึกษา มีดังนี้

๒.๑ นิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านที่พักอยู่ในหอพักสหกรณ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน
ทุกคน

๒.๒ ผู้บริหารของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ซึ่งประกอบไปด้วยผู้อำนวยการวิทยาลัย, ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย

๒.๓ อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา คณะกรรมการดูแลหอพักและอาจารย์อนุสาสน์

๓. การรวบรวมข้อมูล มีวิธีในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

๓.๑ ใช้แบบสอบถามทัศนคติของนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านเกี่ยวกับการดำเนินงานทั้ง ๔ ด้านของหอพักสหกรณ์

๓.๒ ใช้แบบตรวจรายการเกณฑ์เชิงประจักษ์ทั้ง ๔ ด้านของหอพักสหกรณ์ โดยมีวิธีการเก็บสองวิธี วิธีแรก คือ ใช้วิธีการสำรวจตรวจวัดลักษณะทางกายภาพ วิธีที่สอง คือ สอบถามกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ถูกประเมิน ซึ่งมีสามด้าน คือ การบริหารงานของหอพัก, บริการและสวัสดิการ และด้านกิจกรรมสำหรับผู้อาศัยภายในหอพักสหกรณ์ โดยทำการสอบถามในลักษณะการอภิปรายกลุ่ม (focus group discussion)

๔. ตัววัดในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

๔.๑ เกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์ของวิทยาลัย ฯ

๔.๒ ทัศนคติต่อการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ของนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านทั้ง ๔ ด้านซึ่งตัววัดได้รวบรวมมาจากแบบสอบถามและการสอบถามแบบอภิปรายกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมิน หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือความมีประโยชน์จากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
หอพักสหกรณ์ของวิทยาลัย ฯ หมายถึง ที่พักอาศัยของนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล, นิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รูปแบบการประเมินของเวลธ์ หมายถึง รูปแบบการประเมินชนิดหนึ่งที่จะต้องตอบคำถามสำคัญ ๓ ประการ คือ ทำไมต้องประเมิน, ประเมินอะไร และประเมินอย่างไร

การศึกษาเชิงคุณภาพ หมายถึง การศึกษาเข้าถึงข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลเพื่อตอบปัญหาที่ตั้งไว้ โดยที่ผู้ศึกษาพยายามทำตัวให้ "เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน" ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกของชุมชนที่ศึกษาจนได้รับความไว้วางใจมากพอที่จะสามารถ "เจาะ" หรือเข้าถึงข้อมูลที่โดยปกติแล้วชุมชนจะไม่บอกแก่คนแปลกหน้าง่าย ๆ

การประเมินการดำเนินงานหอพัก หมายถึง การตัดสินคุณค่าของหอพักหรือความมีประโยชน์ของหอพักใน ๔ ด้าน คือ

๑. การประเมินหอพักด้านกายภาพ หมายถึง การประเมินด้านอาคารสถานที่ ห้องพัก ที่นั่งพักผ่อน ห้องอาหาร สถานที่รับรองผู้มาเยี่ยม ห้องปฐมพยาบาล บริเวณสนาม ห้องน้ำ ห้องสุขา ทางเดิน ที่จอดรถ ห้องเก็บของ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๒. การประเมินหอพักด้านการบริหาร หมายถึง การประเมินด้านการดำเนินงานหอพัก การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ

๓. การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ หมายถึง การประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากอาคารสถานที่ ที่ช่วยตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ใน

หอพัก ให้ความปลอดภัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์, เครื่องซักผ้า, โทรศัพท์ เป็นต้น

๔. การประเมินหอพักด้านกิจกรรม หมายถึง การประเมินการจัดการเรียนรู้ในหอพัก โดยใช้ประโยชน์ของที่พักอาศัยเป็นแหล่งพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านชีวิตและวิชาการ เป็นแนวคิดพัฒนาให้หอพักเป็นศูนย์การศึกษาและอาศัย (Living Learning Center)

มีวิธีการประเมินสองวิธี คือ

๑. การประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านผู้พักอาศัย

๒. การประเมินโดยใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านที่มีต่อหอพัก หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ที่มีทั้งสิ้น ๔ ด้าน คือ

๑. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพักด้านกายภาพ

๒. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพักด้านการบริหาร

๓. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพักด้านบริการและสวัสดิการ

๔. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพักด้านกิจกรรม

เกณฑ์เชิงประจักษ์ หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานที่ผู้เชี่ยวชาญด้านหอพักในสถาบันการศึกษาได้กำหนดไว้ในตำราหรือผลการวิจัยต่าง ๆ ว่า การดำเนินการหอพักควรเป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลดีต่อนิสิตนักศึกษาผู้พักอาศัยในหอพัก

ข้อมูลเชิงประจักษ์ด้านกายภาพ หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบโดยตรงจากการวัดลักษณะทางกายภาพของหอพักสหกรณ์และเอกสารข้อมูลพื้นฐานการจัดตั้ง, การดำเนินงานของหอพักสหกรณ์

ข้อมูลเชิงประจักษ์ด้านความเห็น หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) แต่ละฝ่ายและนำผลการเก็บข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการอุปมาน (inductive approach) เพื่อประมวลเป็นข้อสรุปถึงเกณฑ์ในข้อนั้น ๆ

ผู้ถูกประเมิน หมายถึง ผู้ที่ให้ข้อมูลกับผู้ประเมิน มีสองฝ่าย ประกอบไปด้วย

๑. ฝ่ายบริหารและจัดการเรื่องหอพัก ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารของวิทยาลัย ฯ, อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา, อาจารย์อนุสาสน

๒. ฝ่ายพักอาศัย ซึ่งประกอบไปด้วย นิสิตแพทย์, นักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน

ผู้บริหารของวิทยาลัย ฯ หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หมายถึง อาจารย์ผู้มีหน้าที่ในการดูแลกิจการนิสิตนักศึกษา

อาจารย์อนุสาสน หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดูแลหอพักสหกรณ์

นิสิตแพทย์ หมายถึง นิสิตแพทย์คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่พักอาศัยอยู่ในหอพักสหกรณ์

นักศึกษาแพทย์ หมายถึง นักศึกษาแพทย์วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ที่พักอยู่ในหอพักสหกรณ์

แพทย์ประจำบ้าน หมายถึง แพทย์ที่มาฝึกอบรมเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ที่พักอยู่ในหอพักสหกรณ์

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าเพื่อหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินหอพักสหกรณ์ในครั้งนี้ ได้เรียบเรียงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องไว้
ดังนี้

๑. กระบวนการประเมินผลของเวลช์
๒. การศึกษาเชิงคุณภาพ
๓. รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
๔. ทฤษฎีการบริหาร
๕. ความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา
๖. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา
๗. วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก
๘. ประเภทของการจัดหอพัก
๙. การพิจารณานิสิตนักศึกษาเข้าพักอาศัยในหอพัก
๑๐. หอพักกับพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา
๑๑. การประเมินหอพักตามแนวทางของรัชนีบูลย์
๑๒. หอพักสหกรณ์วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

๑. กระบวนการประเมินผลของเวลช์ (The Process of Evaluation of Welch)

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เวย์น เวลช์ (Dr. Wayne Welch) จบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน (Wisconsin) เป็นที่ปรึกษาของศูนย์ดำเนินโครงการมากมาย เช่น มาตรฐานการประเมิน, การประเมินประกาศนียบัตรของครูอาจารย์, การประเมินโครงการประเมินการฝึกอบรม (the Evaluation of the Metaevaluation-Training-Support project) เขาดำเนินการประเมินโครงการขนาดใหญ่ถึง ๖๐ โครงการ ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยมิเนโซต้า (Minnesota)

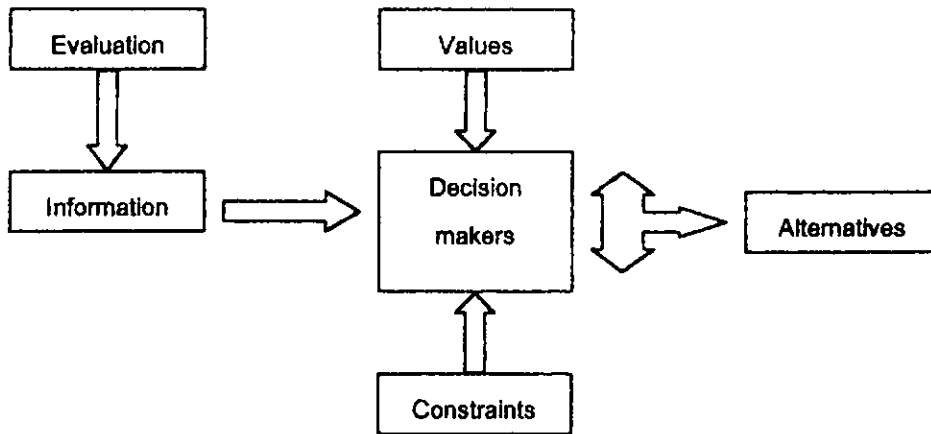
เวลช์ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า (อนันท์ศิลป์ รุจิเวช และคณะ, ๒๕๔๐) เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดซึ่งสารนิเทศ (Information) สำหรับผู้ตัดสินใจ กระบวนการประเมินเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะได้มาซึ่งสารนิเทศ สารนิเทศที่ได้มาจะมีประโยชน์สำหรับใช้เป็นข้อมูลที่ให้ผู้บริหาร หรือเจ้าของโครงการใช้ในการตัดสินใจพิจารณาหาทางเลือกของการดำเนินงานครั้งต่อไป (ดูแผนภาพ)

ในการประเมินตามแนวของเวลช์ เมื่อจะประเมินโครงการจะต้องตอบคำถาม ๓ ข้อ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมิน คือ

๑. ทำไมต้องประเมิน หรือประเมินทำไม จากการตอบคำถามนี้ จะทำให้ผู้ประเมินทราบถึงความสำคัญของปัญหาที่จะต้องประเมินว่า การประเมินในครั้งนั้นเป็นการประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation), การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือการประเมินผลเพื่อการบริหาร (Administrative Evaluation)

๒. ประเมินอะไร จากการตอบคำถามนี้ จะทำให้ผู้ประเมินทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน

๓. ประเมินอย่างไร จากการตอบคำถามนี้ ผู้ประเมินจะได้ทราบถึงวิธีการและขั้นตอนของกระบวนการประเมิน

ภาพประกอบ ๑ แสดงแบบจำลองการประเมินและการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่สำคัญของการประเมินตามแนวทางของเวลซมี ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑		ขั้นตอนที่ ๒		ขั้นตอนที่ ๓	
เก็บรวบรวมข้อมูล	แบบจำลอง เทคนิค การจัดการ	การวิเคราะห์หรือ มูล	ลรทศ วิเคราะห์ สังเคราะห์	การรายงานผล	ข้อเขียน ปากเปล่า การติดตามผล

ขั้นตอนที่ ๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบจำลอง การที่จะทำการประเมินสิ่งใดก็ตามจะต้องมีการกำหนดกรอบความคิดหรือแนวทางการประเมินก่อน เพราะจะได้มีรูปแบบหรือแนวทางในการประเมิน กรอบแนวความคิดนี้จะเรียกว่า แบบจำลอง (Model) ในการประเมินผลเรื่องเดียวกันด้วยผู้ประเมินต่างชุดกัน ก็อาจมีการตีความหมายที่แตกต่างกันได้ ด้วยเหตุนี้การวางแผนการประเมินจึงเป็นกลวิธีที่สำคัญ การสร้างแบบจำลองต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ควรทำการวางแผนศึกษาขั้นนำ การวางแผนนี้จะเน้นให้เห็นว่าก่อนการประเมินจะต้องทำอะไรบ้าง เป็นการยากพอสมควรที่จะกำหนดแบบจำลองที่จะทำให้สะดวกต่อการประเมิน

เทคนิค นักประเมินผลใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลที่จะประเมิน โดยใช้เทคนิคการวัดผลในระยะ ๔๐ กว่าปีที่ผ่านมา ได้มีการพัฒนาเครื่องมือวัดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรม ต่อมามีการใช้เครื่องวัดทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ คุณค่าและสิ่งแวดล้อม เครื่องมือดังกล่าว นักประเมินหลักสูตรนำมาใช้กันมาก การวัดผลเป็นเทคนิครากฐานหลักของการประเมิน มีประโยชน์ในการใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการจัดกระทำเป็นสารนิเทศต่อไป เทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เช่น การสังเกต การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น

การจัดการ นักประเมินผลจะต้องมีการจัดเตรียมการด้านเวลา ตัวบุคคลและการเงินสำหรับการประเมิน โดยอาจใช้เทคนิค PERT (Program Evaluation and Review Technique) หรือ PPBS (Program Planning Budget System)

เทคนิค PERT เป็นการประเมินที่ช่วยในการวางโครงการ การวางแผนงาน ประเมินผลงาน และใช้ในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนใช้ในการควบคุมงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ เทคนิค PERT นี้ได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๘ โดยหน่วยงานควบคุมโครงการพิเศษของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกา

(Navy's Special Projects Office) (กิตติพันธ์ รุจิรกุล, ๒๕๒๔) และต่อมาเทคนิค PERT ก็ถูกนำไปในหน่วยงานต่าง ๆ จนถูกนำเข้ามาใช้ในวงการศึกษาของสหรัฐอเมริกา จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับกันว่า PERT เป็นขั้นตอนแรกในการวางแผนงานและจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงานหรือดำเนินโครงการ

PERT มีแนวคิดสำคัญ (เตรียมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, ๒๕๒๕) คือ

๑. โครงการหรือแผนงานใด ๆ ก็ตามมีตัวกำหนดหรือตัวแปร (variables) ที่ทำให้แผนสำเร็จอยู่ ๓ ประการ คือ

ก. เวลาที่ใช้ในการทำงาน

ข. ทรัพยากรหรือวัสดุคืบ

ค. รายละเอียดของงาน

ถ้าตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งถูกจำกัดหรือมีน้อย ก็มีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนตัวแปรอีกสองตัวให้เพิ่มมากขึ้น เช่น ในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งถูกจำกัดเวลา เราก็จำเป็นต้องเพิ่มทรัพยากรหรือวัสดุคืบและอาจจะต้องลดรายละเอียดของงานลง ในทำนองเดียวกันถ้างานนั้นมีทรัพยากรหรือมีกำลังคนที่จำกัด เราก็อาจจะต้องเพิ่มเวลาหรืออาจจะต้องลดรายละเอียดของงานลง

๒. โครงการหรือแผนงานใด ๆ ก็ตาม ย่อมสามารถแยกออกเป็นงานย่อย ๆ ได้ และเมื่อแยกโครงการหรือแผนงานออกเป็นงานย่อย ๆ แล้ว ก็ให้งานย่อย ๆ เหล่านั้นมาจัดเรียงลำดับตามระยะเวลาที่จะต้องจัดทำก่อนหลัง จากนั้นจึงพิจารณาว่าจะใช้เวลาเท่าใดตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนสำเร็จงานตามแผน ระยะเวลาดังกล่าวนี้เรียกว่า ระยะเวลาวิกฤติ (Critical Path Method) หรือ CPM

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้ประเมินได้จัดสร้างแบบจำลองเรียบร้อยแล้ว ก็จะถึงขั้นที่จะต้องจัดการกับข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขป ดังต่อไปนี้

การลงรหัส เป็นการแปลงข้อมูลดิบที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ให้อยู่ในรูปรหัสที่เป็นตัวเลข เพื่อง่ายต่อการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ ผู้ประเมินจะต้องเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการประเมิน และลักษณะของข้อมูล

การสังเคราะห์ หลังจากทีวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ให้นำผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความรวบรวมประเด็นสำคัญ ๆ เพื่อประมวลเป็นสารนิเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ การรายงานผล

เป็นการนำเสนอข้อมูล จะนำเสนอในรูปแบบใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสม แต่การนำเสนอที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ และการจัดทำเป็นสายลักษณะอักษรควบคู่กันไป เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม

การประเมินตามรูปแบบของเวลส์มีจุดเด่นมากที่สามารถใช้ได้กับการประเมินรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และในขั้นตอนของการประเมิน ผู้ประเมินก็สามารถนำเอากรอบความคิดในทฤษฎีนั้น ๆ หรือแบบจำลองต่าง ๆ มาซ้อนเข้าไปในรูปแบบของเวลส์ได้ อย่างไรก็ตาม รูปแบบของเวลส์มีจุดอ่อนตรงที่ไม่มีการประเมินว่าโครงการนั้น ๆ เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ แต่จะเน้นไปที่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการมากกว่า ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การประเมินตามรูปแบบของเวลส์ เพราะมีความยืดหยุ่นในรูปแบบของการประเมินสูง การประเมินหอพักสหกรณ์นี้ได้กำหนดประเมินการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เน้นไปที่ความคิดเห็นของผู้เข้าพักอาศัย และเกณฑ์เชิงประจักษ์โดยใช้กระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพเข้ามาร่วมในการกำหนดเกณฑ์เชิงประจักษ์

๒. การศึกษาเชิงคุณภาพ

วิธีการวิจัยหรือการศึกษาเชิงคุณภาพ ถือกำเนิดและพัฒนาขึ้นมาในฐานะเป็นระเบียบวิธีแสวงหาความรู้ที่สำคัญในวิชามานุษยวิทยา การศึกษาเชิงคุณภาพไม่มุ่งที่จะพิสูจน์กฎเกณฑ์หรือทฤษฎีที่มีอยู่ก่อน และไม่นิยมที่จะสร้างสมมติฐานเพื่อตีกรอบของการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาในหัวข้อวิจัยที่ตั้งไว้ การศึกษาเชิงคุณภาพต้องพร้อมที่จะยืดหยุ่นตามลักษณะของหลักฐานข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสิ่งที่กำหนดนับกันเป็นปริมาณหรือในรูปของแนวคิด ในการเก็บข้อมูลนักวิจัยจะคำนึงถึงหลักที่ว่าผู้ที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเท่านั้นคือ ผู้ที่รู้ข้อเท็จจริงของกลุ่มนั้น ๆ ดีที่สุด ดังนั้น การที่นักวิจัยจะเข้าถึงความจริงที่สุดก็ต้องอาศัยการเข้าไป "มีส่วนร่วม" ในกลุ่มนั้น ๆ เป็นเวลาพอสมควร นานพอที่จะเข้าใจบริบทของพฤติกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา และนานพอที่จะสร้างความสนิทสนมไว้วางใจจากกลุ่มของผู้ที่ถูกศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ในการเข้าถึงข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง นักวิจัยจะเก็บข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณหรือข้อมูลเชิงคุณภาพล้วน ๆ ตามความต้องการของหัวข้อการวิจัยและจะใช้วิธีการที่เป็นเชิงคุณภาพล้วน ๆ เช่น การสังเกตแบบมีส่วนร่วม หรือใช้วิธีการสำรวจ เช่น การใช้แบบสอบถามด้วยก็ได้ ไม่จำกัด การเสนอข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการศึกษาเชิงคุณภาพก็จะเน้นความหลากหลายและความครอบคลุมของข้อมูลอย่างที่นิยมเรียกว่า "การศึกษาระดับลึก" นั่นคือการศึกษาเชิงคุณภาพไม่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติของข้อมูล แต่สนใจที่วิธีการมองปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมของมัน โดยพยายามทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อแท่ง ซึ่งสามารถทำได้โดยการมองเห็นความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์นั้นในสิ่งแวดล้อมทั้งหมดหรือทั้งระบบตามธรรมชาติของมัน (ชาย ไพริลิตา, ๒๕๔๔ : ๒๕-๕๒)

การสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เป็นกระบวนการที่สำคัญของการศึกษาเชิงคุณภาพ ถือว่าเป็นวิธีการเก็บข้อมูลอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของหนทางที่จะทำได้ฟังคนอื่นและเรียนรู้คนอื่น จะทำให้ได้ข้อมูลที่กลุ่มสนทนาไม่มีประสบการณ์หรือเชื่อ การสนทนากลุ่มมีวิวัฒนาการมาจากการนั่งสนทนากลุ่มย่อย (small group discussion, focused interview) ของนักวิจัยในการศึกษาเชิงคุณภาพกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป การสนทนากลุ่มย่อยนั้นจะเข้าไปนั่งคุยสนิทสนมกับกลุ่มประชากรที่สนใจศึกษาต้องใช้เวลาเป็นแรมเดือนหรือแรมปีในการใช้ในการใช้ชีวิตในชุมชนเพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยก่อน แล้วจึงค่อย ๆ แทรกคำถามไปที่ละนิดที่ละหน่อย เมื่อสนิทสนมมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะสามารถไปนั่งคุยนั่งถามที่กลุ่มไหนหรือ ณ จุดใดก็ได้ในชุมชน ดังนั้น การนั่งสนทนากลุ่มย่อยจึงเป็นการพบปะกันโดยธรรมชาติเป็นกันเอง เพราะคุ้นเคยกันคืออยู่แล้ว ไม่มีการนัดแนะกันมาก่อน คนในกลุ่มสนทนารวมกลุ่มกันเองอยู่แล้ว ในขณะที่นั่งสนทนากลุ่มย่อยนั้นเป็นการพบปะกันโดยกลุ่มสนทนาไม่ทราบจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของผู้วิจัย ไม่ทราบคำถามที่ผู้วิจัยถามขึ้นมาเป็นการเก็บข้อมูลวิจัยอย่างไรก็ตาม การนั่งสนทนากลุ่มย่อยอาจต้องใช้เวลาอย่างมากในการดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนั้น จึงมีวิวัฒนาการขึ้นมาเป็นการสนทนากลุ่ม ซึ่งหมายถึงการสนทนาของผู้วิจัยกับกลุ่มคนที่เป็นผู้รู้ (key informants) ที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ หรือคุณลักษณะภูมิหลังต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันที่สุด (homogeneous group) และคาดว่าในกลุ่มที่สามารถตอบประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาได้ดีที่สุด (โยธิน แสงวดี, ๒๕๔๑) การสนทนากลุ่มจะมีกระบวนการสื่อสารที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน (Morgan D.L., 1998) คือ

- ก. ผู้ที่จะดำเนินการวิจัยตัดสินใจว่าเขาต้องการอะไรจากกลุ่มสนทนา
- ข. กลุ่มสนทนาสร้างบทสนทนาภายในกลุ่มในเรื่องที่คัดเลือกขึ้นมาหรือเรื่องที่ใกล้เคียงกัน
- ค. ผู้ที่ดำเนินการวิจัยจะสรุปว่ามีอะไรบ้างที่เขาได้เรียนรู้จากสมาชิกที่ร่วมสนทนากลุ่ม

กระบวนการสนทนากลุ่มไม่ใช่กระบวนการที่ผู้วิจัยจะไปนั่งฟังเฉย ๆ (passive process) ไม่ใช่เพียงแต่การตั้งคำถามเฉย ๆ แต่จะต้องวิเคราะห์ว่าอะไรบ้างที่ต้องการฟังจากกลุ่มและให้ความสนใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องมีทักษะในการควบคุมกลุ่มสนทนา ซึ่งในทุกกลุ่มจะพลวัตของกลุ่มที่มีลักษณะของตนเอง ผู้วิจัยจำเป็นต้องรู้ว่า

ถ้าต้องการจะรู้ข้อมูลสักอย่างหนึ่ง ใครในกลุ่มที่จะเป็นบุคคลสำคัญที่จะตอบได้ ต้องพยายามให้การสนทนาภายในกลุ่มเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด การสังเกตการตอบสนองภายในกลุ่มและความเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่มเป็นสิ่งที่ทำให้การสนทนาดูแตกต่างจากการสัมภาษณ์ (interview) เพราะการสัมภาษณ์จะให้การสนทนาที่ผู้วิจัยต้องการทราบ และข้อมูลในส่วนที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการให้ข้อมูล การสนทนาดูมีความเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิกจะทำให้ได้สารสนเทศที่ชัดเจนและเป็นจริงยิ่งขึ้น นั่นคือในข้อคำถามเพียงไม่กี่ข้อ อาจได้คำตอบและปฏิกิริยาภายในกลุ่มมากมาย อย่างไรก็ตาม การสัมภาษณ์จะทำให้ผู้วิจัยได้คำตอบจากข้อคำถามเป็นปริมาณมากกว่าการสนทนาดู นอกจากนี้บางข้อคำถามการตอบในที่ที่มีกลุ่มสนทนาอยู่อาจทำให้ได้คำตอบที่ไม่เป็นจริง เพราะการเปิดเผยอาจทำให้เกิดผลกระทบบางประการกับสมาชิกผู้สนทนา (Morgan D.L., 1998)

การสนทนาดูจะต้องเป็นการสื่อสารสองทาง (two way communication) การสนทนาดูจะดีที่สุดเมื่อผู้วิจัยมีความสนใจในเนื้อหาที่สนทนาเท่าเทียมกับกลุ่มสนทนา การสนทนาดูที่มีคุณภาพ เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามจะมีการอภิปรายกันอย่างมีชีวิตชีวา มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการโต้แย้ง หน้าทของผู้วิจัยก็ถือทำให้การอภิปรายปัญหาตรงประเด็น การตรงประเด็นจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการสนทนา กลุ่มสนทนาจะง่ายต่อการวิเคราะห์และรายงานสุดท้ายจะสามารถยืดเอาการเปิดประเด็นแรกเริ่มมาใช้ไป (Morgan D.L., 1998)

การสนทนาดูจะใช้กลุ่มที่เกิดจากการนัดหมาย มักมีจำนวนมากกว่า ๓-๔ คน ในขณะที่การนั่งสนทนาดูย่อย มักจะใช้การนั่งคุยกัน โดยมีคนในกลุ่มไม่เกิน ๓-๔ คน นอกจากนี้ การสนทนาดูจะคัดเลือกคนที่มีคุณสมบัติสามารถเป็นตัวแทนข้อมูลได้ อย่างไรก็ตาม ทั้งสองกรณีเมื่อตั้งวงสนทนาดูจะทำให้บรรยากาศของกลุ่มเป็นธรรมชาติ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและโต้แย้งกัน ซึ่งจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดการโต้แย้งกันนั้นเอง ทำให้การสนทนาดูจึงต้องการกลุ่มมากกว่า ๓-๔ คน เพื่อให้มีโอกาสพบคนที่มีความคิดเห็นแตกต่าง แล้วเกิดการโต้แย้งกัน เพราะจากการศึกษาทางจิตวิทยาพบว่ากลุ่มที่มีขนาดประมาณ ๗-๘ คนจะก่อให้เกิดความคิดเห็นขัดแย้งกันและโต้ตอบกันดีที่สุด และกลุ่มก็ไม่ควรใหญ่เกินกว่า ๙-๑๒ คน เพราะกลุ่มที่ใหญ่กว่านี้จะทำให้เกิดกลุ่มย่อยในกลุ่มใหญ่ซ้อนขึ้น ทำให้การแปลผลการสนทนาดูจะเป็นไปได้ยากขึ้น (โยธิน แสงวงศ์, ๒๕๔๑)

การสนทนาดูจะเหมือนกับการสำรวจข้อมูล (the survey questionnaire) กล่าวคือ เป็นกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศของกลุ่มตัวอย่างหรือประชากร แต่มีความแตกต่างกันในแง่ของโครงสร้าง การสำรวจข้อมูลจะมีกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจน ซึ่งการเลือกตัวอย่างได้มาจากวิธีการคำนวณทางสถิติ สำหรับการสนทนาดูผู้วิจัยจะตัดสินใจเลือก "กลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง" คือ ผู้ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อจุดมุ่งหมายของการวิจัย การสำรวจจะใช้คำถามที่ตายตัว ผู้ตอบแบบสำรวจทุกคนจะตอบแม่นยำในคำถามเดียวกัน ในขณะที่คำถามของการสนทนาดูจะมีความยืดหยุ่นสูง ในกลุ่มสนทนาที่แตกต่างกันเมื่อจะถามในจุดมุ่งหมายเดียวกันก็อาจต้องใช้คำถามที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของกลุ่มสนทนา และเมื่อได้ข้อมูลการสำรวจ (survey data) มากจะนำคำนวณทางคณิตศาสตร์และสามารถนำข้อมูลไปแสดงในรูปของตารางและรูปภาพได้ ในขณะที่การวิเคราะห์ของข้อมูลในการสนทนาดู ก็คือ บทสนทนาดู ซึ่งการแปลผลค่อนข้างมีความเป็นอัตนัย (subjective) (Morgan D.L., 1998)

มีปัจจัยหลายประการเกี่ยวข้องกับการสนทนาดู แต่ท้ายที่สุดเจตคติของผู้วิจัยเป็นสิ่งที่มอิทธิพลมากที่สุด การวางแผนการอภิปรายจะช่วยรวมผู้วิจัยและกลุ่มสนทนาได้ โอกาสที่จริงจังของการสนทนาดู ก็คือการฟังกลุ่มสนทนาที่ผู้วิจัยกำลังสนทนาด้วยและทำการเรียนรู้จากพวกเขา (Morgan D.L., 1998)

การสนทนาดูที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงจะต้องอาศัยกลไกของการศึกษาเชิงคุณภาพ ๓ อย่าง (Morgan D.L., 1998) คือ

ก. การเสาะหา (exploration) และการค้นพบ (discovery) การสนทนากลุ่มอาจใช้เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของเขาค่อนข้างน้อย และเพราะว่ากลุ่มจะเป็นตัวส่งสัญญาณที่บ่งบอกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่สมาชิกในกลุ่มให้ความสนใจ ดังนั้น อาจเป็นไปได้ที่ผู้วิจัยอาจจะสามารถเริ่มอภิปรายกับกลุ่มได้ แม้ว่าผู้วิจัยจะรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการทำวิจัยค่อนข้างน้อย ซึ่งในกระบวนการวิจัยถือว่าการสนทนากลุ่มเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลอย่างหนึ่งของผู้วิจัยที่สามารถดำเนินการได้ แม้ว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับคำถามที่ต้องการถามน้อย อย่างไรก็ตาม การที่มีความรู้เล็กน้อยจะทำให้สามารถควบคุมประเด็นการศึกษาได้น้อยลง ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายมากขึ้น

ข. สภาพแวดล้อม (context) และสิ่งที่ซ่อนอยู่ (in depth interview) เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจในเบื้องหลังความคิดและประสบการณ์ของกลุ่มมากขึ้น กระบวนการสนทนากลุ่มจะช่วยให้อิทธิพลที่ซับซ้อนถูกเปิดเผยขึ้น ผู้วิจัยทำได้โดยการกระตุ้นให้เกิดการสนทนาแสดงความคิดเห็นของบุคคลภายในกลุ่ม บรรยากาศกลุ่มและความเห็นจะสะท้อนให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของแต่ละคน การตั้งใจฟังและพิจารณาการตอบสนองที่บุคคลหนึ่งมีต่อคำพูดหรือความเห็นของอีกคนหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะเป็นการพิจารณาในแนวคิดซึ่งจะสะท้อนถึงสิ่งที่ซ่อนอยู่ในกลุ่ม ทำให้ทราบถึงประสบการณ์และความคิดเห็นของคนในกลุ่มสนทนา

ค. การแปลผล (interpretation) ถือว่าเป็นความยอดเยี่ยมที่สุดอย่างหนึ่งของการศึกษาเชิงคุณภาพ การศึกษาเชิงคุณภาพจะชี้ให้เห็นว่า เป็นมาอย่างนั้นได้อย่างไร มีที่มาอย่างไร ในกระบวนการสนทนากลุ่ม สิ่งที่ได้ประโยชน์มาก คือ ในกลุ่มเดียวกันนั้นมีเหตุการณ์หรือความรู้สึกที่แตกต่างกันอย่างไร, เพราะอย่างไรคนในกลุ่มที่แตกต่างกันมากจึงมีประสบการณ์ความเชื่อเหมือนกัน

โดยสรุปแล้ว กระบวนการสนทนากลุ่มจะช่วยเพิ่มความเที่ยงตรงให้กับการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยกระบวนการ “ร่วมกันและเปรียบเทียบกัน” และโดยปกติแล้ว การสนทนากลุ่มจะใช้ในกิจกรรมต่อไปนี้ของการศึกษาเชิงคุณภาพ (Morgan D.L., 1998) คือ

- ก. เพื่อระบุปัญหา (problem identification)
- ข. เพื่อการวางแผน (planning)
- ค. เพื่อนำแผนไปใช้ (implementation)
- ง. การประเมิน (assessment)

ในขั้นตอนทั้งที่อาจนำการสนทนากลุ่มเข้าไปใช้ยังต้องพิจารณาถึงชนิดของงานที่จะนำเอาการศึกษาเชิงคุณภาพไปใช้ด้วย เพราะจะมีความแตกต่างกัน อาจจะได้ดังตาราง

ตารางที่ ๑ แสดงกิจกรรมที่อาจใช้การสนทนากลุ่มกับการศึกษา ๔ ประเภท

ชนิดของการศึกษา กิจกรรม	การวิจัย ทางการศึกษา	การวิจัย ทางการตลาด	การวิจัย เชิงประเมิน	การพัฒนา คุณภาพ
การระบุปัญหา	การสร้างคำถาม การวิจัย	การคิดค้นใหม่ เพื่อช่วยการสร้าง ผลิตภัณฑ์ใหม่	ประเมินความ ต้องการการ ประเมิน	พยายามชี้ให้เห็น ถึงช่องทางการ พัฒนา
การวางแผน	การออกแบบ การวิจัย	การพัฒนาให้เกิด ผลิตภัณฑ์ใหม่	การพัฒนา โปรแกรม	การวางแผนเพื่อ เข้าไปพัฒนา
การนำแผนไปใช้	การรวบรวมข้อมูล	ติดตามการตอบ สนองของลูกค้า	กระบวนการการ ประเมิน	การใช้การพัฒนา คุณภาพเข้าไป
การประเมิน	ช่วยการวิเคราะห์ ข้อมูล	ทำให้ผลิตภัณฑ์ หรือการตลาด ดีขึ้น	เพื่อการประเมิน ผลลัพธ์	ประเมินถึงความ เหมาะสมของ เทคนิคการพัฒนา

การเก็บข้อมูลในกระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพไม่ได้มีเพียงการสนทนากลุ่มเท่านั้น แต่ยังมีวิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participant observation) ซึ่งผู้วิจัยจะเข้าไปร่วมกิจกรรมที่ต้องการเก็บข้อมูล แต่มักไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริง เพื่อข้อมูลที่ได้รับจะเป็นธรรมชาติมากที่สุด กระบวนการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมจะทำให้ได้รับการดำเนินไปที่แท้จริงหรือ “ชีวิตจริง” ที่ต้องการรวบรวมข้อมูลจะทำให้ได้ภาพจริงมากกว่าการสนทนากลุ่ม กระบวนการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมมักต้องใช้เวลาที่ค่อนข้างยาวนาน แต่การสนทนากลุ่มจะทำให้ได้ข้อมูลที่มากเมื่อเทียบกับเวลาที่เสียไป อย่างไรก็ตาม การสนทนากลุ่มจะให้รายละเอียดของการดำเนินไปที่แท้จริงน้อยกว่าการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม

สำหรับการประเมินหอพักสหกรณ์ ได้นำเอาการสนทนากลุ่มมาใช้ในกระบวนการสนทนากลุ่มเพื่อใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินข้อเท็จจริง ซึ่งหมายถึงกระบวนการนำแผนไปใช้ (implementation) ของการวิจัยเชิงประเมิน ซึ่งจะได้ประโยชน์ในแง่ของสารสนเทศในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับความคิดเห็นว่ามีความสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกันอย่างไร

๓. รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย (Student Lifestyle in University)

ในต่างประเทศมีผู้เสนอรูปแบบการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษาไว้หลายแบบ แต่รูปแบบที่ใกล้เคียงกับรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยมากที่สุด คือ The Clark and Trow Subculture Model (ทองเวียน อมรัชกุล, ๒๕๒๕:๓๔) ซึ่งได้แบ่งนิสิตนักศึกษาออกเป็น ๔ แบบ คือ

๑. กลุ่มที่สนใจวิชาการ (Academic Subculture) : เป็นนิสิตนักศึกษากลุ่มที่มีความสนใจทางวิชาการ และต้องการเรียนให้ได้คะแนนดีได้เกียรตินิยม เพื่อจะได้ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มักมีความตั้งใจที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัย เวลาส่วนใหญ่ของนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มักจะใช้ไปกับการศึกษาเล่าเรียนมากกว่าการทำกิจกรรมหรือเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง ในมหาวิทยาลัยที่มีคนเก่งมาก ๆ มักมีนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มาก นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มักนิยมพักอยู่ในหอพักแบบบ้านขนาดใหญ่ (large house) ที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบายทุกอย่าง (Davis and others, 1970 อ้างถึงใน Packwood, W.T., 1977)

๒. กลุ่มที่ถือว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย (Collegiate Subculture) : นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้จะมีความผูกพันต่อมหาวิทยาลัยมาก จงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย มีความสนใจการเรียนค่อนข้างน้อย ไม่ค่อยสนใจปัญหาสังคมหรือการเมือง ชอบสนุกสนาน ชอบร่วมกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น กีฬา ศิลปวัฒนธรรม นานาเพื่อประโยชน์และนันทนาการ บางคนอาจมีปัญหาทางด้านการศึกษา นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เป็นเพศชายมักชอบพักในหอพักที่คนอยู่รวมกันมาก ๆ (fraternities)

๓. กลุ่มนอกกรอบแบบ (Non-Conformist Subculture) : นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มักมีสติปัญญาดี มีความสนใจใฝ่รู้ แต่เป็นความใฝ่รู้ที่ไม่ใช่เพื่อคะแนน เป็นความใฝ่รู้เพื่อตอบสนองภูมิปัญญาและความสนใจของตนเอง ความรู้ที่นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้สนใจอาจไม่ใช่ความรู้ที่อาจารย์สอน แต่เป็นความรู้ที่ตนสนใจและชวนชวนกันหาจากแหล่งอื่นเอง นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้มักไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของส่วนรวมหรือของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้บางครั้งอาจแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยหรือไม่พึงพอใจผู้อาวุโสกว่า ไม่ว่าจะจะเป็นอาจารย์หรือผู้บริหารมหาวิทยาลัย บางคนอาจไปรวมกลุ่มกับกลุ่มต่อต้านนักการเมืองหรือสิ่งที่เขาไม่เห็นว่าไม่เหมาะสม

๔. กลุ่มสนใจในอาชีพ (Vocational Subculture) : นิสิตนักศึกษากลุ่มนี้ โดยทั่วไปไม่สนใจวิชาการ ไม่สนใจคะแนน ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม แต่คิดว่าการศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนเพื่อไปประกอบอาชีพเป็นการเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาบัตร เพื่อเป็นใบเบิกทางในการทำงาน บางคนได้วางแผนที่จะประกอบอาชีพ

อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วหรือสนใจกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นหลักในชีวิตแล้ว จึงมีการพัฒนากิจกรรมนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อไปในชีวิตข้างหน้า บางคนอาจสร้างความสามารถพิเศษเพื่อการประกอบอาชีพ หรืออาจประกอบอาชีพพิเศษอยู่แล้ว และอาจหารายได้เพื่อเลี้ยงตัวเองแล้ว

ลักษณะของนิสิตนักศึกษายังมีผู้จำแนกเป็นแบบอื่นอีก พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีบุคลิกแบบต่าง ๆ จะเลือกหอพักไม่เหมือนกัน เช่น นิสิตนักศึกษาหญิงที่รักสวยรักงามจะชอบพักในหอพักแบบบ้านเล็ก ๆ (small house) เป็นต้น จากการศึกษาที่มหาวิทยาลัยเบิร์กเลย์ พบว่า การเลือกหอพักของนิสิตนักศึกษาจะขึ้นอยู่กับพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา ถ้านิสิตนักศึกษามีวุฒิภาวะสูง พวกเขาจะย้ายออกจากการอยู่กับผู้ปกครองมาอยู่เป็นอิสระในอพาร์ทเมนต์นอกมหาวิทยาลัย (Alfert, 1968 ; Montgomery and others, 1975 ย่างถึงใน Packwood, W.T., 1977)

๔. ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory)

"การบริหาร" คือ ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

การบริหารมีลักษณะเด่นดังนี้

๑. การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์
๒. การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
๓. การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
๔. การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ

๕. การบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมกันของบุคคล ฉะนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม (group cooperation) เพื่อให้เกิดพลังงานร่วมของกลุ่ม (group effort) ในอันที่จะให้ภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการดำเนินงานร่วมกันนี้ พบว่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ถ้าคนเบตมีพฤติกรรมการบริหารโปร่งใส เน้นความถูกต้องของข้อมูลข่าวสาร และเน้นการเปิดเผยข้อมูล (เกสราสุขสว่าง, ๒๕๔๐:๑๗๔)

๖. การบริหารมีลักษณะเป็นการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล ในการบริหารจะต้องคำนึงถึงเรื่องของประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ทั้งทางด้านเวลา, แรงงาน ฯลฯ และได้ผลออกมาคุ้มค่า สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ (ประทาน คงฤทธิศึกษาการ, ๒๕๒๙)

Dr. Luther Gulick เป็นผู้คิดค้นหลักการบริหารหรือวิธีการทำงานที่ดี เมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๙ ว่าการบริหารที่ดีนั้น ควรประกอบด้วยภารกิจหลักสำคัญๆ คือ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การบริหารงานบุคคล (Staffing), การอำนวยความสะดวก (Directing), การประสานงาน (Coordinating), การรายงาน (Reporting) และการจัดการงบประมาณ (Budgeting) ซึ่ง Luther Gulick ได้ทำตัวโยให้มีความเข้าใจง่ายเป็นหลักว่า POSDCORB (Luther Gulick, ๑๙๖๓ ย่างถึงใน ประทาน คงฤทธิศึกษาการ, ๒๕๒๙)

๕. ความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา

ความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา หมายถึง การที่นิสิตนักศึกษามีความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมต่อสถาบันที่ตนเองเป็นนิสิตนักศึกษาอยู่ใน ๓ ด้าน คือ

๑. มีความศรัทธา ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน

๒. มีความตั้งใจและความพร้อมในการที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อสถาบัน
๓. มีความปรารถนาที่จะคงอยู่เป็นสมาชิกของสถาบันในฐานะนิสิตนักศึกษาหรือศิษย์เก่าของสถาบันต่อไป

ไป

มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญที่จะมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของสถาบัน เพราะบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงจะมีการร่วมในกิจกรรมขององค์กรสูง มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงอยู่กับองค์กรและร่วมพัฒนาเพื่อให้องค์กรได้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งมโน สัตว์ธา (ภรณ์ มหาพันธ์. ๒๕๒๕:๓) สำหรับกรณีของสถาบันการศึกษานั้น ความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา จะส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความพยายามและสนใจเรียนยิ่งขึ้น นิสิตนักศึกษาที่ไม่มีความผูกพันต่อองค์กรมี ส่วนสำคัญที่ทำให้ลาออกก่อนสำเร็จการศึกษา (Getzlar and other. 1984:257-267) และหลังจากจบการศึกษา แล้วจะมีผลต่อการติดต่อกลับมาช่วยเหลือสถาบัน หรือการมีส่วนร่วมในการมาพัฒนาสถาบัน ในทางตรงข้าม ถ้า บุคคลขาดความผูกพันต่อองค์กร อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมองค์กรที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การขาดงาน, การไม่ ตรงต่อเวลาในการทำงาน และการโยกย้ายเปลี่ยนงาน (อนันต์ชัย คงจันทร์. ๒๕๒๕:๓๔-๓๕) จากการศึกษาพบ ว่า ปัจจัยทางด้านจิตพื้นฐาน คือ เหตุจูงใจในการเลือกสถาบันการศึกษา ทิศนคติต่อสถาบัน มีผลต่อความผูก พันต่อสถาบันทางการศึกษามาก (Bean. 1980:177-183) โดยทัศนคติต่อสถาบันมีอำนาจการพยากรณ์สูงกว่า เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา และเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาก็มีอำนาจการพยากรณ์สูงกว่าความสัมพันธ์ทางสังคม บุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาเอง (Pantages and Creedon. 1978:57-96) ก็มีผลต่อความผูกพัน ความผูกพัน ต่อสถาบันการศึกษาจะสามารถสะท้อนให้เห็นได้ในรูปของทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของ สถาบันและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของสถาบัน สำหรับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ๔ ด้าน คือ ด้านเพื่อน, ด้านการเรียนการสอน, ด้านกิจกรรม-การบริหาร และด้านอาคารสถานที่ที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการ ศึกษาพอสมควร (Bean. 1980:177-183) การวิจัยในประเทศไทยก็พบว่าสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษามี อิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคลากรในองค์กร และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา โดยปฏิ สัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษาเช่นกัน (นัยนา อังสันติกุล. ๒๕๒๒:๗๐-๗๑)

ในขณะที่ความผูกพันของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่อองค์กร และข้าราชการต่อหน่วยงานราชการกล่าว โดยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านอายุ คือ ผู้ที่มีอายุมากกว่า ๓๑ ปี, ระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยพบว่าบุคลากรที่ทำงาน มานานเกินกว่า ๗ ปีขึ้นไป, เพศชาย, ระดับตำแหน่ง ความช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชา, การช่วยเหลือจาก เพื่อนร่วมงาน, โอกาสความก้าวหน้า, ความพึงพอใจต่อผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ, ความรู้สึกว่าคุณมีความ สำคัญต่อองค์กร, ความภูมิใจในองค์กร, ความเข้าใจในกระบวนการของงาน, ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง และการปฏิบัติงานที่มีโอกาสได้สร้างสรรค์กับผู้อื่น มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่างชัดเจน แต่ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และความสำคัญของงาน ความพึงพอใจของเงินเดือน ไม่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรอย่าง ชัดเจน อย่างไรก็ตาม มีข้อพิจารณาสองประเด็น คือ หนึ่ง มีบางปัจจัยในงานวิจัยมีความขัดแย้งกัน เช่น ความ พึงพอใจในเงินเดือน, สถานภาพสมรส โดยพบว่าบุคลากรที่เป็นเพศหญิงและทำงานหนัก เช่น พยาบาล มี โอกาสลาออกสูง (ภาวิณี นาวาพานิช. ๒๕๓๗:๖๔) สอง ความพึงพอใจในลักษณะของงานมีความสัมพันธ์กับทัศน คติการทำงานมากกว่าความผูกพันต่อองค์กร (Tarter. 1993:1701) นอกจากนี้เมื่อศึกษาในบุคลากรที่มีความ ต้องการลาออกจากองค์กรเดิม พบว่า ความผูกพันต่อองค์กร, โอกาสความก้าวหน้า, ความภาคภูมิใจในตน เอง, ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและอุดมการณ์ในการทำงานจะมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจ (อุษณีย์ ดำนวร นันท์. ๒๕๓๖:๑๒๓-๑๒๔)

๖. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันที่มีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันทางการศึกษา

สภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาจะหมายถึงสิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประสาทสัมผัสรับความรู้สึกของนิสิตนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นนี้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตการณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท (Astin, 1968:2-10) คือ

๑. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความประทับใจในสถาบันการศึกษาโดยส่วนรวม
๒. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน
๓. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน
๔. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารและบริการวิชาการ
๕. สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่

สถาบันการศึกษาควรเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนด้วยการจัดสภาพแวดล้อมให้ดูเป็นระเบียบสวยงาม โดยจัดสภาพแวดล้อมทั้งอาคาร โรงอาหาร ห้องน้ำ ถนน ที่จอดรถ ให้เหมาะสมกับการใช้สอย รวมไปถึงจัดสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้แก่สถาบันการศึกษาเท่าที่โอกาสเอื้ออำนวย เช่น การจัดสวนหย่อม, การปลูกหญ้า, การปลูกต้นไม้เพื่อไว้รวมเงา การจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชน รวมไปถึงมีส่วนในการสร้างความผูกพันต่อสถาบันการศึกษา และช่วยสร้างลักษณะนิสัยแก่นิสิตนักศึกษาด้วย บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดีและบรรยากาศชุมชนวิชาการ มีการเรียนการสอนดี จะทำให้นิสิตนักศึกษามีความภาคภูมิใจ เกิดความรักใคร่ผูกพันต่อสถาบันและหมู่คณะ ช่วยรักษาชื่อเสียงของสถาบัน และมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ (สุภาพร เลาหศักดิ์, ๒๕๒๖:๒-๑๐ ; ชำรงค์ศักดิ์ หมิ่นจันทร์, ๒๕๓๒:๑๐) ดังนั้น สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาจึงรวมไปถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนวนโยบายสถาบันการศึกษา ระบบการปกครองด้วย ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านกายวิภาคของสถาบัน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน มีอำนาจการพยากรณ์รองลงมาจากความสัมพันธ์ทางสังคม

สภาพแวดล้อมด้านเพื่อน (Peer Environment) มีความสำคัญในหลายเรื่อง เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งจะไม่สามารถหาได้จากอาจารย์ในชั้นเรียน เพื่อนในกลุ่มเดียวกันยังสามารถช่วยเหลือในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินชีวิต เพื่อนมีส่วนทางด้านพัฒนาการทางสังคมและความสัมพันธ์ส่วนตัว ถ้ากลุ่มเพื่อนมีลักษณะเอื้อเฟื้อในทางวิชาการ มีบรรยากาศเป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นิสิตนักศึกษามักมีแนวโน้มจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย (จินตนา ยูนิพันธ์, ๒๕๒๗:๖๑) นิสิตนักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนสูงจะสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงด้วย (David, 1971 ; พูนทรัพย์ วงษ์พานิช, ๒๕๒๓:๔๗-๔๘) เราอาจจะจำแนกความสัมพันธ์แบบเพื่อนออกได้เป็น ๒ ลักษณะ (ไพฑูรย์ สีนสารัตน์, ๒๕๑๘:๑๓๔) คือ

๑. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน การตัดสินใจในความสัมพันธ์แบบนี้จะอาศัยความรู้สึก อารมณ์และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ประเภทนี้จะป็นกิจกรรมบันเทิงและกิจกรรมรื่นเริงเป็นหลัก ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายไปได้โดยง่าย เพราะไม่ได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและหลักการ

๒. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ประเภทนี้จะป็นกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมการอภิปรายเพื่อแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ความสัมพันธ์แบบนี้จะยืนยงและมั่นคง เป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ที่มั่นคง เป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อนในแวดวงวิชาการของสถาบัน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน (Instruction Environment) มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา สามารถจำแนกออกได้เป็น ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา หลักสูตรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้นิสิตนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน คือ มีเนื้อหาที่น่าสนใจ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นความรู้ใหม่ ทันสมัย เรื่องของหลักสูตรนี้มีผลต่อการลาออกของนิสิตนักศึกษาด้วย คือ ถ้านิสิตนักศึกษามีความสามารถทางวิชาการต่ำ มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ที่จะส่งผลต่อการลาออกจากสถาบันการศึกษาด้วย (Getzlef and other. 1984:257-267)

๒. ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ทำการสอน ถือได้ว่าคณาจารย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้สถาบันการศึกษานั้นมีคุณภาพหรือไม่เพียงใด สถาบันการศึกษาที่มีคณาจารย์ครบพร้อมทั้งคุณภาพและปริมาณ จะส่งเสริมให้มาตรฐานการศึกษาดีไปด้วย นิสิตนักศึกษาจะนิยมเลือกศึกษาต่อในสถาบันที่มีชื่อเสียง และความนิยมในชื่อเสียงนี้มักเนื่องจากคาดหวังถึงคุณภาพของคณาจารย์ในสถาบันนั้น (วิจิตร ศรีธำณ ๒๕๑๔ ก:๗๑) คุณลักษณะของอาจารย์ที่ทำการสอนในอุดมคติที่สำคัญที่สุดมี ๕ ด้าน (ฉลอง บุญญานันต์ และ ศุภชัย สุวรรณ ๒๕๒๙:๙๕-๙๖) คือ

ก. ความรู้ในวิชาที่สอน คือ มีความรู้ดีในวิชาที่สอน สามารถตอบคำถามนิสิตนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

ข. มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี มีแผนการสอน ระบุจุดมุ่งหมาย รายละเอียด หัวข้อเรื่อง

ค. การสื่อความหมาย คือ สามารถพูดเข้าใจง่าย ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย

ง. เคารพความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา

จ. สามารถเข้าหาได้ง่าย คือ มีความเป็นกันเองและให้โอกาสนิสิตนักศึกษาพบได้โดยสะดวก

๓. ด้านอุปกรณ์การสอนมีความสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทักษะไปยังนิสิตนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา พบว่า ความเป็นกันเองกับนิสิตนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การให้เกียรติ การส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง การยินดีติดต่อกับนิสิตนักศึกษาอย่างจริงใจ การวางตัวเสมอต้นเสมอปลาย มีความรู้สึกที่ดีต่อนิสิตนักศึกษาตั้งแต่แรกสอน การช่วยเหลือทั้งทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การชมและวิจารณ์ผลงานของนิสิตนักศึกษาอย่างยุติธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา (จินตนา มาพวง ๒๕๒๐:๖๑)

๕. ด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะเป็นการตัดสินใจประสิทธิภาพและคุณค่าของการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ทราบถึงความเจริญงอกงาม และความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนรู้จักและเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น รวมถึงทำให้ทราบเกี่ยวกับปัญหาการสอนของอาจารย์ และบริการต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดไว้ให้แก่ผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ (Activity and Service Environment) เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับสถาบันการศึกษา อาจจำแนกกิจกรรมในสถาบันการศึกษาออกได้เป็น ๔ ประเภท ดังนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (อุดมศึกษา ๒๕๓๐:๑๔๕-๑๔๖) กล่าวไว้ คือ

๑. กิจกรรมวิชาการในหลักสูตร หมายถึง การประชุมวิชาการต่าง ๆ

๒. กิจกรรมวิชาการนอกหลักสูตร หมายถึง ชมรมวิชาการต่าง ๆ

๓. กิจกรรมกีฬา

๔. กิจกรรมด้านอาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์

๕. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและพุทธศาสนาประเพณี

ซึ่งในสถาบันการศึกษาควรมีกิจกรรมเหล่านี้ให้ครบถ้วนเพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม สำหรับการบริการที่ควรให้การพิจารณาจัดมี คือ การรับนิสิตนักศึกษา, ระเบียบการรับสมัครและการลงทะเบียน

ต่าง ๆ, การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน, การปฐมนิเทศ, การให้คำปรึกษา, รักษาดินแดน, การรักษาพยาบาล, องค์การนิสิตนักศึกษา และหอพักสำหรับนิสิตนักศึกษา

สำหรับหอพักของนิสิตศึกษานั้น พบว่ามีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อสถาบันพอสมควร โดยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มาอาศัยอยู่ในหอพักจะมีการรับรู้ความสัมพันธ์ทางสังคมและความคิดเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาแตกต่างจากนิสิตนักศึกษาที่มาแบบไปเช้าเย็นกลับ โดยพวกเขาจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดีกว่า (Pascarella, E.T. and others, 1994) โดยความรู้สึกที่มีต่อหอพักสามารถวัดได้จากภาพพจน์หรือความประทับใจของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อหอพักโดยรวม และโดยทั่วไป หอพักที่เป็นแบบบ้านหลังใหญ่ คือมีคนอยู่เป็นจำนวนมากจะถูกมองในแง่ลบ เพราะนิสิตนักศึกษาจะมองว่าถูกสถาบันกำหนดกฎเกณฑ์ชีวิตในสถาบันการศึกษามากไป อย่างไรก็ตาม ความเห็นเหล่านี้มีความผันแปรมาก ในสถาบันต่าง ๆ (Davis, 1971 ; Sommer, 1968 อ้างถึงใน Packwood, W.T., 1977)

๘. วัตถุประสงค์ของการจัดหอพัก

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นแหล่งผลิตชนชั้นมัธยมนิยมในสาขาวิชาการ จุดมุ่งหมายหลักที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การสร้างบัณฑิตให้เพียงพอพร้อมด้วยวิทยาการขั้นสูงและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เจริญด้วยสติปัญญา ความคิด เหตุผล การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การมีมรรยาทในสังคม ตลอดจนมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนา พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข ความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๒๔) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในระดัพบัณฑิตยาลัยมีจุดประสงค์ คือ ทำให้นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการไปสู่มนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นมนุษย์ที่จะอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (Bowen, 1977 ; Austin 1985 อ้างถึงใน Winston, R.B. and Anchors, S., 1993) บุคคลที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีอายุเฉลี่ย ๑๘ ถึง ๒๒ ปี ซึ่งวัยนี้มักมีอาการอ่อนไหว กระตือรือร้น อารมณ์ง่ายเห็น อารมณ์ดุดองสิ่งแปลกใหม่ กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (identity) ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิสิตนักศึกษามีระดับสติปัญญาสูงกว่าคนทั่วไป การปฏิบัติตัวของนิสิตนักศึกษาเหล่านี้จึงมีลักษณะพิเศษ มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตัวไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือประเพณีของสังคม การที่อาจารย์จะมุ่งหวังให้นิสิตนักศึกษาคอยตั้งใจฟังคำสั่งของผู้อาวุโสกว่าย่อมเป็นไปได้ ระเบียบของมหาวิทยาลัยจะต้องสอดคล้องกับลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคลวัยนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ โดยหลักการแล้วจะต้องไม่กดดันจนเกินไปและไม่ปล่อยจนหย่อนยานเกินไป นอกจากนี้ ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมามีรายงานจากหน่วยให้บริการปรึกษาทางจิตวิทยา พบว่า มีนิสิตนักศึกษามีปัญหาสภาพจิตเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น และปัญหาทางจิตก็รุนแรงขึ้น ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการกินอยู่, การใช้สิ่งเสพติด, การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม, การใช้ความรุนแรงทางเพศ, มีปัญหาทางครอบครัวและโรคเอดส์ (Blimling, G.S., 1993) นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษามีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดสูง จากการสำรวจของเอแบคโพลีในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ พบว่าเยาวชนที่มีอายุ ๑๕-๒๕ ปีในเขตกรุงเทพมหานคร จะเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซึ่งรวมทั้งบุหรี่และเหล้าด้วยร้อยละ ๖๔ หรือประมาณ ๑,๒๓๒,๗๘๐ คน แต่ถ้าไม่นับรวมบุหรี่และเหล้า จะเกี่ยวข้องกับยาเสพติดร้อยละ ๑๓.๔ หรือประมาณ ๒๓๙,๙๒๕ คน ยาเสพติดที่พบบ่อยมากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ กัญชา ร้อยละ ๔๔.๘, ยาบ้า ร้อยละ ๓๘.๓, สารระเหย ร้อยละ ๑๗.๔, ยาอี ร้อยละ ๙.๙ และยาเค ร้อยละ ๘.๔ (หนังสือพิมพ์ข่าวสด, ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔) และในสถาบันการศึกษาพบว่านิสิตนักศึกษาร้อยละ ๘๔ ต่อมแอลกอฮอล์, ร้อยละ ๗๖ มีการใช้แอลกอฮอล์ประมาณ ๑ ครั้งต่อเดือน, ร้อยละ ๔๒ จะดื่มแอลกอฮอล์ไม่น้อยกว่า ๕ ครั้งต่อสองสัปดาห์และร้อยละ ๒๑ ถึง ๒๗ ดื่มหนักมาก (Blimling, G.S., 1993) ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัญหาทางเพศเป็นปัญหาที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง

ในปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าปัญหาทางเพศจะเกิดตามหลังการตีมีแอลกอฮอล์ โดยเพศหญิงร้อยละ ๗๑ และเพศชายร้อยละ ๘๑ ตีมีแอลกอฮอล์ก่อนแล้วจึงมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ปัญหาโรคเอดส์ยังเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะแม้ว่านิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนมากจะมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันการติดต่อของโรคเอดส์ดี แต่นิสิตนักศึกษาส่วนมากจะไม่มีกำบังกันตัวเมื่อมีเพศสัมพันธ์ (Carroll, 1991 อ้างถึงใน Blimling, G.S., 1993) ซึ่งปัญหาที่เพิ่มขึ้นนี้จึงทำให้ต้องมีการจัดผู้ดูแลหอพักที่มีความรู้ความสามารถทางจิตวิทยา (Blimling, G.S., 1993)

หอพักจัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาข้างต้น การพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยใช้หอพักเป็นศูนย์กลาง มีมหาวิทยาลัยลอนดอนเป็นต้นแบบความคิดนี้ คือ จะมีการจัดให้นิสิตนักศึกษามีชีวิตอยู่ในขอบเขตของมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์ โดยกำหนดให้ผู้เรียนอยู่ประจำ (Residential College) โดยเชื่อว่า การให้นิสิตนักศึกษามาอยู่ในมหาวิทยาลัยจะได้สัมผัสกับชีวิตความเป็นนิสิตนักศึกษาที่สมบูรณ์ ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่จำลองสังคมที่ดีของประเทศชาติมาไว้ในมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกับสถาบันการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาเฉพาะที่อยู่ชานเมืองหรือแยกออกไปจากชุมชนเมืองเท่านั้นจึงจะมีหอพักของนิสิตนักศึกษา หอพักจะมีหน้าที่หลักเพียงช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาให้มีความเป็นอยู่ทางกาย คือ การกินอยู่และการหลับนอน ดีขึ้น แล้วต่อมาสถาบันต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ก็พยายามที่จะนำเอาระบบหอพักในประเทศอังกฤษมาใช้ แต่นักการศึกษาที่มีความเห็นว่าการหอพักในประเทศอังกฤษก็ยังขาดความเป็นมืออาชีพทางด้านงานการดำเนินงาน พยายามแยกเพศนิสิตนักศึกษาออกจากกัน แต่หอพักที่มีลักษณะดังกล่าวก็ยังคงมีชื่อเสียงและมีประเพณีที่ได้รับการยอมรับ ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ ความต้องการของหอพักในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก เริ่มมีหอพักแบบใหม่ที่อนุญาตให้นิสิตนักศึกษาที่แต่งงานกันสามารถเข้าอยู่อาศัยด้วยกันได้ ขนาดของหอพักเริ่มใหญ่ขึ้นมากในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๕๐ ถึง ๑๙๖๐ มีมาตรฐานการจัดการต่าง ๆ เกิดขึ้น การจัดการหอพักทำโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการหอพัก ซึ่งจะดูแลบริการต่าง ๆ ไปจนถึงควบคุมหอพัก ในยุคปัจจุบัน การจัดการหอพักเข้ามาสู่อีกยุคหนึ่งก็คือว่าหอพักเป็นกลไกหนึ่งของการเรียนรู้ เป็นหน่วยการศึกษาย่อย ๆ ของสถาบันการศึกษา ในสถาบันการศึกษาที่ใหญ่ มักเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นความรับผิดชอบของสถาบันการศึกษาที่จะต้องจัดเตรียมหอพัก แต่ก็ยังคงมีข้อโต้แย้งในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพัก, บุคลากรในหอพัก และเครื่องอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ในปี ค.ศ. ๑๙๖๙ ประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีหอพักเอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาได้ประมาณร้อยละ ๖๙ (Packwood, W.T., 1977) การที่ลักษณะการจัดหอพักยังมีความแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน เพราะหอพักเป็นส่วนประกอบของสถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ของสถาบันให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) ดังนั้น วัตถุประสงค์ของหอพักจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของสถาบัน สำหรับประเทศไทยมีหอพักระดับอุดมศึกษาแห่งแรกที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (กมลเสถ อิมโอชา, ๒๕๓๘)

หอพักที่ดีจะต้องมีการวางแผนการจัดองค์กรที่ดี เพื่อให้การสนับสนุนหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้ได้ สำหรับวัตถุประสงค์การจัดตั้งหอพักโดยทั่วไปมีดังนี้

ก. เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ทางร่างกาย คือ ให้บริการทางด้านที่พักอาศัยที่สะดวกและปลอดภัย ให้บริการอาหารที่มีคุณภาพ ราคาถูก และถูกสุขลักษณะ (สำเนาวิ ขจรศิลป์, ๒๕๒๕)

ข. เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา (Packwood, W.T., 1977; สำเนาวิ ขจรศิลป์, ๒๕๒๕) หอพักถูกมองเป็นองค์กรย่อยเพื่อการศึกษาของสถาบันการศึกษา มีหน้าที่ส่งเสริมจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของสถาบัน สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้การสอนภายนอกชั้นเรียนให้นิสิตนักศึกษา สร้างความสัมพันธ์ที่ดีของนิสิตนักศึกษา และครูอาจารย์ เสริมสร้างสติปัญญาผ่านรูปแบบของกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ เสริมสร้างทักษะทางสังคม ให้เกิดการรับรู้วัฒนธรรมของสังคม เสริมสร้างให้เป็นคนที่มีคุณธรรม มีโอกาสได้รู้จักตนเอง รู้ว่าตนเองควรเป็นแบบใด พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

เพราะนิสิตนักศึกษาจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางความคิด บุคลิกภาพกับนิสิตนักศึกษาคณะอื่น นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษายังมีเวลาพักผ่อนอย่างอิสระและไต่ตรงมาก เสริมสร้างความเป็นประชาธิปไตย ให้นิสิตนักศึกษาร่วมกันทำกิจกรรมที่เสริมสร้าง ซึ่งจะช่วยให้รู้จักการทำงานกลุ่มและการเป็นหัวหน้าทีม และพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านการปรับตัวเข้ากับชีวิตประจำวัน

ค. เพื่อควบคุมพฤติกรรม (Packwood, W.T., 1977) ซึ่งแนวความคิดนี้เป็นความคิดดั้งเดิมของหอพักในประเทศสหรัฐอเมริกา และยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยหลักการแล้วกฎกติกาถูกกำหนดโดยนิสิตนักศึกษาจะควบคุมพฤติกรรมหลายอย่าง รวมถึงกฎเกณฑ์การที่เพศตรงข้ามจะเข้ามาในหอพัก แต่ในทางปฏิบัติกฎกติกาอาจไม่สามารถควบคุมนิสิตนักศึกษาได้ จากเหตุผลเหล่านี้จึงมักใช้ระบบการจัดการทางบริหารและการเงินเข้ามาควบคุม โดยอาศัยมุมมองที่ว่าหอพักที่นิสิตนักศึกษาอาศัยอยู่ได้อาศัยทรัพยากรของสังคมไป ดังนั้น จะต้องให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การศึกษาขององค์กร นอกจากนี้ ผู้ปกครองของนิสิตนักศึกษาก็มักเชื่อมั่นว่าการให้นิสิตนักศึกษาอยู่กับหอพักจะทำให้นิสิตนักศึกษาหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้มากกว่า

รูปแบบของวัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดหอพักนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น Riker และ Decoster (อ้างถึงใน ศรีรัตน จันทน์สมวงศ์, ๒๕๓๐) ได้เสนอไว้ ๔ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมและอาคารที่พักอาศัยที่สะดวกสบายและปลอดภัย

ระดับที่ ๒ เพื่อจรรโลงสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารที่พักอาศัยให้อยู่ในสภาพที่ดี

ระดับที่ ๓ เพื่อก่อให้เกิดโครงสร้างการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะและร่วมมือกันในสังคม

ระดับที่ ๔ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของบุคคลต่อตนเองและต่อผู้อื่น พร้อมกับบรรยากาศที่ส่งเสริมในการเรียน

ระดับที่ ๕ เพื่อให้บุคคลได้มีโอกาสในการเจริญเติบโตและพัฒนาตามศักยภาพแห่งตน

๔. ประเภทของการจัดหอพัก

จากวัตถุประสงค์ของการจัดหอพักในอดีต ซึ่งมุ่งให้หอพักเป็นที่อยู่อาศัยที่มีความสะดวกปลอดภัย เป็นที่อบรมนิสัยให้นิสิตนักศึกษาได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถาบัน ต่อมาได้มีพัฒนาการของหอพักเพื่อเน้นในการพัฒนานิสิตนักศึกษาแต่ละคน ดังนั้น หอพักอาจสามารถจัดได้หลายรูปแบบ คือ

๑. ประเภทห้องพักและ/หรืออาหาร (small house) หมายถึง ลักษณะหอพักที่จัดแบ่งเป็นห้อง ๆ ให้นิสิตนักศึกษาอยู่ โดยมีเครื่องเรือนที่จำเป็น เช่น โต๊ะ, เก้าอี้, ตู้, เตียง, ที่นอน, หมอน, ปลอกหมอน, ผ้าปูที่นอน, อาจมีบริการทำความสะอาดและบริการอาหารให้ด้วยในบางที่

๒. ประเภทห้องชุด (large house) หอพักประเภทนี้มักจะสร้างขึ้นเพื่อนิสิตนักศึกษาระดับมหัศจรรย์หรือระดับดุษฎีบัณฑิตที่อาจมีครอบครัวแล้ว และได้นำครอบครัวมาอยู่ด้วยในขณะศึกษา มักมีห้องรับแขก, ห้องครัว, ห้องนอน, ห้องน้ำและห้องอื่น ๆ ตามสมควร หอพักประเภทนี้ไม่มีบริการอาหาร เพราะถือว่าภายในห้องชุดจะมีห้องครัวของตนเองอยู่แล้ว

๓. ประเภทช่วยกันทำงาน (fraternity house) บางมหาวิทยาลัยจะมีนโยบายฝึกให้นิสิตนักศึกษามีความรับผิดชอบ โดยจะมอบหมายให้เป็นพ่อบ้าน แม่บ้าน ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษากลุ่มละประมาณ ๑๐ คน อยู่ในหอพักเล็กๆ ซึ่งจัดเป็นบ้าน ๑ หลัง มีห้องครัว, ห้องรับแขก, ห้องน้ำ, มิเตอร์ไฟ และน้ำในแต่ละห้อง ผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าอยู่ในหอพักประเภทนี้ต้องช่วยกันทำความสะอาด ช่วยกันทำอาหาร โดยมีเวรทำงาน ดูแลความเรียบร้อย ค่าใช้จ่าย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอาหารและค่าเช่าบ้าน เฉลี่ยกันออกในแต่ละเดือนไป ผู้ที่อยู่หอพักประเภทนี้จะต้องทำงานบ้านเอง ค่าใช้จ่ายจะถูกกว่าประเภทห้องพัก แต่จะต้องเสียเวลาทำความสะอาดบ้าน

ห้องน้ำ ล้างชาม ซักกับข้าวและทำกับข้าวเอง มหาวิทยาลัยจะไม่ควบคุมอย่างเข้มงวด แต่จะตรวจสอบเป็นครั้งคราว

๔. ทอพักประเภทบ้านเคลื่อนที่ ในต่างประเทศนิยมบ้านเคลื่อนที่นี้ จัดทุกสิ่งทุกอย่างอย่างกระทัดรัด ประหยัดเนื้อที่ สามารถบรรจุห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องนอนไว้ในบ้าน สีเหลี่ยมผืนผ้าเล็กๆ บ้านเหล่านี้เหมาะสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิต เพราะมีที่อยู่เป็นเอกเทศ จำลองแบบบ้านเคลื่อนที่ แต่ไม่มีล้อและมีความเป็นส่วนตัวมาก

Fairchild (วูมิพล สกตเกียรติ, ๒๕๒๔ อ้างอิง Fairchild) ได้เสนอว่า การที่สถาบันอุดมศึกษาจะจัดให้ ทอพักมีลักษณะเอื้อต่อการเสริมคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของสถาบันนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ๓ ประการ หรือที่เรียกว่า The Three P' S ซึ่งประกอบด้วย

๑. Plant คือ สถานที่พักอาศัยที่จัดสรรความคุ้มครองแก่ผู้พักอาศัยและทรัพย์สินของเขา รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ด้วย สถานที่พักอาศัยควรมีการวางแผน การก่อสร้างเพื่อให้ได้รูปแบบ และลักษณะของที่พักอาศัยที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

๒. People หมายถึง ผู้พักอาศัย คือ นิสิตนักศึกษาและคณาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ การจัดทอพักจึงคำนึงถึงบุคคลเหล่านี้ โดยพยายามให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน ส่งเสริม และสิ่ง que ควรสนใจต่อการจัดทอพักกับตัวบุคคลก็คือ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแก่ผู้พักอาศัย ๒ ประการ คือ การเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่พักอาศัยอยู่ในทอพักมีมากน้อยเพียงใด และลักษณะของสภาพแวดล้อมจะช่วยเปลี่ยนแปลงบุคคลได้มากน้อยเพียงใด การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพเป็นเครื่องมือวัดในการประเมินผล โดยอาจทำการทดสอบก่อนและหลังการพักอาศัยในทอพัก

๓. Pursuits หมายถึง กิจกรรมของผู้พักอาศัยที่เกิดขึ้นในทอพัก ซึ่งทอพักควรจะได้สร้างบรรยากาศทางวิชาการขึ้น โดยการนำคณาจารย์เข้ามาพักอาศัยร่วมกับนิสิตนักศึกษาในทอพัก จัดห้องสมุด ห้องเรียน จัดงาน นิทรรศการ การแสดงและการอภิปราย เป็นต้น โครงการและกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอยู่เสมอ โดยผู้บริหารทอพัก อาจไปศึกษางานจากสถาบันอื่นๆ และการเชิญบุคคลภายนอกเข้ามาสังเกตและแสดงความคิดเห็น เป็นต้น การจัดกิจกรรมในทอพักควรเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งสามารถชักจูงให้ผู้พักอาศัยได้มีส่วนร่วมด้วยความต้องการของตนเอง นอกจากนี้ การสื่อสารในทอพักก็เป็นสิ่งสำคัญในการแจ้งข่าว ประกาศข่าวให้ผู้พักอาศัยได้ทราบถึงกิจกรรมและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทอพัก

ทอพักควรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในเรื่องการเงิน โดยเก็บค่าบริการที่ผู้พักอาศัยในราคาพอสมควร เพื่อนำค่าบริการนี้มาจัดบริการแก่ผู้พักอาศัยได้อย่างเหมาะสม สำหรับเงินกำไรที่ได้ควรนำมาใช้จ่ายในการช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งรวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนในทอพักด้วย

๕. การพิจารณานิสิตนักศึกษาเข้าพักอาศัยในทอพัก

การพิจารณานิสิตนักศึกษาเพื่อเข้าพักต้องพิจารณาจากหลายปัจจัย โดยปกติแล้ว นิสิตนักศึกษามีแนวโน้มที่ชอบความเป็นส่วนตัวและความเงียบเหงา ๆ กับที่ต้องการเครื่องอำนวยความสะดวกสบาย แต่พวกเขาจะไม่เลือกห้องพักบนพื้นฐานของความถนัดทางการเรียน, ผลการเรียนและความก้าวหน้าต่าง ๆ นิสิตนักศึกษา มักคำนึงถึงคามอิสระในการใช้ชีวิตเป็นลำดับแรก ๆ และความสามารถที่จะจัดการตนเองของพวกเขา (Titus, 1972 ; Tautfest & Townsend, 1968 อ้างถึงใน Packwood, W.T., 1977)

ในกรณีที่ทอพักไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา สถาบันจะต้องมีหลักเกณฑ์ เพื่อกำหนดสิทธิการอยู่หอพักของนิสิตนักศึกษา โดยทั่วไปผู้ที่มีสิทธิเข้าพักอาศัย มักจะเป็นผู้ที่มีความจำเป็น เช่น

ฐานะยากจน, มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัด, เป็นนิสิตนักศึกษาของสถาบัน, เป็นนิสิตนักศึกษาที่จะต้องทำงานให้กับสถาบันนอกเหนือจากเวลาปกติ โดยสถาบันควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการเข้าพักอาศัยของนิสิตนักศึกษาซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่หอพักและนิสิตนักศึกษา สำหรับการจัดห้องพักรวม ๒ แนวคิด แนวคิดที่หนึ่งนั้นอาจจะถือหลักให้นิสิตนักศึกษารุ่นเดียวกัน มีกิจกรรมการเรียนใกล้เคียงกัน พักด้วยกัน แนวคิดที่สองมีความเห็นว่าควรใช้วิธีจับสลาก โดยยึดหลักที่ว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน เรียนวิชาต่างกัน เป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของการศึกษา (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑)

สำหรับจำนวนสมาชิกในแต่ละห้องนั้นขึ้นอยู่กับระดับของผู้เข้าพัก โดยพบว่าถ้าเป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งยังมีวุฒิภาวะค่อนข้างน้อย จะชอบการมีกลุ่มเพื่อนมาก การพักห้องละ ๓-๔ คน มักไม่มีปัญหา ในขณะที่นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกจะต้องการการพักเดี่ยวมากกว่า เนื่องจากวุฒิภาวะที่สูงขึ้นและการเรียนที่หนักจะทำให้ชอบการพักเดี่ยว ซึ่งจะทุ่มเทให้กับการเรียนได้มากกว่า (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๒๕)

๑๐. หอพักกับพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา

หอพักถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการบูรณาการ ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของนิสิตนักศึกษาที่มีวัฒนธรรม, สังคมแตกต่างกัน และยังเป็นผู้จัดสำคัญที่สถาบันจะจัดการบูรณาการระบบการศึกษานอกห้องเรียนที่จำเป็นต่อหลักสูตร (Pascarella, E.T. and others, 1994) หอพักส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวนิสิตนักศึกษาได้มาก เพราะเวลาที่นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน และการอยู่ในสถาบัน การศึกษาแล้ว เวลาที่เหลือไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของเวลา ๒๔ ชั่วโมงจะอยู่ที่หอพัก (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) หอพักจึงเป็นสถานที่ที่นิสิตนักศึกษาได้มาอยู่และเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น พัฒนาความสามารถทางสังคมมากขึ้น รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักเกี่ยวกับสิทธิของผู้อื่น เรียนรู้ที่จะเห็นอกเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความอดทน ซึ่งเป็นรากฐานที่ก่อให้เกิดความรักและความเข้าใจในเพื่อนมนุษย์ นิสิตนักศึกษาจะกล้าพูดกล้าแสดงออกมากขึ้นเมื่อมีความรู้สึกไว้วางใจและมั่นใจเพื่อนในกลุ่มว่า มีพฤติกรรมตามที่ตนคาดหวังหรือยอมรับ และลักษณะของการพักอาศัยร่วมกันเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ดูหนังสือร่วมกัน ถกปัญหาเกี่ยวกับการเรียนร่วมกัน (Pascarella, E.T. and others, 1994 ; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) ถ้าจะจำแนกจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษา อาจจำแนกได้อย่างง่าย ๆ (Bowen, 1977 อ้างถึงใน Winston, R.B. and Anchors, S., 1993) คือ พัฒนาการบุคลิกลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาและพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นคนที่มีค่าของสังคม (พิจารณาตารางแสดงจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาประกอบ)

หอพักในระยะหลังได้พัฒนาการไปเพื่อเป็นองค์กรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาด้วยวิธีการ ๓ รูปแบบ (Packwood, W.T., 1977) คือ

๑. เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและการจัดการ หมายความว่า หอพักจะต้องพัฒนาทัศนคติและความสามารถทางการจัดการ

๒. เพื่อเป็นหน่วยที่ให้คำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับจิตใจและทัศนคติต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการแก้ปัญหาให้กับนิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคล

๓. เพื่อเป็นองค์กรที่พัฒนากระบวนการกลุ่มในการดำรงชีวิตของนิสิตนักศึกษา เกิดทักษะทางสังคมในการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นและสังคม จากงานวิจัยก็พบว่า นิสิตนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักมีกิจกรรมทางสังคมมากกว่านิสิตนักศึกษาที่พักอยู่ที่บ้าน และนิสิตนักศึกษาที่พักอยู่ในบ้านขนาดเล็ก (small house) จะมีกิจกรรมกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่านิสิตนักศึกษาที่พักอยู่ในบ้านหลังใหญ่ (large house)

ตาราง ๒ แสดงจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย : ด้านสติปัญญา

จุดมุ่งหมาย	ตัวอย่างของทักษะ/ความสามารถ/ความรู้	วิธีการที่นำมาใช้ในหอพัก
ทักษะทางภาษา	มีความเข้าใจจากการอ่านและการฟัง สามารถพูดและเขียนได้ชัดเจน สามารถจัดความคิดและนำเสนอด้วยการเขียนหรือการอภิปรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในภาษาที่สอง	สร้างระบบประชาสัมพันธ์ชาวในหอพัก มีกิจกรรมภาษาและวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ
ความมีเหตุผล	ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล มีการประเมินการตัดสินใจโดยใช้น้ำหนักของข้อมูลที่มีอยู่ สามารถประเมินความจริงและความคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์	การมีหน่วยบริการทางการเรียนรู้ มีระบบการควบคุมกันเองของนิสิตนักศึกษา มีกรรมการดำเนินงานหอพักของนิสิตนักศึกษา
มีความอดทนทางสติปัญญา	เปิดกว้างเพื่อความคิดใหม่ มีความอยากรู้อยากเห็น สามารถจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนและคลุมเครืออย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความแตกต่างทางสติปัญญาและวัฒนธรรม	มีการสัมมนาในหัวข้อที่น่าสนใจ มีการเชิญอาจารย์มาพูดให้ฟัง มีโครงการของหน่วยบริการทางการเรียนรู้ มีศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ
มีความรู้สึกที่อ่อนไหว	มีความรู้ความสนใจและตอบสนองเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ	มีงานแสดงศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ
ความสร้างสรรค์	มีจินตนาการ สามารถสร้างแนวคิดใหม่หรือสมมติฐานใหม่	มีกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
ความสมบูรณ์ทางสติปัญญา	มีความเข้าใจเกี่ยวกับความจริง ธรรมชาติที่ไม่ชัดเจน มีการควบคุมไปสู่การค้นหาและการพูดเกี่ยวกับความจริง มีความรอบคอบของการถามหรือการสืบสวน มีความแม่นยำในการรายงาน	อาจารย์ต้องเป็นต้นแบบให้นิสิตนักศึกษา
มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต	รักการเรียนรู้ มีความสนใจลงเล่นควา รู้จักการเรียนรู้ว่าต้องเรียนอย่างไร	สร้างศูนย์การเรียนรู้

ความรุนแรงในหอพักเป็นอีกปัญหาหนึ่งต้องให้ความสนใจ ในระดับนักเรียนระดับมัธยมปลายอาจนิยมพกพาอาวุธเพราะเพื่อปกป้องตัวเองหรือเป็นค่านิยมของกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้อื่นได้ สำหรับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศอาจใช้เครื่องตรวจสอบโลหะเพื่อตรวจจับอาวุธก่อนเข้ามหาวิทยาลัย นอกจากนี้แล้วในหอพักยังมีปัญหาเรื่องความรุนแรงทางเพศอีก จากรายงานพบว่า มีเพศหญิงมากกว่าร้อยละ ๒๐ ในวิทยาลัยที่ถูกคุกคามทางเพศโดยใช้ความรุนแรงและอาจเกิดในวันที่ยอดนัดกับเพศตรงข้าม และที่น่ากังวลมาก คือ การคุกคามทางเพศนี้มักเกิดในหอพัก โดยเกิดในหอพักหญิงมากกว่าหอพักชาย โดยหอพักแบบที่อยู่รวมกันมาก ๆ (fraternity house) จะมีปัญหานี้มาก (Koss, 1988 ; O'Shaughnessey and Palmer, 1990 อ้างถึงใน Blimling, G.S., 1993 : 8) ซึ่งหอพักมีหน้าที่ในการออกแบบระบบให้เกิดความปลอดภัยในสิ่งเหล่านี้ การให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา ไปจนกระทั่งการจัดการทางกฎหมาย (Blimling, G.S., 1993 : 8-9)

ตาราง ๓ แสดงจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย : ด้านอารมณ์และจริยธรรม

จุดมุ่งหมาย	ตัวอย่างของทักษะ/ความสามารถ/ความรู้	วิธีการที่นำมาใช้ในหอพัก
มีการค้นหาตัวเอง	รู้ว่าตนเองถนัดอะไร สนใจอะไร ให้คุณค่ากับอะไร รู้จุดอ่อนของตนเอง ค้นพบลักษณะของตัวเอง	จัดให้มีการประเมินพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา ทำการแปลผลและวางจุดมุ่งหมาย
มีสภาพจิตใจดี	มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันรอบข้างได้ สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความรู้สึกปลอดภัย มีความมั่นใจในตนเอง สามารถทำการตัดสินใจได้ ยอมรับผู้อื่นและตนเองได้	สร้างให้เกิดชุมชนที่มีการดูแลกัน มีการจัดกลุ่ม เพื่อทำสิ่งที่เหมาะสม การมีการตอบสนองและการป้อนกลับจากอาจารย์อย่างเหมาะสม มีการสร้างหน่วยให้คำปรึกษา
มีความสนใจในศาสนา	ตระหนักและค้นคว้าถึงจุดมุ่งหมาย คุณค่าและความหมาย	โปรแกรมทางศาสนา ให้มีโปรแกรมสนับสนุนโดยศูนย์ทางศาสนา
มีรสนิยม ความประพฤติ กิริยามารยาทที่ดี	มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของมารยาทต่าง ๆ ความสบายในปฏิภิกิริยาทางสังคม	มีการฝึกอบรมมารยาท มีการสร้างเหตุการณ์จริงทางสังคม
มีความเข้าใจในมนุษย์	มองสิ่งต่าง ๆ ด้วยมนุษยธรรม มีความสงสารเห็นอกเห็นใจ มีความนับถือ มีความร่วมมือ มีความเป็นประชาธิปไตย ไม่ตัดสินใจโดยเอาตนเองเป็นใหญ่ มีทักษะในการสื่อสารกับบุคคลอื่น	มีกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้
มีคุณธรรม	มีหลักการเกี่ยวกับคุณธรรม มีความไวต่อเหตุการณ์ทางจริยธรรม มีความรู้ดีกับผิดชอบต่อสังคม	มีการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับจริยธรรม

๑๑. การประเมินหอพักตามแนวทางของริชชีบูลย์

หอพักในสถาบันการศึกษาควรมีการวางแผนงานที่ดี ควรมีการออกแบบการดำเนินงานตั้งแต่แรก คำนึงถึงประโยชน์ของการใช้ที่ดิน, ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสม, ลักษณะทางภูมิศาสตร์, การดำเนินการ, บริการต่าง ๆ, การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในหอพักและมีผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการหอพักในสถาบันการศึกษาช่วยวางแผน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหอพักควรมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการดำเนินการหอพัก ควรมีการประเมินความต้องการของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับความสะดวกสบายและแนวทางที่ต้องการให้หอพักดำเนินการ (Barak, 1973 ; Crane, 1962 ; High Rise or Low Rise, 1964 อ้างถึงใน Packwood, W.T., 1977)

การประเมินการดำเนินงานของหอพักโดยทั่วไปจะถือว่าความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ความพึงพอใจของนิสิตนักศึกษาในแต่ละคนไม่เหมือนกัน จากรายงานต่าง ๆ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ คือ รูปแบบของหอพัก, ลักษณะทางกายภาพของหอพัก, ความเป็นส่วนตัวและอิสระ, ความเป็นชุมชนที่ดี, ความสามารถในการเดินทางและความสะดวกสบายต่อการศึกษา (University of California at San Diego, 1971 ; Shay, 1969 ; Geddes, 1965 ; Christo, 1965 อ้างถึงใน Packwood, W.T., 1977) สำหรับการประเมินหอพักสหกรณ์ของวิทยาลัย ๔ ในครั้งนี้อย่างไม่เคยมีการประเมินการดำเนินงาน การเลือกขอบเขตของการประเมินว่าจะประเมินการดำเนินงาน “อะไร” ของหอพักบ้าง ตามหลักการประเมินข้อที่ ๒ ของเวลส์ ผู้ประเมินได้ยึดแนวทาง

การประเมินที่แบ่งแนวทางการประเมินการดำเนินงานของหอพักของมหาวิทยาลัยออกเป็น ๔ ด้าน (รัชนีบุลย์ ฝิวสุวรรณ ๒๕๔๒:๑๘-๓๐) คือ

- ๑๑.๑ การประเมินหอพักด้านกายภาพ
- ๑๑.๒ การประเมินหอพักด้านการบริหาร
- ๑๑.๓ การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ
- ๑๑.๔ การประเมินหอพักด้านกิจกรรม

๑๑.๑ การประเมินหอพักด้านกายภาพ

การจัดดำเนินการด้านกายภาพหมายถึง การจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่ ห้องพัก ที่นั่งพักผ่อน ห้องอาหาร สถานที่รับรองผู้มาเยี่ยม ห้องปฐมพยาบาล บริเวณสนาม ห้องน้ำ ห้องสุขา ทางเดิน ที่จอดรถ ห้องเก็บของ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนที่จะช่วยเสริมการเรียนการสอน และการพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

หอพักนักศึกษาของสถาบันการศึกษาควรจะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยกับผู้พักอาศัยสามารถเดินทางไปมา ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น เครื่องซักผ้า, โทรทัศน์ ฯลฯ ไว้ให้บริการ ในการวางแผนการก่อสร้างหอพัก จึงควรมีบุคคลในฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมวางแผนพร้อมกันเพื่อให้ได้รูปแบบและลักษณะของที่พักอาศัยที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หอพักที่ดีต้องสะดวกในการเดินทาง ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรม โรงงานหรือสถานเริงรมย์ต่าง ๆ มีรั้วที่มิดชิด มีบริเวณกว้างขวางพอสมควร มีสนามหญ้าและที่นั่งเล่น ตัวอาคารควรวางในทิศทางที่เหมาะสมในการที่จะสัมผัสกับแสงแดดและทิศทางลมเพื่อสุขภาพที่ดีของผู้พักอาศัย ลักษณะของหอพักควรจะต้องมีการปรับปรุงได้ง่าย เช่น มีผ้าม่านที่เคลื่อนย้ายได้ เป็นต้น ผู้ออกแบบจะต้องออกแบบเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถดัดแปลงได้พอสมควร หอพักอาจมีลักษณะของห้องหลายรูปแบบเพื่อให้นิสิตนักศึกษาสามารถเลือกได้ (Packwood, W.T., 1977) ห้องรับแขกควรอยู่ด้านหน้าของตัวอาคาร มีชุดรับแขก หนังสือพิมพ์ ห้องน้ำและห้องส้วมต้องสะอาดและมีจำนวนเพียงพอกับผู้พักอาศัย

เกณฑ์การพิจารณาลักษณะทางกายภาพของหอพักในสถาบันอุดมศึกษามีข้อพิจารณา (American School Administrators อ้างอิงใน รัชนีบุลย์ ฝิวสุวรรณ ๒๕๔๒ ; Seagers, 1961:5 ; Chiara and Callender, 1973:308 อ้างอิงใน รัชนีบุลย์ ฝิวสุวรรณ ๒๕๔๒ ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๓ : ๕๔) คือ

- (๑) ควรคำนึงถึงเสียงรบกวน ควรจัดส่วนที่อึกที่กและเรียบสงบแยกจากกัน
- (๒) ควรคำนึงถึงกลิ่นเหม็นที่น่ารังเกียจ
- (๓) คำนึงถึงความปลอดภัย และความสบายของผู้ใช้
- (๔) คำนึงถึงประโยชน์หน้าที่ จุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน
- (๕) คำนึงถึงความงาม ความสมดุลด้านความงาม
- (๖) คำนึงถึงความประหยัด
- (๗) ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เหมาะสม กว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และสามารถที่จะขยายได้

ในอนาคต

- (๘) สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและสันตนาการได้มาก
- (๙) มีการเตรียมการวางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ
- (๑๐) ควรตั้งอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด

(๑๑) ควรจัดระบบจราจร โดยแยกทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และทางเท้าออกจากกัน

(๑๒) ควรคำนึงถึงการระบายอากาศและแสงสว่างให้เป็นธรรมชาติ

(๑๓) ควรสร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร

(๑๔) ควรมีอุปกรณ์ให้สมบูรณ์ และใช้ประโยชน์ได้มากมายในอาคาร

(๑๕) ลักษณะห้องพัก ควรเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการวางเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้สอยอื่น ๆ โดยทั่วไปขนาดห้องพักสำหรับ ๑ คน จะต้องการพื้นที่ประมาณ ๕๐ ถึง ๑๒๐ ตารางฟุต และขนาดห้องละ ๒ คน จะต้องการพื้นที่ประมาณ ๑๔๐ ถึง ๑๘๐ ตารางฟุต หรือคิดเป็น ๗ ตารางเมตรต่อ ๑ คน

(๑๖) ห้องน้ำ ห้องส้วม สามารถจัดได้สองลักษณะ คือ ใช้ระบบรวมหรือใช้แยกเฉพาะห้องพัก ในกรณีที่เป็นระบบรวม ความเหมาะสมของจำนวนห้องต่อคนมีดังนี้

ก. ห้องส้วม ผู้ชาย ๑ ห้องต่อ ๑๐ คน ผู้หญิง ๑ ห้องต่อ ๘ คน หรือ ๑ ตารางเมตรต่อ ๑ คน

ข. ห้องอาบน้ำ ๑ ห้องต่อ ๘ คน หรือ ๑ ตารางเมตรต่อ ๑ คน

ค. โถปัสสาวะ ๑ โถต่อ ๑๒ คน (ผู้ชาย)

(๑๗) ห้องรับประทานอาหาร ควรจัดให้มีห้องอาหารรวมขนาดใหญ่ เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โอกาสนิสิตนักศึกษาได้พบปะในช่วงเวลาอาหารและสามารถแยกห้องขนาดใหญ่ให้เป็นส่วนย่อย ๆ ได้ด้วย

(๑๘) ห้องพักผ่อนและห้องสันทนาการ ควรมีพื้นที่เพียงพอกับจำนวนของนิสิตนักศึกษาในหอพักและสามารถแยกออกเป็นห้องย่อย ๆ ได้ด้วย อาจคิดเป็นพื้นที่เท่ากับ ๒ ตารางเมตรต่อคน

(๑๙) ห้องเก็บของนิสิตนักศึกษา และอุปกรณ์ของหอพัก จะต้องมีพื้นที่เพียงพอ สามารถใช้เก็บอุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องกลอื่น ๆ ของหอพัก อาจคิดเป็น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่หอพักทั้งหมด

(๒๐) ห้องซักเสื้อผ้า คิดเป็น ๑๐ ตารางเมตรต่อคน

(๒๑) ทางเดินเชื่อมภายในหอพัก ต้องจัดให้สัมพันธ์กับห้องพักนิสิตนักศึกษาแต่ละห้อง และควรสร้างบรรยากาศที่สะดวกในการศึกษา ตลอดจนทั้งความเป็นส่วนตัวให้มากที่สุด ขนาดที่เหมาะสม คือ ๗ ถึง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่อาคารทั้งหมด โดยจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยกรณีฉุกเฉินด้วย

(๒๒) หอพักควรเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สูงไม่เกิน ๔ ชั้น

๑๑.๒ การประเมินหอพักด้านการบริหาร

การจัดดำเนินงานหอพักด้านบริหาร หมายถึง การจัดดำเนินงานด้านการวางแผนดำเนินงานหอพัก การกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาเกิดการพัฒนาด้านตนเองได้อย่างเต็มที่

การบริหารงานหอพักจะแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย (สำเนาวิ ขจรศิลป์, ๒๕๒๕:๕๕-๕๖) คือ ฝ่ายจัดการและฝ่ายที่ปรึกษา ฝ่ายจัดการจะทำหน้าที่คล้ายฝ่ายจัดการโรงแรม เช่น ในหอพักแต่ละหลังจะมีผู้จัดการใหญ่รับผิดชอบทั้งหมด และมีผู้จัดการฝ่ายที่พัก และผู้จัดการฝ่ายอาหาร ฝ่ายที่ปรึกษาจะทำหน้าที่รับผิดชอบด้านความเป็นอยู่ทั่วไป ด้านวินัยและการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในหอพัก ฝ่ายที่ปรึกษานี้มักจะจบการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาการบริหารกิจการนักศึกษาหรือสาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา หอพักอาจมีอาจารย์ที่ปรึกษาอีกจำนวนหนึ่ง โดยทั่วไปกำหนดให้ที่ปรึกษา ๑ คนต่อนิสิตนักศึกษา ๓๐๐ คน เพื่อทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าฝ่ายที่ปรึกษา (สมทวิง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑)

เมื่อมีกิจกรรมที่สำคัญ หอพักอาจขอความร่วมมืออาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยเป็นครั้งเป็นคราว เพื่อให้อาจารย์มีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่สำคัญเป็นครั้งคราว โดยทางวิทยาลัยต้องจัดเป็นรางวัลพิเศษ เช่น เงินเป็นต้น ให้ ส่วนคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาในหอพักนั้น ควรจะประกอบด้วยหัวหน้าหอพัก และมีกรรมการใน

ตำแหน่งต่าง ๆ อีก เพื่อทำหน้าที่จัดสวัสดิการ ประสานงานเรื่องกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ เป็นตัวแทนให้นิสิตนักศึกษาในกรณีที่มีความเกี่ยวข้องกับหอพัก เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับอาจารย์อนุสาสท บางครั้งหัวหน้าหอพักจะใช้วิธีการจ้างมา แต่โดยมากมักจะใช้นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทหรือเอกที่อยู่ในหอพักนั้นด้วย (สำเนา ขจรศิลป์, ๒๕๒๕:๕๓-๕๔ ; Packwood. 1977:143-144) หัวหน้าหอพัก (Residence Hall Assistant) นี้จะต้องมีบุคลิกภาพคล้าย ๆ กับนิสิตนักศึกษาที่จะเข้าไปดูแล อาจใช้วิธีการเลือกตั้ง หรือใช้วิธีการทดสอบบุคลิกภาพ ความสนใจและลักษณะความเป็นผู้นำ การมีการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้เขาเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Packwood. 1977:143-144)

ในส่วนของคุณสมบัติของบุคลากรหอพักหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรจะเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเมตตากรุณา ยินดีที่จะช่วยเหลือ เข้าใจผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ (ศรีรัตน์ จันทรสมวงศ์, ๒๕๒๙)

ในด้านการปกครอง และกฎระเบียบของหอพักในยุคแรก ๆ นั้น คงได้กล่าวแล้ว มีลักษณะเป็นแบบพอกปกครองลูก หอพักนิสิตนักศึกษาหญิงอาจจะมีการระเบียบวินัยเคร่งครัดมากกว่าหอพักนิสิตนักศึกษาชาย แต่สังคมปัจจุบันซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป คือ มีความเป็นอิสระ เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญของหอพักในการที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษามากขึ้น จึงมีการเลือกตั้งคณะกรรมการนิสิตนักศึกษา เป็นผู้ดำเนินการบริหารหอพักภายใต้การดูแลของอนุสาสทหอพัก ซึ่งอนุสาสทหอพักนี้ควรจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้พักอาศัย มีเวลาให้นิสิตนักศึกษาพอสมควร กฎระเบียบต่าง ๆ ของหอพักควรปรับปรุงให้ทันสมัยและอยู่ในลักษณะปฏิบัติได้ ควรยกเลิกระเบียบต่าง ๆ ที่ขัดต่อการส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้เป็นผู้ใหญ่ เช่น การบังคับเวลากลับสู่อหอพัก เป็นต้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๒๕) ในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของสถาบันการศึกษา ควรจะให้นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในหอพักได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับรวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับความเป็นอยู่ภายในหอพัก

๑๑.๓ การประเมินหอพักด้านการจัดบริการและสวัสดิการ

ในการจัดบริการและสวัสดิการของหอพักนิสิตนักศึกษานั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ จะต้องสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจของนิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพัก ให้ความปลอดภัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์, เครื่องซักผ้า, โทรศัพท์ เป็นต้น อุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจะต้องมีความสะอาด เรียบร้อย พร้อมใช้งานได้อยู่เสมอ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) ควรจะต้องมีผู้สำเร็จการศึกษาทางบริหารธุรกิจ นักโภชนาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารมาเป็นผู้ทำการนี้เทศด้วย หอพักต้องจัดให้มียาสาฆ่าแมลงประจำบ้าน ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น พร้อมเครื่องรับวิทยุ หนังสือพิมพ์ และน้ำดื่ม อุปกรณ์บางอย่างอาจให้นิสิตนักศึกษาใช้ร่วมกันได้ เช่น ที่รีดผ้า, เคาร์รีดผ้า, ราวตากผ้า, เครื่องทำน้ำเย็น เป็นต้น ห้องเล่นกีฬา ห้องอ่านหนังสือ ห้องสมุด ซึ่งมีหนังสือมากพอที่จะให้นิสิตนักศึกษาใช้ในการค้นคว้าได้พอสมควร หน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศูนย์การให้คำปรึกษา ก็ควรจะได้จัดสำนักงานสาขามาประจำอยู่ในหอพัก เพื่อให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาในหอพักด้วย ควรจัดให้มีโครงการศึกษาและทำงาน เพื่อช่วยนิสิตนักศึกษาที่มีความจำเป็นเรื่องการเงิน รวมทั้งเป็นที่ฝึกงานของนิสิตนักศึกษาด้วย (ทองเรียน อมรัชกุล, ๒๕๒๕:๕๓-๕๔)

สวัสดิการหมายความว่า ผลประโยชน์ที่หน่วยงานหรือสถาบันจัดให้บุคลากรเป็นการให้กำลังใจ และบำรุงขวัญ เช่น การจัดการสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและสะดวกสบาย เป็นต้น (Koontz and O'Donell, 1973:191)

เกณฑ์การจัดสวัสดิการแก่นิสิตนักศึกษา (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๒๕ ข:๔๒) มีหลักการพิจารณา ดังนี้

(๑) หลักการพัฒนาบัณฑิตศึกษา : ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง และมีความคิดในทางสร้างสรรค์สังคม

(๒) หลักความสะอาดสบาย : เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ควรคำนึงถึงความสะอาดสบายของนิสิตนักศึกษา มากกว่าความสะอาดสบายของตนเอง เช่น เรื่องการให้บริการอาหาร และเครื่องคั้นแก่นิสิตนักศึกษา ซึ่งงานดังกล่าวเป็นเรื่องยุ่งยาก เป็นงานไม่มีเกียรติ แต่เป็นงานที่จะเอื้ออำนวยความสะดวกของนิสิตนักศึกษา งานประเภทนี้ควรจะต้องให้ความสำคัญอยู่ในลำดับต้น ๆ

(๓) หลักการประหยัด : งานบางประเภท สถาบันไม่สามารถจะจัดให้ได้ ถ้าพิจารณาว่าฟุ่มเฟือย

(๔) หลักการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ : สวัสดิการที่จัดให้ควรส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ทำให้จิตใจสบายขึ้น อยากรู้อยากเห็น หรือมีกำลังใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น

(๕) หลักการให้ก่อนขอ : ผู้บริหารจะต้องสัมผัสสภาพต่าง ๆ ด้วยตนเอง ใช้วิจารณ์ญาณ และเมื่อเป็นความจำเป็นข้อใดที่สามารถจะทำได้ ก็ให้ก่อนที่จะมีการเรียกร้องขอขึ้น เช่น เห็นว่าควรมีโทรศัพท์ ก็ควรริบดำเนินการติดตั้ง ก่อนที่จะมีการเรียกร้อง

(๖) หลักความสามัคคี : สวัสดิการที่จัดขึ้นควรมีหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตนักศึกษา หรือนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๑๑.๔ การประเมินหอพักด้านการจัดกิจกรรมหอพัก

ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาร่วมอยู่กับองค์ประกอบ ๓ อย่าง คือ นิสิตนักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้จัด ดำเนินกิจกรรม อาจารย์ในฐานะที่ปรึกษาและผู้สนับสนุน และสถาบันการศึกษาในฐานะผู้สนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแต่ละประเภทจึงได้รับความนิยมน้อยแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความสนใจของนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษา และภาวะของสังคม (จินตนา ยูนิพันธ์, ๒๕๒๕) กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษา และต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมในและนอกชั้นเรียน นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับสภาพสังคมนอกสถาบันการศึกษาด้วย กิจกรรมควรสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีความเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะ และสามารถนำเอาประสบการณ์นั้นไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่จัดจะต้องส่งเสริมงานทางวิชาการด้วย ไม่จำเป็นจะต้องยึดตามความต้องการของผู้พักอาศัยเสมอไป ถ้ากิจกรรมนั้นมุ่งไปในด้านความสนุกสนานอย่างเดียว โดยลดทางด้านวิชาการ ถือได้ว่าไม่เหมาะสม เพราะขัดต่อหลักการเบื้องต้นของการจัดตั้งหอพัก ที่มีขึ้นพัฒนาสติปัญญา, อารมณ์และความสามารถของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะสมบูรณ์ในสังคม

การจัดกิจกรรมวิชาการหรือกึ่งวิชาการหรือการให้คำปรึกษาในหอพัก ควรมีอาจารย์เป็นผู้จัดการ อาจสอนเองหรือเชิญบุคลากรจากภายนอกมาก็ได้ การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหอพักทุกอย่างจะต้องให้เป็นภาระงานด้วย เพราะไม่ใช่งานประจำอย่างเดียว (ทองเวียน อมรชกุล, ๒๕๒๕:๕๓-๕๔)

นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ การแนะนำการใช้เวลาที่ถูกต้อง การอบรมเกี่ยวกับศีลธรรมจรยา การอบรมมารยาท และการวางตัวในการสมัครงาน การฝึกการปฏิบัติตนให้เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี รู้จักมารยาทของสังคม มารยาทในการนั่ง ยืน นอนหรือการรับประทานอาหาร ฯลฯ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๒๕)

๑๑.๔.๑ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหอพัก

จากพันธกิจของสถาบันการศึกษา จะมีจุดมุ่งหมายหลัก คือ มุ่งสร้างความรู้และคุณธรรมให้แก่บัณฑิต หอพักจัดเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่จะสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจทางการศึกษาของสถาบัน การจัดหาหอพักต้องให้มีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดที่พักอาศัยกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นเรื่องประสบการณ์การใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษา และชีวิตความเป็นอยู่ในหอพัก โดยตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานที่ว่าสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ และสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา สภาพแวดล้อมที่ได้รับการจัดเตรียมอย่างดีและเข้มข้น โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะช่วยอย่างมากในการส่งเสริมกิจกรรมประเทืองปัญญาและการเรียนรู้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) การจัดการเรียนรู้ในหอพัก โดยใช้ประโยชน์ของที่พักอาศัยเป็นแหล่งพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านชีวิตและวิชาการ เป็นแนวคิดพัฒนาให้หอพักเป็นศูนย์การศึกษาและอาศัย (Living Learning Center) ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๓๐:๑๐๑-๑๐๕)

(๑) มีระบบจัดการกิจกรรมที่พัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาส่วนบุคคลสภาพ, ด้านลักษณะนิสัย, ด้านกิริยามารยาท, กิจกรรมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกัน กิจกรรมที่ฝึกความเป็นประชาธิปไตย การจัดกิจกรรมต่างๆ ควรมีคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งควรประกอบไปด้วย อาจารย์ นิสิต นักศึกษาที่อาศัยอยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัยบุคลากร นิสิตนักศึกษาและนักแนะแนว

(๒) มีบุคลากรหรือนิสิตนักศึกษาอาสาสมัคร ประจำอยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัย เพื่อให้บริการการให้คำปรึกษาแนะแนว

(๓) จัดสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาในศูนย์การศึกษาและอาศัย เช่น ห้องรับแขก, ห้องสันทนาการ, ห้องอ่านหนังสือ, ห้องสมุดประจำหอพัก, ห้องประชุมสัมมนากลุ่มย่อย เป็นต้น

(๔) ประสานงานกับฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจกรรม เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมด้านวิชาการต่างๆ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนานิสิตศึกษาด้านต่าง ๆ เช่น จัดการสอนซ่อมเสริม, จัดการสอนวิชาสาขาอื่นที่นิสิตนักศึกษาสนใจ นอกเหนือไปจากที่สถาบันกำหนดไว้ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการอาจจัดได้ในรูปแบบต่างๆ กัน ดังนี้

(๔.๑) เชิญวิทยากรมาพูดในหัวข้อต่าง ๆ ที่จะมีประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาในหอพัก

(๔.๒) สอนซ่อมเสริมในวิชาการที่นิสิตศึกษาอ่อน ซึ่งอาจจะให้อาจารย์มาสอนให้ หรืออาจจะจัดอาสาสมัครนิสิตนักศึกษาให้สอนกันเอง

(๔.๓) เปิดโทรทัศน์วงจรปิด ในกรณีที่มีปาฐกถาที่สำคัญ การบรรยายที่น่าสนใจ สำคัญ

(๔.๔) ฟังวิทยุหรือโทรทัศน์การศึกษา สถาบันที่มีเครื่องส่งวิทยุภายในอาจจัดรายการการศึกษาทางวิทยุให้นิสิตนักศึกษาฟัง

(๔.๕) จัดการอภิปรายทางวิชาการ เป็นกิจกรรมระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา จะทำให้อาจารย์ได้ใกล้ชิดและเข้าใจนิสิตนักศึกษามากขึ้น

(๔.๖) มีกิจกรรมเอกสารประกอบวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ค้นคว้าหรือสรุปเรื่องราวที่ศึกษามาทำเป็นเอกสารประเภทจูลสาร สำหรับเผยแพร่แก่ผู้ที่ต้องการ ผู้ที่ต้องการเอกสารควรจะช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการทำจูลสารด้วย

(๕) สนับสนุนและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาในศูนย์นี้ จัดกิจกรรมต่างๆ โดยผ่านการพิจารณาเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์ ซึ่งจะสนับสนุนกิจกรรมในรูปแบบของการประสานงาน อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะเป็นไปได้

(๖) ดำเนินโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นระยะๆ เช่น จัดให้นิสิตนักศึกษาตักบาตรสัปดาห์ละครั้ง, ฟังเทศน์, พานิสิตนักศึกษาไปวัดเดือนละหนึ่งครั้ง และนั่งสมาธิ

(๗) จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม อาจเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้แสดงออกในความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ซึ่งกิจกรรมที่อาจจัดในหอพัก คือ

(๗.๑) กิจกรรมดนตรี จัดให้มีการแสดงดนตรีไทย ดนตรีสากลเป็นครั้งคราว เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้ชื่นชมและฝึกความมีสุนทรีย์ทางดนตรี

(๗.๒) กิจกรรมศิลปะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในหอพัก ซึ่งอาจมาจากภูมิภาคต่าง ๆ กันได้รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัด หรือภูมิภาคที่แตกต่างกันไป โดยสนับสนุนให้จัดกิจกรรมที่แสดงถึงวัฒนธรรมของภาคต่าง ๆ เช่น อาหาร, เพลง, การแต่งกาย, การละเล่น, ศิลปะ, ฟ้อนรำ

(๘) จัดให้มีวิทยากรบรรยายให้ความรู้เป็นครั้งคราว เช่น ให้มีวิทยากรบรรยายเรื่อง ความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน มารยาทไทย การพัฒนาบุคลิกภาพ การพูดในที่ชุมชน

(๙) จัดให้มีการฉายภาพยนตร์สารคดีที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ ความคิด ของนิสิตนักศึกษา

(๑๐) จัดให้มีการประเมินผลกิจกรรม และโครงการที่จัดขึ้นว่ามีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ขึ้นเพียงใด ควรมีการศึกษา วิจัย เปรียบเทียบพัฒนาการของผู้ที่อยู่ในศูนย์การศึกษาและอาศัยกับผู้ที่ไม่ได้อยู่

(๑๑) กิจกรรมส่งเสริมการกีฬา หอพักควรจัดอุปกรณ์และสถานที่สำหรับเล่นกีฬาไว้ให้

(๑๒) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เป็นกิจกรรมที่จะต้องฝึก อาจมีกิจกรรม "เปิดหอพัก" เดือนละครั้ง เพื่อให้อาจารย์ เพื่อนต่างหอพัก และผู้ปกครองมาเยี่ยมเยียน ดูความสะอาดเรียบร้อย ความสวยงามในหอพัก ควรสนับสนุนให้มีการประกวดแต่งห้องพักด้วยวัสดุราคาถูกแต่สวยงาม สะอาดและเป็นระเบียบ เพื่อให้ทุกคนได้มีสุขนิสัยที่รักความสะอาด และเกิดแรงกระตุ้นที่จะทำให้ห้องพักน่าอยู่

(๑๓) มีกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การฝึกให้คนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ให้ผู้อื่นจะทำให้ปลูกฝังนิสัยการเสียสละและการนึกถึงผู้อื่น กิจกรรมที่อาจจัดขึ้น คือ การตกแต่งหอพัก การปลูกต้นไม้ การทำสวนรอบ ๆ บริเวณหอพัก กิจกรรมการสอนหนังสือให้เด็กที่ยากจน เป็นต้น

(๑๔) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การพูด การเขียน การแสดงออกที่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การไว้วางใจผู้อื่น การอดทน การรู้จักใช้เวลาที่ถูกต้อง การอบรมมารยาทในการนั่ง นอน ยืน เดิน และรับประทานอาหาร เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะดังกล่าว ได้แก่ การจัดอภิปราย ปาฐกถา การได้วาทิ และการจัดแนะนำในโอกาสต่าง ๆ

(๑๕) มีกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการพิเศษของนิสิตนักศึกษา เช่น กิจกรรมการอบรมการใช้คอมพิวเตอร์ กิจกรรมอบรมเทคนิคการถ่ายภาพ กิจกรรมการสอนทำขนม เป็นต้น

ลักษณะของศูนย์ศึกษาและอาศัย น่าจะเป็นศูนย์ที่จำลองลักษณะของสังคมที่ดีที่นิสิตนักศึกษาจะต้องไปเผชิญในอนาคตมาอยู่ในมหาวิทยาลัย เพื่อฝึกและเตรียมนิสิตนักศึกษาให้เคยชินกับสภาพที่อาศัยที่สะอาด เป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ ได้อยู่ในสังคมที่ดี จิตใจงดงาม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว (วัลลภา เทพพิสดิน ณ อุรุทยา, ๒๕๒๕)

ในประเทศไทยมีการศึกษารูปแบบและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ๒๕๓๑) พบว่า

๑. ในด้านปัญหาและความต้องการของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม มีปัญหาในด้านอาคารสถานที่ ด้านบริการและสวัสดิการ คุณลักษณะของนิสิตที่พักในหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยส่วนรวมรับรู้ว่าตนเองมีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบสูง ส่วนด้านความเอื้อเฟื้อและความมีวินัยในตนเองนั้น มีในระดับปานกลาง

ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่มีการพักหอพักเทียบกับนิสิตที่ไม่พักหอพักพบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน และนิสิตหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตชายทุกชั้นปี

๒. อนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหลังปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ในด้านการลงทุน และบริหารกิจการหอพักจะยังคงดำเนินการเหมือนช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ คือ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนหอพัก

และจะเก็บค่าหอพักในอัตราที่หอพักสามารถบริหารงานด้วยตนเองได้ ไม่ต้องใช้เงินอื่นอุดหนุน แต่ไม่มุ่งแสวงหากำไร เพียงแต่ให้เลี้ยงตัวเองได้ คู่กับเงินทุนและค่าใช้จ่ายที่ได้ลงทุนไป จะจัดให้หอพักเป็นแหล่งพบปะเพื่อเพิ่มโอกาส และประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งพบปะของนิสิตและนิสิต เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ในด้านอัตราค่าที่พักมีแนวโน้มว่าจะเสียดค่าที่พักร้อยละ ๕๐๐-๕๐๐ บาทต่อเดือน

๓. รูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ ทักษะทางสังคม ส่งเสริมความเป็นผู้นำ และกิจกรรมเพื่อพัฒนาสติปัญญา

โดยสรุปแล้ว หอพักในมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานหลากหลายรูปแบบ มาตรฐานทางกายภาพค่อนข้างจะเหมือนกันทุกๆ ที่ ในส่วนของการบริหารงาน, บริการและสวัสดิการ, กิจกรรม จะมีความแตกต่างกันได้มากขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหอพัก ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดปริมาณบุคลากรของหอพักด้วย ถ้าหอพักจัดตั้งเพียงเพื่อให้บริการด้านที่พักอาศัยแก่นิสิตนักศึกษาก็ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก แต่สถาบันที่มีวัตถุประสงค์จะใช้หอพักเพื่อประโยชน์ทั้งด้านที่พักอาศัย ด้านการพัฒนาทางจิตใจและบุคลิกภาพ และเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จะต้องมีบุคลากรตามเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้ว (สำเนา ขจรศิลป์, ๒๕๒๕:๕๕) ปัจจัยด้านเงินที่ใช้ในการดำเนินงานมีความสำคัญมากในการพิจารณาว่าจะดำเนินการหอพัก ถ้าสถาบันการศึกษาไม่มีเงินทุนสูงเพียงพอที่จะดำเนินการอุดหนุนเรื่องหอพัก อาจให้หน่วยงานภายนอกมารับเหมาสร้างหอพักและดำเนินการ โดยสถาบันจะไม่ต้องกู้เงินมาลงทุนและสถาบันกำหนดขอบเขตของหอพักที่จะต้องดำเนินการ นั่นคือ สถาบันยังคงมีบทบาทในการดูแลนิสิตนักศึกษาอยู่ ซึ่งลักษณะของหอพักที่ให้หน่วยงานภายนอกมารับเหมานี้มักทำให้นิสิตนักศึกษามักต้องจ่ายค่าที่พักสูงขึ้น แต่หอพักมักมีคุณภาพตรงตามที่นิสิตนักศึกษาต้องการ แต่สถาบันจะต้องจัดการในเรื่องกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน และในท้ายที่สุด ถ้าสถาบันมีปัญหาทางการเงินมาก ไม่สามารถให้การสนับสนุนได้เลย การจัดหอพักให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ก็อาจต้องยกเลิกในที่สุด (Landrith, 1967 ; Financing Residence Halls, 1965 อ้างถึงใน Packwood, W.T, 1977:133-134)

๑๒. หอพักสหกรณ์วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการสหกรณ์วพบ. ได้จัดซื้ออาคารข้างวพบ. เพื่อจัดสร้างสหกรณ์ใหม่เพื่อขยายกิจการสหกรณ์และเพื่อจัดสร้างอาคารหอพักแพทย์วพบ. โดยได้จัดซื้ออาคารด้านตรงข้ามพระราชวังสุโขทัยฯ และใช้ชื่อหอพักว่า หอพักสหกรณ์วพบ. มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนแพทย์ให้ดียิ่งขึ้น, เพื่ออำนวยความสะดวกในการอยู่เวรนอกเวลาราชการของนักศึกษาแพทย์วพบ., เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในโรงเรียนแพทย์ให้แก่ นิสิตนักศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานไว้ คือ

๑. จัดให้นักศึกษาวพบ. มีสิทธิในการเข้าพักในหอพักเป็นอันดับแรก และนักศึกษาปี ๖ มีสิทธิในการใช้หอพักก่อนปี ๕ และนักศึกษาปี ๕ มีสิทธิในการใช้หอพักก่อนปี ๔ ในกรณีที่ยังคงมีที่พักรอในหอพัก จึงอนุญาตให้นิสิตแพทย์มศว. เข้าพักได้

๒. ให้การเข้าพักอาศัยของนักศึกษาแพทย์เป็นระบบคงที่ คือ เมื่อนักศึกษาแพทย์ได้พักห้องใดแล้ว จะให้พักห้องนั้นไปจนกระทั่งจบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต แต่นักศึกษาแพทย์มีสิทธิในการขอเปลี่ยนห้องพักได้ โดยจะขึ้นอยู่กับกรณีที่ว่าว่างในห้องอื่น

๓. วพบ. จะมีหอพักเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ และการใช้ชีวิตในโรงเรียนแพทย์ โดยจะค่อยๆ ปรับจากการมีหอพักเพื่อให้ปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้น

๔. กิจกรรมของหอพักนักศึกษาแพทย์ จะเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดบรรยากาศของการใช้ชีวิตในโรงเรียนแพทย์ที่เชื่อมโยงทั้งในส่วนของวพบ. และชุมชนโดยรอบ

ตั้งแต่ริเริ่มโครงการจนมาถึงปัจจุบัน หอพักสหกรณ์ไผ่พบ. ได้ดำเนินงานมาเป็นระยะเวลาประมาณ ๑ ปี จึงควรจะได้มีการประเมินผลหอพักสหกรณ์ไผ่พบ. ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการจัดตั้งหรือไม่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในการศึกษาองค์ประกอบหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ ด้วยวิธีการศึกษา หรือทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ทั้งระบบหรือทั้งหมด โดยใช้ทฤษฎีการประเมิน ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหอพักมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการประเมินหอพักสหกรณ์ครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

๑. เลือกรูปแบบการประเมิน
๒. กำหนดกรอบความคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
๓. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล
๔. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์

๑. การเลือกรูปแบบการประเมิน

การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการในสถาบันการศึกษาในส่วนที่ไม่ใช่การเรียนการสอนโดยตรง คือ การประเมินหอพักในสถาบันการศึกษา ซึ่งการดำเนินการของหอพักนี้มีมิติที่แตกต่างจากหลักสูตร จึงทำให้ทำการเลือกรูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินทางการจัดการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง แต่จะต้องนำเอาทฤษฎีหรือกรอบความคิดที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องหอพักมารวมกำหนดทิศทางการประเมิน

๒. การกำหนดกรอบความคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

จากรูปแบบการประเมินของเวลช์ที่จะต้องวางแผนใน ๒ ด้าน คือ

๑. ประเมินอะไร (What)
๒. ประเมินอย่างไร (How)

ประเมินอะไร ในการประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมิน ๔ มิติ (รัชนีบุลย์ ผิวสุวรรณ, ๒๕๔๒:๑๘-๓๐) คือ

- (๑) การประเมินหอพักด้านกายภาพ
- (๒) การประเมินหอพักด้านการบริหาร
- (๓) การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ
- (๔) การประเมินหอพักด้านกิจกรรม

ประเมินอย่างไร ในการประเมินนี้จะประเมินโดย ๒ วิธี คือ

(๑) ประเมินความคิดเห็น ของนิสิตนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้านที่พักในหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ นานมากกว่า ๖ เดือน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อวัดนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อดิศักดิ์ (รัชนีบุลย์ ผิวสุวรรณ, ๒๕๔๒:๑๘-๓๐) มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ ๐.๙๔ โดยการประเมินทัศนะของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านนี้จะมีทั้ง ๔ มิติครบถ้วน

(๒) ประเมินข้อเท็จจริง ของมิติการประเมินทั้ง ๔ ด้าน โดยใช้แบบตรวจรายการ (checklist) ซึ่งแบบตรวจรายการนี้ได้พัฒนามาจากเกณฑ์การจัดตั้งหอพักในด้านต่าง ๆ ที่มีผู้ให้เกณฑ์ไว้ คือ

ก. การประเมินหอพักด้านกายภาพ ใช้กรอบตามเกณฑ์ของ American School Administrators, Seagers, Chiara and Callender และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ข. การประเมินหอพักด้านการบริหาร ใช้กรอบตามเกณฑ์ของสำเนาวิ ขจรศิลป์ และ Packwood

ค. การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ ใช้กรอบตามเกณฑ์ที่อ้างอิงสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ทอง เรียบน อมรัชกุล และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ง. การประเมินหอพักด้านกิจกรรม ใช้กรอบตามเกณฑ์ของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

โดยการคัดเลือกเกณฑ์แต่ละข้อจะพยายามให้สอดคล้องกับแบบสอบถามทัศนคติของวิบูลย์ ผิวสุวรรณ เกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นจะเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้หรือสังเกตได้ จากนั้นนำไปพิจารณาความเที่ยงตรง (validity) จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมี ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก นำแบบตรวจรายการนี้เสนอให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจด้านเนื้อหา ส่วนภาษา เพื่อพิจารณาแก้ไข ขั้นตอนสอง นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน คือ

ก. นายแพทย์อนันต์ มโนมัยพิบูลย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

ข. นายแพทย์มนวัฒน์ เงินดำ ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

ค. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงวัลลี สัตยาตย์ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่านจบการศึกษาปริญญาโททางด้านการวิจัย คือ ระบาดวิทยาและแพทยศาสตร์ศึกษา ตามลำดับและยังมีประสบการณ์สูงทางด้านการศึกษา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแบบตรวจรายการเป็นการประเมินข้อเท็จจริง ต้องวัดเฉพาะความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ไม่มีความจำเป็นที่จะวัดความเชื่อมั่น (reliability) แต่อย่างใด (บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ, ๒๕๔๒:๒๐๐)

จากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบตรวจรายการนี้ใช้กลวิธี คือ

(ก) ผู้ประเมินทำการสำรวจเอง (survey) ในรายการที่สามารถใช้การตรวจวัดได้โดยตรง หรือสามารถใช้การพิจารณาจากเอกสารการดำเนินงานของหอพักได้

(ข) สันทนาการกลุ่มย่อย (group discussion) กับนิสิตนักศึกษาแพทย์, แพทย์ประจำบ้านชุดหนึ่ง และสัมภาชณัฏกลุ่มอาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาอีกชุดหนึ่ง

สำหรับการสนทนากลุ่มย่อยของนิสิตนักศึกษาแพทย์, อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา, ผู้บริหาร จะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้แนวคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารหอพักศึกษาต้นิเวศน์ (กมลศ อิมโอชา, ๒๕๓๘) โดยการสนทนากลุ่มย่อยนี้จะประชุมกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถามไม่น้อยกว่า ๓-๕ คน ร่วมพูดคุยซักถามพร้อม ๆ กัน

เนื่องจากการประเมินครั้งนี้ต้องการเปรียบเทียบระหว่างการประเมินด้านความคิดเห็นและการประเมินด้วยเกณฑ์เชิงประจักษ์ที่มีวิธีการเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูลร่วมด้วย การประเมินด้านความคิดเห็นซึ่งตามความนิยมก็ได้กำหนดเป็นการประเมินเชิงปริมาณอยู่แล้ว ในขณะที่การประเมินด้วยเกณฑ์เชิงประจักษ์ที่มีวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งในแต่ละหัวข้อเรื่องที่ประเมินมักมีวิธีการเข้าถึงข้อมูลมากกว่า ๑ อย่าง ทำให้ในหลายหัวข้อข้อเท็จจริงที่ได้มีความสอดคล้องกัน หรือบางหัวข้ออาจมีความไม่สอดคล้องกัน ดังนั้น จึงได้กำหนดมาตรการวัดการประเมินด้วยเกณฑ์เชิงประจักษ์ไว้ คือ ถ้าข้อมูลที่ได้จากการตรวจวัด, สำรวจ หรือประชุมกลุ่มย่อยทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกับเกณฑ์ทั้งหมด จะกำหนดให้ได้คะแนนเท่ากับ ๒ แต่ในกรณีที่ข้อมูลมีความไม่สอดคล้องจะให้ได้คะแนนเท่ากับ ๑ และในกรณีที่ข้อมูลมีความเห็นไม่เป็นไปตามเกณฑ์อย่างสิ้นเชิง จะกำหนดให้ได้คะแนนเท่ากับ ๐ คะแนน

๓. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

ผู้ประเมินใช้ระยะเวลาประมาณ ๙ เดือน คือ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๔๖ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ (เดือนสิงหาคม ๒๕๔๕) เป็นระยะเวลาที่ผู้ประเมินจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังนิสิต นักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน ที่พักในหอพักสหกรณ์ รวมไปถึงการสัมภาษณ์อาจารย์อนุสาสก์, อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาและผู้บริหารวิทยาลัย

ระยะที่ ๒ (เดือนกันยายน ๒๕๔๕-เมษายน ๒๕๔๖) เป็นระยะเวลาที่ผู้ประเมินขอสัมภาษณ์กลุ่มนิสิต นักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านเป็นกลุ่ม เพื่อสนทนากลุ่ม (focus group discusslon) ให้ได้สารสนเทศในส่วน ของข้อเท็จจริง และทำการสำรวจสภาพหอพักสหกรณ์ด้วยตนเอง

๔. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์

๑. รายงานค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นรายข้อ

๒. รายงานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น แต่ละด้านทั้ง ๔ ด้าน คือ ทางด้าน ภายนอก, ด้านการบริหาร, ด้านบริการและสวัสดิการ, ด้านกิจกรรม

๓. รายงานค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบตรวจรายการ แต่ละด้านทั้ง ๔ ด้าน คือ ทาง ด้านภายนอก, ด้านการบริหาร, ด้านบริการและสวัสดิการ, ด้านกิจกรรม

๔. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นรายด้านและค่าของแบบตรวจรายการรายด้านทั้ง ๔ ด้าน

มิติกำประเมินความคิดเห็นของผู้พักอาศัย

ประเมินความคิดเห็นของผู้พักอาศัยในหอพักโดยแบบสอบถามความคิดเห็นของริชนีบูลย์

ส่งแบบสอบถามให้ผู้พักอาศัยตอบแบบสอบถาม

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้พักอาศัย

มิติกำประเมินเกณฑ์มาตรฐานของหอพัก

ทบทวนองค์ความรู้ในตำราและวารสารเกี่ยวกับมาตรฐานของหอพักในสถาบันการศึกษาที่เหมาะสม

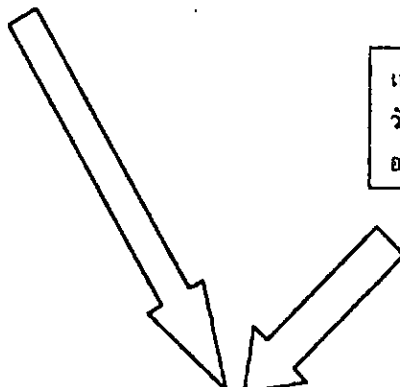
คัดเลือกเกณฑ์ ๕๐ ข้อ ที่สอดคล้องกับแบบสอบถามความคิดเห็นของริชนีบูลย์

ผู้เชี่ยวชาญตรวจทานความสอดคล้องของแบบสอบถามและเกณฑ์ที่คัดเลือกไว้

เก็บข้อมูลเกณฑ์ทั้ง ๕๐ ข้อ ด้วยการตรวจวัดโดยตรงและการสนทนากลุ่มกับผู้พักอาศัยและผู้บริหารจัดการหอพัก

เปรียบเทียบผลการประเมินจากเกณฑ์และจากความคิดเห็นของผู้พักอาศัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหอพักด้านต่าง ๆ ทำการวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบดังกล่าว

ภาพประกอบ ๒ ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ใน
อนาคตตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งหอพักในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายในการ
ประเมินหอพักสหกรณ์เพื่อประเมิน

๑. ลักษณะทางกายภาพของหอพักสหกรณ์
๒. การบริหารงานของหอพักสหกรณ์
๓. การบริการและสวัสดิการของหอพักสหกรณ์
๔. กิจกรรมในหอพักสหกรณ์

ผู้ประเมินดำเนินการตามขั้นตอนการประเมินและเสนอผลการประเมินเป็น ๒ ขั้นตอน คือ
ตอนที่ ๑ ผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านผู้พักอาศัย
ตอนที่ ๒ ผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น
ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบผลของการใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย

ตอนที่ ๑ ผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านผู้พักอาศัย

เป็นการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์
กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหอพักของรัชนีบูลย์
เพื่อมาสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน วิทยาลัยแพทยศาสตร์
กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

โครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์มีสองส่วน ส่วนแรก
เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลส่วนที่สองเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ ซึ่งมีทั้งสิ้น ๔ ด้าน คือ

- (๑) การประเมินหอพักด้านกายภาพ
- (๒) การประเมินหอพักด้านการบริหาร
- (๓) การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ
- (๔) การประเมินหอพักด้านกิจกรรม

มีนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านเข้าพักทั้งสิ้น ๘๔ คน มีนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน
ตอบกลับทั้งสิ้น ๓๔ คน

ตาราง ๔ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวข้อ	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
๑. อายุ	☐ ๑๖-๒๐ ปี	๔ คน
	☐ ๒๑-๒๕ ปี	๒๕ คน
	☐ ๒๖-๓๐ ปี	๕ คน
	☐ > ๓๐ ปี	-
๒. สถานภาพ	☐ นิสิตแพทย์	๓๑ คน
	☐ นักศึกษาแพทย์	๑๘ คน
	☐ แพทย์ประจำบ้าน	๕ คน
๓. ชั้นปีการศึกษา	☐ นิสิตนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๓	๑ คน
	☐ นิสิตนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๔	๑๓ คน
	☐ นิสิตนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๕	๑๑ คน
	☐ นิสิตนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ ๖	๔ คน
	☐ แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ ๑	๑ คน
	☐ แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ ๒	๔ คน
	☐ แพทย์ประจำบ้านชั้นปีที่ ๓	-
๔. ภาควิชาที่ศึกษา (แพทย์ประจำบ้าน)	☐ ศัลยศาสตร์	๓ คน
	☐ ศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์	๑ คน
	☐ อายุรศาสตร์	๑ คน
	☐ กุมารเวชศาสตร์	-
	☐ สูติชนรีเวชศาสตร์	-
๕. สถานภาพสมรส	☐ โสด	๓๓ คน
	☐ สมรส	๑ คน
	☐ หม้าย	-
	☐ หย่า	-
๖. ภูมิดำเนา	☐ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	๒๕ คน
	☐ จังหวัดอื่น ๆ	๕ คน
๗. จำนวนปีที่เข้าพัก	☐ < ๑ ปี	๑๕ คน
	☐ ๑-๒ ปี	๑๓ คน
	☐ ๒-๓ ปี	๖ คน
	☐ > ๓ ปี	-
๘. ชนิดของห้องพัก	☐ พักเดี่ยว	๕ คน
	☐ พักสองคน	๑๒ คน
	☐ พักสามคนขึ้นไป	๑๓ คน
๙. ระบบปรับอากาศ	☐ พัดลม	๑๙ คน
	☐ เครื่องปรับอากาศ	๑๕ คน
๑๐. อัตราค่าบำรุงหอต่อเดือน	☐ ไม่เสีย	๒๕ คน
	☐ น้อยกว่า ๕๐๐ บาท	๔ คน
	☐ ๕๐๐-๑๐๐๐ บาท	๒ คน
	☐ มากกว่า ๑๐๐๐ บาท	๓ คน

ตาราง ๔ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม (-ต่อ-)

หัวข้อ	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	
๑๑. ความถี่ในการกลับภูมิลำเนา	☐ ทุกวันที่ไม่ได้ผู้เเว	๑ คน
	☐ เกือบทุกวันที่ไม่ได้ผู้เเว	๗ คน
	☐ ทุก ๆ เดือนต่อครั้ง	๑๖ คน
	☐ หลาย ๆ เดือนต่อครั้ง	๑๐ คน
๑๒. ความถี่ในการดื่มสุรา	☐ ทุกสัปดาห์	-
	☐ ทุกเดือน	๑ คน
	☐ นาน ๆ ครั้ง	๑๔ คน
	☐ ไม่ดื่ม	๑๙ คน
๑๓. ความถี่ในการไปสถานเริงรมย์	☐ ทุกสัปดาห์	-
	☐ ทุกเดือน	๑ คน
	☐ นาน ๆ ครั้ง	๒๔ คน
	☐ ไม่เคยไป	๙ คน
๑๔. ความถี่ในการหาข้อมูลวิชาการทางอินเทอร์เน็ต	☐ ทุกสัปดาห์	๑๑ คน
	☐ ทุกเดือน	๓ คน
	☐ นาน ๆ ครั้ง	๑๖ คน
	☐ ไม่เคยค้นหา	๔ คน
๑๕. การอ่านหนังสือวิชาการในแต่ละวัน	☐ น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง	๑๐ คน
	☐ ๑-๒ ชั่วโมง	๑๘ คน
	☐ ๒-๓ ชั่วโมง	๓ คน
	☐ มากกว่า ๓ ชั่วโมง	๓ คน
๑๖. ความถี่ในการทำบุญหรือปฏิบัติธรรม	☐ ทุกสัปดาห์	๔ คน
	☐ ทุกเดือน	๓ คน
	☐ นาน ๆ ครั้ง	๒๑ คน
	☐ ไม่เคยทำหรือปฏิบัติ	๖ คน
๑๗. การวางแผนอาชีพในอนาคตของท่าน	☐ ชัดเจน กำหนดทางไว้แล้ว	๔ คน
	☐ กำหนดไว้คร่าว ๆ ไม่ชัดเจน	๒๓ คน
	☐ ยังไม่กำหนดไว้ ไม่วิตกกังวล	๔ คน
	☐ ยังไม่กำหนดไว้ วิตกกังวล	๑ คน
๑๘. งานอดิเรก	☐ อ่านหนังสือ	๑๙ คน
	☐ ทหากต่าง ๆ	๔ คน
	☐ ออกกำลังกาย	๑๙ คน
	☐ ตะลุมสิ่งต่าง ๆ	๔ คน
	☐ เกม	๑๔ คน
☐ ดูหนังฟังเพลง	๑๔ คน	

ตาราง ๕ ผลการประเมินความคิดเห็น

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ยระดับ ความคิดเห็น	สรุปผล
ด้านกายภาพ		
๑. พื้นที่ภายในห้องพักมีขนาดเหมาะสม	๒.๓๒	ไม่ผ่าน
๒. สภาพภายในห้องพักถูกสุขลักษณะ	๒.๕๑	ไม่ชัดเจน
๓. บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ภายในหอพักมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ	๓.๑๔	ไม่ชัดเจน
๔. ระบบบริหารจัดการขยะ การระบายน้ำในหอพักเหมาะสม	๓.๓๘	ไม่ชัดเจน
๕. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะสำหรับทำงาน ตู้ใส่เสื้อผ้า เตียงนอน ในห้องพักมีเพียงพอต่อความต้องการ	๒.๓๘	ไม่ชัดเจน
๖. ห้องรับแขกสำหรับญาติพี่น้องที่มาเยี่ยมมีความเหมาะสม	๒.๑๒	ไม่ผ่าน
๗. ห้องพักผ่อนและห้องสันทนาการเพียงพอกับจำนวนของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน	๒.๒๐	ไม่ผ่าน
๘. บริเวณอาคารหอพักมีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	๓.๒๓	ไม่ชัดเจน
๙. อาคารหอพักแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ใช้	๓.๗๖	ผ่าน
๑๐. ที่ตั้งของหอพักถูกต้องตามลักษณะการระบายอากาศและทิศทางลม	๒.๑๘	ไม่ผ่าน
๑๑. ที่ตั้งหอพักอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันทนาการได้	๑.๘๗	ไม่ผ่าน
๑๒. อาคารหอพักตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น	๒.๐๓	ไม่ผ่าน
๑๓. บรรยากาศของหอพักเอื้อต่อการศึกษาหาความรู้	๒.๒๐	ไม่ผ่าน
๑๔. อาคารสถานที่ได้รับการดูแลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	๓.๖๒	ไม่ชัดเจน
๑๕. บริเวณของหอพักกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต	๑.๗๘	ไม่ผ่าน

ตาราง ๕ ผลการประเมินความคิดเห็น (-ต่อ-)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ยระดับ ความคิดเห็น	สรุปผล
ด้านบริหาร		
๑๖. การจัดดำเนินการหอพักมีความเหมาะสม	๓.๐๐	ไม่ชัดเจน
๑๗. การรักษาความปลอดภัย และการดูแลความปลอดภัยบริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม	๓.๗๐	ผ่าน
๑๘. การบริหารหอพักด้านบริการและสวัสดิการในหอพัก, และด้านกิจกรรมมีความเหมาะสม	๓.๐๙	ไม่ชัดเจน
๑๙. ข้อปฏิบัติและข้อห้ามในการเข้าพักของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านภายในหอพักมีความเหมาะสม	๓.๒๐	ไม่ชัดเจน
๒๐. การจัดนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านเข้าพักแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดของห้อง	๒.๒๐	ไม่ผ่าน
๒๑. กรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประจำหอพักมีส่วนร่วมในการจัดห้องพัก	๒.๙๐	ไม่ชัดเจน
๒๒. การเลือกตั้งกรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประจำหอพักเป็นไปด้วยความยุติธรรม	๓.๐๐	ไม่ชัดเจน
๒๓. อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม	๓.๐๖	ไม่ชัดเจน
๒๔. การประสานงานระหว่างหอพักกับหน่วยงานในวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มีความสะดวกและรวดเร็ว	๒.๘๒	ไม่ชัดเจน
๒๕. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน ได้รับการชี้แจงระเบียบหอพักอย่างชัดเจน	๒.๗๓	ไม่ชัดเจน
๒๖. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประพฤติปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติข้อห้ามของหอพัก	๓.๒๐	ไม่ชัดเจน
๒๗. อาจารย์ประจำหอพักให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านภายในหอพัก	๒.๖๘	ไม่ชัดเจน
๒๘. อาจารย์ประจำหอพักดูแลความเรียบร้อยของหอพัก รับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน	๒.๙๗	ไม่ชัดเจน
๒๙. อาจารย์ประจำหอพักมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและเป็นผู้ประสานงานกับวิทยาลัย	๒.๗๖	ไม่ชัดเจน
๓๐. อาจารย์ประจำหอพักให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้เข้าพบได้ตามเวลาที่เหมาะสม	๒.๖๘	ไม่ชัดเจน

ตาราง ๕ ผลการประเมินความคิดเห็น (-ต่อ-)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ยระดับ ความคิดเห็น	สรุปผล
ด้านบริการและสวัสดิการ		
๓๑. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการบริการด้านอาหาร	๑.๙๒	ไม่ผ่าน
๓๒. อาหารที่จัดบริการ ถูกหลักโภชนาการ	๒.๒๒	ไม่ผ่าน
๓๓. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้	๓.๘๒	ผ่าน
๓๔. น้ำดื่มในหอพักถูกสุขลักษณะ	๓.๗๕	ผ่าน
๓๕. ยาส้วมอยู่ประจำบ้านทางหอพักจัดไว้เพียงพอ	๒.๒๔	ไม่ผ่าน
๓๖. บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณหอพักมีเพียงพอกับความต้องการ	๒.๑๒	ไม่ผ่าน
๓๗. การอยู่หอพักรู้สึกปลอดภัย	๓.๖๕	ไม่ชัดเจน
๓๘. การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก เช่น อัคคีภัย โจรภัย จัดได้อย่างเหมาะสม	๓.๒๓	ไม่ชัดเจน
๓๙. การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหอพักเหมาะสม	๓.๓๘	ไม่ชัดเจน
๔๐. โดยสรุปแล้ว สะดวกสบายในการอยู่หอพักของวิทยาลัย	๓.๑๘	ไม่ชัดเจน
ด้านกิจกรรม		
๔๑. การจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบการปฏิบัติของผู้ที่เข้ามาอยู่ในหอพักใหม่เหมาะสม	๒.๒๑	ไม่ผ่าน
๔๒. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านมีโอกาสได้สนทนาสังสรรค์กับเพื่อน ๆ	๓.๕๘	ไม่ชัดเจน
๔๓. ในหอพักมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ	๒.๐๐	ไม่ผ่าน
๔๔. การอยู่หอพักทำให้ได้ทบทวนการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ	๒.๘๕	ไม่ชัดเจน
๔๕. กิจกรรมของหอพักช่วยให้ฝึกความรับผิดชอบ	๒.๙๔	ไม่ชัดเจน
๔๖. กิจกรรมของชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์กับวิทยาลัย	๒.๕๔	ไม่ชัดเจน
๔๗. กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม	๒.๕๑	ไม่ชัดเจน
๔๘. กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย	๒.๓๕	ไม่ชัดเจน
๔๙. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รู้จักกัน	๒.๓๖	ไม่ชัดเจน
๕๐. การอยู่หอพักของวิทยาลัยทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	๒.๔๕	ไม่ชัดเจน

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในแต่ละหัวข้อ จะนำมาแบ่งเป็นสามส่วนเพื่อนำไปช่วยในการวิเคราะห์ผลการประเมิน คือ

๑. ในกรณีที่ผู้พักอาศัยให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในประเด็นใด ๆ ของหอพัก ตั้งแต่ ๑.๐๐ ถึง ๒.๓๓ จะสรุปว่า ผู้พักอาศัยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของหอพักในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับ "ไม่ผ่าน"

๒. ในกรณีที่ผู้พักอาศัยให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในประเด็นใด ๆ ของหอพัก ตั้งแต่ ๒.๓๔ ถึง ๓.๖๖ จะสรุปว่าผู้พักอาศัยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของหอพักในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับ "ไม่แน่ใจ"

๓. ในกรณีที่ผู้พักอาศัยให้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในประเด็นใด ๆ ของหอพัก ตั้งแต่ ๓.๖๗ ถึง ๕.๐๐ จะสรุปว่าผู้พักอาศัยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของหอพักในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับ "ผ่าน"

ตอนที่ ๒ ผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น

ซึ่งเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินมีความหลากหลาย คือ

๑. การสำรวจจากเอกสารการดำเนินงานหอพัก
๒. การสำรวจโดยตรงในหอพักและบริเวณรอบข้าง
๓. การสนทนากลุ่มกับผู้บริหารและผู้อยู่อาศัยในหอพัก

เพื่อให้มองเห็นภาพทั่วไปของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ผู้ประเมินจึงนำเสนอข้อมูลที่บรรยายให้เห็นถึงภาพรวมของหอพักนี้ ซึ่งประกอบด้วย สภาพโดยทั่วไปของหอพัก การดำเนินงานของหอพัก นิสิต นักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน ประกอบด้วยข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อประเมินหอพักสหกรณ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ดังนี้

๑. สภาพโดยทั่วไปของหอพัก

หอพักสหกรณ์ ตั้งอยู่บริเวณตรงข้ามวังสุโขทัย ห่างจากสี่แยกสุโขทัย ๒๐๐ เมตร ด้านติดถนนของอาคารเป็นด้านข้างของอาคารหันหน้าไปทางทิศเหนือ ด้านหน้าของอาคารหันไปทางทิศตะวันออก ด้านข้างของอาคารด้านที่ไม่ติดถนนจะติดกับหอพักพยาบาล โดยมีซอยเล็กขนาด ๑ เมตรคั่นกลาง ซอยนี้เป็นทางเชื่อมต่อระหว่างหอพักสหกรณ์และด้านหลังของบริเวณวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลมีระยะทางประมาณ ๑๐๐ เมตร มีแสงไฟบริเวณนี้ในเวลากลางคืน แต่มีความส่องสว่างในระดับต่ำ แต่บริเวณนี้เชื่อมกับซอยจะมีตุ๋ยามของวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ๗ ตั้งอยู่และมียามประจำตลอด ๒๔ ชั่วโมง เมื่อเข้ามาในบริเวณวิทยาลัยแพทยศาสตร์ประมาณ ๕๐ เมตร จะมีอาคารอเนกประสงค์ที่เป็นอาคารจอดรถและมีร้านค้ารวมไปถึงแผงลอยจำหน่ายอาหารและสิ่งของต่าง ๆ ประมาณ ๓๐ ร้านในวันทำการของโรงพยาบาล แต่จะเหลือเพียง ๓-๕ ร้านในวันหยุดราชการ บริเวณรอบหอพักด้านที่ไม่ติดถนนเป็นอาคารสูง ๔-๖ ชั้นล้อมรอบ บริเวณรายรอบไม่มีร้านค้าหรือร้านอาหาร มีป้ายรถประจำทางอยู่ห่างจากหอพักสหกรณ์ประมาณ ๓๐๐ เมตร อยู่ด้านหน้าของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ เป็นอาคาร ๕ ชั้น เดิมเป็นอาคารพาณิชย์ ซึ่งถูกเวนคืนก่อนหน้า เพราะการวางแผนก่อสร้างสะพานพระราม ๘ แต่ในภายหลังได้ยกเลิกการเวนคืนเนื่องจากได้ย้ายการก่อสร้างสะพานพระราม ๘ ไปอยู่ด้านข้างของธนาคารชาติ บางขุนพรหม ทำให้ทางสหกรณ์อ้อมทรัพย์ ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลติดต่อขอซื้ออาคารมาทำการดัดแปลงเป็นหอพักให้นิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านพักอาศัยและเริ่มเปิดให้บริการในเดือนเมษายน ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ด้านหน้าของหอพักจะเป็นที่จอดรถยนต์ของสหกรณ์อ้อมทรัพย์ ซึ่งจอดรถได้ประมาณ ๔-๕ คัน อาคารหอพักสหกรณ์นี้มีทางเข้า-ออกเพียงทางเดียว ไม่มีบันไดหนีไฟ เมื่อหันหน้าเข้าด้านหน้าอาคารหอพัก ทางเข้าจะอยู่ด้านหน้า จะมีตุ๋ยามตั้งอยู่ด้านซ้าย ซึ่งจะมีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยภายในหอพัก ทุกครั้งที่มีคนผ่านเข้าออก ยามจะสังเกต แต่จะไม่ตรวจบัตรหรือซักถามใดๆ ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดทำบัตรประจำตัวผู้พักอาศัยในหอพักสหกรณ์ ทางด้านหน้าของอาคารด้านซ้ายจะเป็นห้องปฏิบัติการของแม่บ้านหอพัก ถือว่าเป็นสำนักงานของหอพักสหกรณ์ ซึ่งจะคอยรับโทรศัพท์ ไม่มีโทรศัพท์ในบริเวณห้องอ่านหนังสือ ไม่มีห้องนั่งเล่นหรือห้องรับแขก ด้านขวาจะเป็นห้องอ่านหนังสือของหอพัก ซึ่งจะมีโต๊ะเก้าอี้ ๑๐ ชุด มีเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งอยู่ ๑ ชุดที่ใช้งานไม่ได้ มีอาร์คดิสิทก์ของเครื่องถูกคนขโมยไป มีเครื่องปรับอากาศที่ให้ความเย็นได้ตามต้องการในห้องอ่านหนังสือ โคมไฟหลอดกดมาของอาคารด้านซ้ายจะเป็นร้านรับถ่ายเอกสาร สำหรับให้บริการผู้อยู่อาศัยภายในหอพักสหกรณ์ได้ใช้บริการถ่ายเอกสารและร้านรับซักรีดมีไว้เพื่อให้บริการผู้พักอาศัยภายในหอพักสหกรณ์ที่ไม่ได้ซักรีดเสื้อผ้าเอง ส่วนด้านขวาจะเป็นร้านค้า ซึ่งขายขนมและน้ำอัดลม แต่ไม่มีการขายอาหาร ทางเดินในหอพักมีความกว้างประมาณ ๑ เมตร ในบริเวณหอพักไม่มีโทรศัพท์สาธารณะ เมื่อผ่านไปตามทางเดินจนถึงบริเวณส่วนกลางของหอพักจะถึงบริเวณที่พักอาศัยของนิสิตนักศึกษาแพทย์ ซึ่งชั้นล่างจะเป็นนิสิตนักศึกษาแพทย์ทั้งหมด เมื่อเข้าประตูไปสู่ส่วนที่พัก ทางด้านซ้ายจะเป็นบันไดขนาดความกว้างของบันไดประมาณเกือบ ๑ เมตร บันไดมีขั้นแต่ละขั้นกว้าง ๒๐ เซนติเมตร จากนั้นจะเป็นบริเวณที่พักอาศัยในชั้นหนึ่งประมาณครึ่งตึกและมีบันไดขึ้นตึกบริเวณสุดทางเดินมีขนาดขั้นบันไดใกล้เคียงกับ

บันไดบริเวณกลางหอ แต่มีขนาดความกว้างของขนาด ๔๐ เซนติเมตร ไม่มีลิฟท์ ในหอพักสหกรณ์ไม่มีการกำหนดเวลา เข้า-ออก จะเปิดตลอด ๒๔ ชั่วโมง ผู้เข้าพักอาศัยสามารถเข้าออกได้ตลอดเวลา

หอพักสหกรณ์มีห้องพักอาศัยรวม ๔๓ ห้อง ไม่มีการคิดค่าเช่ารายเดือน มีห้องขนาดต่าง ๆ คือ

๑. ห้องพื้นที่ขนาด ๔.๕ ตร.ม. (๑.๕ ม × ๓ ม) มีผู้เข้าพักอาศัย ๑ คน จำนวน ๔๔ ห้อง
๒. ห้องพื้นที่ขนาด ๖.๐ ตร.ม. (๒ ม × ๓ ม) มีผู้เข้าพักอาศัย ๒ คน จำนวน ๒๕ ห้อง
๓. ห้องพื้นที่ขนาด ๘ ตร.ม. (๓ ม × ๓ ม) มีผู้เข้าพักอาศัย ๓ คน จำนวน ๒๐ ห้อง

ห้องพักทุกห้องจะติดตั้งพัดลมให้ ไม่มีเครื่องปรับอากาศ แต่ผู้พักอาศัยคนใดต้องการใช้เครื่องปรับอากาศสามารถขออนุญาตติดตั้งได้ โดยผู้พักอาศัยต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง แต่เมื่อจบการศึกษาผู้พักอาศัยอาศัยสามารถถอดเก็บคืนได้ แพทย์ประจำบ้านส่วนมากจะติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ในขณะที่มีนักศึกษาแพทย์ประมาณครึ่งหนึ่งที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ แต่นิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีใครติดตั้งเครื่องปรับอากาศ อากาศโดยทั่วไปค่อนข้างร้อน จากการสังเกตที่ได้จากการเข้าพักอาศัยยังชั้น ๔ ของหอพัก ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๔ พบว่า ในเวลากลางวันอุณหภูมิในห้องพักประมาณ ๓๒-๓๕ องศาเซลเซียส ขึ้นไปและอับลมมาก ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำกว่าภายนอกในช่วงเวลาเดียวกันเพียงเล็กน้อย คือ ประมาณ ๓๔-๓๕ องศาเซลเซียส ในเวลากลางคืนมีอุณหภูมิประมาณ ๒๕-๓๐ องศาเซลเซียส และอับลมมาก ซึ่งมีอุณหภูมิสูงกว่าภายนอกในช่วงเวลาเดียวกัน คือ ประมาณ ๒๕-๒๘ องศาเซลเซียส

ในหอพักสหกรณ์ทุกชั้นไม่มีห้องนั่งเล่น ไม่มีระเบียง แต่มีระเบียงขนาดเล็กในห้องพักชั้น ๒ ขึ้นไป ห้องพักไม่มีห้องน้ำและอ่างล้างหน้าอยู่ภายใน จะมีห้องน้ำรวมดังนี้

- ชั้น ๑ มีห้องน้ำ ๓ ห้อง และห้องสุขา ๓ ห้อง แต่ละห้องขนาด ๑ เมตร × ๑ เมตร
- ชั้น ๒ มีห้องน้ำ ๖ ห้อง และห้องสุขา ๖ ห้อง แต่ละห้องขนาด ๑ เมตร × ๑ เมตร
- ชั้น ๓ มีห้องน้ำ ๖ ห้อง และห้องสุขา ๖ ห้อง แต่ละห้องขนาด ๑ เมตร × ๑ เมตร
- ชั้น ๔ มีห้องน้ำ ๖ ห้อง และห้องสุขา ๖ ห้อง แต่ละห้องขนาด ๑ เมตร × ๑ เมตร
- ชั้น ๕ มีห้องน้ำ ๓ ห้อง และห้องสุขา ๓ ห้อง แต่ละห้องขนาด ๑ เมตร × ๑ เมตร

๒. การดำเนินงานของหอพัก

คณะกรรมการหอพักประกอบไปด้วยคณาจารย์ที่แต่งตั้งจากวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ๙ มีหน้าที่หลักในการจัดดำเนินการบริหารหอพักให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบข้อบังคับของวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ๙ มีการประชุมทุกสองเดือน ทำการบริหารงานโดยผ่านมติคณะกรรมการ การบริหารงานจะเน้นการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในเรื่องความเป็นอยู่ทางกายภาพเป็นสำคัญ คณะกรรมการหอพักจะไม่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน โดยกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่นอกเหนือจากกิจกรรมทางวิชาการจะจัดการด้วยฝ่ายกิจการนักศึกษาของวิทยาลัย ๙ แต่ไม่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมทางวิชาการของแพทย์ประจำบ้าน

บุคลากรประจำของหอพักสหกรณ์ประกอบไปด้วย แม่บ้าน ๑ คน, คนรับโทรศัพท์ ๑ คนและคนทำความสะอาด ๒ คน ทั้งหมดมีสถานะเป็นลูกจ้าง โดยใช้เงินของสหกรณ์ออมทรัพย์วชิรพยาบาล

นโยบายและลักษณะการดำเนินงานของหอพัก เป็นการจัดหาที่พักอาศัยให้ มีบริการเสริมให้ด้วยวิธีเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมาเปิดร้านค้าหรือบริการภายในหอพัก มีบริการรับจ้างซักฟอกให้นักนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านที่ไม่ซักเสื้อผ้าและอุปกรณ์เครื่องนอนด้วยตนเอง จากการสังเกตและสอบถาม พบว่า นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านเกือบทุกคนใช้บริการนี้ โดยคิดค่าบริการ ๕๐๐ บาทต่อเดือน ค่าบริการนี้คิดจากเสื้อ

ผ้าไม่เกิน ๔ ชั้นต่อวันและผ้าปูที่นอนสองสัปดาห์ต่อครั้งและผ้าเช็ดตัวสัปดาห์ละครั้ง (ราคาในปี พ.ศ.๒๕๔๕) อย่างไรก็ตาม ถ้านิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านต้องการซักล้างเอง ก็มีลานซักล้างและตากผ้าให้อยู่บนชั้นคาตฟ้า (ชั้น ๕) แต่ไม่มีเตารีดและโต๊ะรีดผ้าไว้ให้บริการ ยามของหอพักก็ใช้ระบบว่าจ้างบริษัทภายนอกมาดูแล โดยมียามเฝ้าตลอด ๒๔ ชั่วโมง แบ่งเวรเป็นสองผลัด ผลัดละ ๑๒ ชั่วโมง เปลี่ยนผลัดในเวลา ๐๗:๐๐ น. และ ๑๙:๐๐ น.

บริการน้ำดื่มสะอาดจากเครื่องทำน้ำเย็นจะตั้งไว้ทุกชั้น เจ้าหน้าที่ของหอพักจะดูแลเรื่องความสะอาดของเครื่องทำน้ำเย็น หอพักไม่มีตู้เย็น กระจกน้ำร้อน ตู้ยาสามัญและโทรศัพท์สาธารณะไว้ให้บริการ แต่มีโทรศัพท์ภายในใช้โทรศัพท์ติดต่อบริเวณโรงพยาบาลและหอพักมายังบริเวณห้องทำงานของแม่บ้านด้วยเบอร์ ๓๘๑๔ ถ้าผู้ที่ติดต่อเข้ามาทราบเบอร์ห้องพัก สามารถขอต่อโทรศัพท์ไปยังห้องพักโดยตรงได้ ถ้าผู้ที่ติดต่อเข้ามาไม่ทราบเบอร์ห้องพัก สามารถกด ๐ เพื่อโอนสายมายังแม่บ้าน เมื่อบอกชื่อผู้พักอาศัยแก่แม่บ้านแล้วแม่บ้านจะสามารถโอนสายไปยังห้องพักได้ ถ้ามีโทรศัพท์จากภายนอกติดต่อมาหาผู้พักอาศัย สามารถติดต่อผ่านสายของโรงพยาบาล แล้วโอนสายมายังหอพักได้

ในหอพักไม่มีโทรทัศน์, เครื่องเล่นวีซีดี, เเคเบิลทีวี, หนังสือพิมพ์ต่างๆ ให้บริการแก่นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน จะมีบอร์ดประชาสัมพันธ์อยู่ที่ชั้น ๑ เพื่อแจ้งข่าวสารต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย ๙ ไม่มีอุปกรณ์หรือการจัดการป้องกันเหตุอัคคีภัย คือ บันไดหนีไฟ, ถังเคมีดับเพลิง, ป้ายบอกทางหนีไฟ

ในหอพักไม่มีสถานที่ออกกำลังกายกลางแจ้ง แต่จะมีสถานที่ออกกำลังกาย (gym) อยู่ในสภกรณโอมทรัพย์วชิรพยาบาล ซึ่งผู้ใช้บริการจะต้องเสียค่าบริการ ทางวิทยาลัยแพทยศาสตร์กำลังดำเนินการจัดสร้างสถานที่ออกกำลังกายในร่มแก่บุคลากรในวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งอยู่ติดกับหอพักสหกรณ์ มีขนาดเนื้อที่มากกว่า ๔๐๐ ตารางเมตร เพื่อเป็นสนามแบดมินตัน, สนามบิงปองและโต๊ะสนุกเกอร์ จะเปิดให้บริการในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยไม่มีนโยบายการคิดค่าบริการ

๓. นิสิตแพทย์, นิสิตศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน

ผู้เข้าพักอาศัยภายในหอพักมีจำนวนทั้งสิ้น ๘๕ คน เป็นเพศชายล้วน (สำรวจเมื่อกันยายน ๒๕๔๕) สามารถแยกได้เป็นแพทย์ประจำบ้าน ๓๕ คน มีนิสิตและนักศึกษาแพทย์ ๕๐ คน นิสิตนักศึกษาแพทย์ส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร นิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านจะใช้เวลาส่วนมากอยู่ในอาคารผู้ป่วย ดังนั้น ในเวลากลางวันหอพักจึงค่อนข้างเงียบสงบ เพราะไม่มีผู้พักอาศัยอยู่ในหอพัก ส่วนที่อยู่เป็นนิสิตนักศึกษาแพทย์ที่ปฏิบัติงานในอาคารเวชศาสตร์ฉุกเฉินช่วงกลางวัน ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้หยุดการปฏิบัติงานในช่วงเวลากลางวัน หอพักในช่วงเวลาเย็นจนถึงค่ำจะมีผู้พักอาศัยเดินเข้าออกบ่อย โดยนิสิตนักศึกษา มักข้ามไปยังห้องพักเพื่อนนิสิตนักศึกษาเพื่อพูดคุยปัญหาการเรียนหรือปัญหาการดูแลผู้ป่วย ไม่พบการตั้งกลุ่มเสพยาหรือเครื่องดื่มมีเมาต่าง ๆ ช่วงเย็นในวันที่มีอากาศร้อนจะพบนิสิตนักศึกษาจำนวนมากมารวมกลุ่มในห้องอ่านหนังสือ มาเปิดเครื่องปรับอากาศเพื่ออ่านหนังสือของตนเอง ในระหว่างการสังเกตไม่พบนิสิตนักศึกษาเข้ามาใช้บริการซื้อขนมหรือเครื่องดื่มในร้านค้าแต่อย่างใด การรับประทานอาหารของนิสิตนักศึกษาจะเดินไปรับประทานอาหารที่อาคารสวัสดิการเป็นส่วนมาก นิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านจะไม่ทำอาหารรับประทานในหอพัก เพราะไม่มีสถานที่ประกอบอาหาร นิสิตนักศึกษาบางกลุ่มจะซื้ออาหารและรับประทานร่วมกัน โดยใช้สถานที่ภายในหอพัก และนิสิตนักศึกษาจะรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ส่วนแพทย์ประจำบ้านมักไม่มาร่วมรับประทานอาหารกับนิสิตนักศึกษา ในวันหยุดหอพักจะมีนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านอยู่ในหอพักน้อยกว่าช่วงเย็นของวันธรรมดา ด้านการแต่งกาย หอพักสหกรณ์เป็นหอพักชายล้วน การแต่งกายในหอพักมักเป็นไปตามสบาย ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาอยู่ในห้องหรือชั้นที่ตนเองพักอาศัย จะใส่กางเกงขาสั้นและเสื้อแขนสั้น เมื่ออยู่ใน

ห้องของตนเองอาจไม่ใส่เสื้อ เมื่ออยู่ในส่วนพื้นที่สาธารณะของหอพักจะแต่งกายไม่ถูกต้องจาดตา ไม่พบนิสิตนักศึกษาสุขภาพดีนอกห้องพักของตนเอง และนิสิตนักศึกษา ไม่มีการส่งเสริมซึ่งกันและกัน นิสิตนักศึกษาเคารพสิทธิของส่วนบุคคลและส่วนรวม โดยมากเสียงรบกวนต่างๆ จะเกิดจากภายนอกหอพัก ที่สำคัญ คือ เสียงเครื่องยนต์ของรถบริเวณถนนสุขโยทัย ซึ่งมีปริมาณมาก เนื่องจากรถติดมากในช่วงเย็นไปจนถึงค่ำ รวมไปถึงในวันเสาร์ นอกจากปัญหาเรื่องเสียงเครื่องยนต์แล้ว ยังมีปัญหาคันและกลิ่นการเผาไหม้ของน้ำมันจากรถ อย่างไรก็ตาม ไม่ค่อยพบว่ามีการใช้แตร เพราะบริเวณดังกล่าวเป็นเขตพระราชฐาน เช่นงวดในเรื่องการใช้เสียงต่าง ๆ เช่น เสียงแตร, เสียงไซเรน ในด้านการทะเลาะเบาะแว้ง จากการสังเกตและการสัมภาษณ์จะพบมีปัญหาทางด้านความสัมพันธ์อยู่บ้าง แต่ไม่รุนแรง เช่น ไม่ถูกอัยยาคัยก็จะไม่พูดคุยกัน แต่จะไม่ถึงขั้นมีการทะเลาะหรือทำร้ายร่างกายกัน ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันเองภายในหอพักจะมีลักษณะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยกลุ่มที่นิสิตนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กันภายในหอพักอาจเป็นกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานด้วยกันบนหอผู้ป่วยหรือไม่ก็ได้ นิสิตนักศึกษามักมีปฏิสัมพันธ์กันเองในหมู่นิสิตนักศึกษาแพทย์ จะมีปฏิสัมพันธ์กับแพทย์ประจำบ้านอยู่พอสมควร เพราะนิสิตนักศึกษาแพทย์จะมีการทำงานร่วมกันในหมู่เพื่อนมากกว่า แต่ก็ต้องปฏิบัติงานร่วมกับแพทย์ประจำบ้านด้วย ซึ่งการปฏิบัติงานนี้เป็นหลักสูตรของการเรียนภาคปฏิบัติ แต่นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านมีการทำกิจกรรมร่วมกันในหอพักน้อยมาก ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นภายหลังการปฏิบัติงานร่วมกันบนหอผู้ป่วยมากกว่า ไม่มีแผนการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมร่วมกันในหอพัก จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ดูแลหอพักและกิจการนักศึกษา กล่าวว่า “กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาแพทย์ได้ยกไปไว้ให้เป็นภารกิจของฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น รณรงค์ให้นักสภกรและประชาชนบริจาคเลือด, ทำความสะอาดโรงพยาบาล, กิจกรรมรับน้อง, กิจกรรมออกบ้านจำหน่ายหนังสือ โดยอาจารย์ที่ดูแลฝ่ายกิจการนักศึกษา ก็มักเป็นชุดเดียวกับที่ดูแลหอพัก แต่จัดการทั้งสองเรื่องแยกกัน ในส่วนของนิสิตแพทย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไม่มีการจัดกิจกรรมให้ เพราะนิสิตแพทย์จะมาขอฝึกงานเพียงระยะสั้น คือ ๑ เดือน ในส่วนของแพทย์ประจำบ้าน ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดการกิจกรรมนอกหลักสูตรของแพทย์ประจำบ้าน” อย่างไรก็ตาม เมื่อนักศึกษาแพทย์มีการจัดกิจกรรมโดยฝ่ายกิจการนักศึกษา ก็มักมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย ไม่ว่าจะเป็นนิสิตนักศึกษาแพทย์, แพทย์ประจำบ้าน รวมไปถึงอาจารย์แพทย์

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอนุสาสท นิสิตนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่า ไม่เคยได้พบปะเพื่อปรึกษาหารือกับอาจารย์อนุสาสท เนื่องจากอาจารย์อนุสาสทเป็นแพทย์ที่มีภารกิจความรับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ มาก ไม่มีอาจารย์คนอื่นมาแบ่งเบาภาระในงานด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกัน อาจารย์อนุสาสทก็ยอมรับว่าไม่มีเวลาพบปะนิสิตนักศึกษา และให้ความเห็นว่าไม่มีอาจารย์ที่สนใจทำงานสิ่งเหล่านี้บ่อยเกินไป รวมไปถึงวิทยาลัยก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาจารย์ที่ปฏิบัติงานเหล่านี้ แม้แต่การประเมินภาระงานของอาจารย์แพทย์ก็ไม่มีการกำหนดให้อาจารย์แพทย์ที่ทำงานในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ภาระงาน รวมไปถึงงานด้านนี้ต้องใช้เวลานอกเวลาราชการมาปฏิบัติ เพราะนิสิตนักศึกษาจะประกอบกิจกรรมนอกหลักสูตรได้ก็ต่อเมื่อปฏิบัติหน้าที่ในเวลาราชการเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นเหตุผลทำให้อาจารย์แพทย์สนใจไปทำงานด้านอื่นที่สามารถปฏิบัติได้ในเวลาราชการและให้ประโยชน์แก่การทำงานด้วย

และจากข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากวิธีการสังเกต, สัมภาษณ์, สนทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคล ได้นำมาลงสรุปในแบบประเมินหอพักสหกรณ์ ได้นำผลการเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์และลงสรุปตามแนวทาง คือ

๑. ถ้าในรายการที่ประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ใด ๆ สามารถเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต, สัมภาษณ์, สนทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคลได้ผลผ่านเกณฑ์ที่วางไว้อย่างชัดเจนทุกแหล่งข้อมูล ก็จะลงสรุปว่า “ผ่าน” ถือว่าได้รับคะแนน ๒ คะแนน

๒. ถ้าในรายการที่ประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ใดๆ สามารถเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต, สํารวจ, สทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคล ข้อมูลมีความขัดแย้งกัน บางส่วนผ่านเกณฑ์ แต่บางส่วนไม่ผ่านเกณฑ์ ก็จะลงสรุปว่า "ไม่ชัดเจน" ถือว่าได้รับคะแนน ๑ คะแนน

๓. ถ้าในรายการที่ประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ใดๆ ที่สามารถเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต, สํารวจ, สทนากลุ่มและสัมภาษณ์รายบุคคล ได้ผลไม่ผ่านเกณฑ์จากทุกแหล่งข้อมูล ก็จะลงสรุปว่า "ไม่ผ่าน" ถือว่าได้รับ ๐ คะแนน

ตาราง ๖ ผลการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์

รายการที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	คะแนน		
		๒	๑	๐
ด้านกายภาพ				
๑. พื้นที่ในท้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๗ ตารางเมตรต่อคน	สํารวจ			✓
๒. อากาศในห้องไหลเวียนได้ดี ไม่มีกลิ่นอับชื้น	สํารวจ	✓		
๓. พื้นที่ห้องอาบน้ำไม่น้อยกว่า ๑ ตารางเมตรต่อคน	สํารวจ			✓
๔. มีสถานที่ทิ้งสิ่งปฏิกูลจัดแยกไว้มีच्छิด	สํารวจ	✓		
๕. มีคู่มือผ้า, ใ้ะเก้าอี้ทำงานและเตียงในห้องพัก	สํารวจ		✓	
๖. มีห้องรับแขกในหอพัก	สํารวจ			✓
๗. พื้นที่ห้องสันทนาการไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตรต่อคน	สํารวจ			✓
๘. ไม่มีการจัดวางสิ่งของเกะกะตามทางเดินและห้องของส่วนกลาง	สํารวจ	✓		
๙. อาคารได้รับการตรวจสอบแล้วว่าแข็งแรงมั่นคง	สํารวจ	✓		
๑๐. มีช่องระบายอากาศในห้องพัก	สํารวจ			✓
๑๑. มีบริเวณรอบข้างหอพักเพื่อการสันทนาการ	สํารวจ		✓	
๑๒. มีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นรอบข้าง	สํารวจ		✓	
๑๓. สภาพแวดล้อมเงียบสงบ (บริเวณหอพักไม่มีเสียงดังมากกว่า ๖๐ เดซิเบล)	สํารวจ			✓
๑๔. บริเวณหอพักไม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ รบกวนสมาธิ	สนทนากลุ่ม		✓	
๑๕. มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงอาคารทุก ๕ ปี	สนทนากลุ่ม		✓	
ด้านการบริหาร				
๑๖. มีคณะกรรมการหอพัก	สนทนากลุ่ม	✓		
๑๗. มีการจ้างเวรยามตลอดเวลา	สนทนากลุ่ม	✓		
๑๘. มีการประเมินการบริหารหอพักด้านการบริการและสวัสดิการ	สนทนากลุ่ม		✓	
๑๙. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามของหอพัก	สนทนากลุ่ม			✓
๒๐. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมเลือกห้องพักด้วยตนเอง	สนทนากลุ่ม		✓	
๒๑. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการหอพัก	สนทนากลุ่ม			✓
๒๒. ใช้ระบบการคั่งหัวหน้าหอพักด้วยการเลือกคั่งหรือทดสอบบุคลิกภาพ	สนทนากลุ่ม			✓
๒๓. มีระบบสร้างแรงจูงใจพิเศษแก่อาจารย์แพทย์ที่รวมกิจกรรมของหอพัก	สนทนากลุ่ม			✓
๒๔. มีการจัดประชุมคณะกรรมการหอพักเป็นประจำ	สนทนากลุ่ม		✓	
๒๕. มีการชี้แจงระเบียบของหอพักให้แก่ผู้เข้าพักอย่างชัดเจน	สนทนากลุ่ม		✓	
๒๖. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของหอพัก	สนทนากลุ่ม			✓
๒๗. เมื่อมีปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักให้ความช่วยเหลือเสมอ	สนทนากลุ่ม		✓	
๒๘. มีการประชุมคณะกรรมการหอพักเพื่อปรับปรุงบริการและสวัสดิการของหอพัก	สนทนากลุ่ม		✓	
๒๙. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาหรือจิตวิทยา	สนทนากลุ่ม			✓
๓๐. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีเวลาประจำที่ได้เข้าพบและสามารถพบได้จริง	สนทนากลุ่ม			✓

ตาราง ๖ ผลการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์ (-ต่อ-)

รายการที่ประเมิน	วิธีการประเมิน	คะแนน		
		๒	๑	๐
ด้านบริการและสวัสดิการ				
๓๑. มีร้านจำหน่ายอาหารบริเวณหอพัก	สำรวจ			✓
๓๒. อาหารที่จำหน่ายสะอาด ปราศจากการเจ็บไข้ได้ป่วยจากการบริโภค	สนทนากลุ่ม			✓
๓๓. มีเครื่องทำน้ำดื่มในส่วนรวมของหอพัก	สำรวจ	✓		
๓๔. น้ำดื่มในหอพักได้รับการตรวจสอบแล้วว่าสะอาด	สนทนากลุ่ม		✓	
๓๕. มีตู้ยาสามัญประจำบ้านในหอพัก	สำรวจ			✓
๓๖. มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะไว้ในบริเวณหอพัก	สำรวจ			✓
๓๗. มีการจัดเวรยามตลอด ๒๔ ชั่วโมง	สำรวจ	✓		
๓๘. มีบันไดหนีไฟและป้ายบอกวิธีการเมื่อเกิดอัคคีภัย	สำรวจ			✓
๓๙. ยามมีการตรวจสอบคนเข้าออกหอพักสม่ำเสมอ	สำรวจ			✓
๔๐. คณะกรรมการหอพักสนองตอบความต้องการบริการและสวัสดิการเสมอ	สนทนากลุ่ม	✓		
ด้านกิจกรรม				
๔๑. มีการจัดปฐมนิเทศและประชุมนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน	สนทนากลุ่ม	✓		
๔๒. มีกิจกรรมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์และผู้อยู่อาศัยในหอพัก	สนทนากลุ่ม		✓	
๔๓. มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้หรือทักษะต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก	สนทนากลุ่ม			✓
๔๔. มีการจัดกิจกรรมนันทนาการระหว่างนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน	สนทนากลุ่ม			✓
๔๕. มีกิจกรรมส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องพัก เช่น การเปิดหอพัก	สนทนากลุ่ม	✓		
๔๖. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่วิทยาลัย ฯ เช่น การปลูกต้นไม้, การเก็บกวาด	สนทนากลุ่ม			✓
๔๗. มีกิจกรรมคึกคัก, ฟังเทศน์, น้สมาธิหรือไปวัดของชาวหอพัก	สนทนากลุ่ม			✓
๔๘. มีกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงวิทยาลัย ฯ เช่น นิทรรศการ, prentance	สนทนากลุ่ม			✓
๔๙. มีกิจกรรมสังสรรค์กันของชาวหอเป็นประจำ	สนทนากลุ่ม			✓
๕๐. มีกิจกรรมสร้างประโยชน์ให้ชุมชน เช่น ออกให้ดูศึกษาประชาชน	สนทนากลุ่ม			✓

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบผลของการใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย

ขั้นตอนที่ ๓ จะเปรียบเทียบผลการประเมินหอพักตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดตั้งหอพักที่ตรวจได้ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์) เปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัยในหอพักว่าให้ผลสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์สำคัญ ทำให้ได้ข้อมูลว่าต้องปรับปรุงหอพักไปในแนวทางใดเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยเกิดความพึงพอใจต่อการพักอาศัย โดยอาศัยหลักการพิจารณา คือ

๑. ถ้าเกณฑ์ใดที่หอพักได้ดำเนินการจนผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่เผยแพร่ทั่วไป และ

๑.๑ ผู้อยู่อาศัยก็ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวว่า "ผ่าน" แสดงว่า เกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสมต่อการกำหนดเป็นมาตรฐานการประเมินหอพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนิสิตนักศึกษาแพทย์

๑.๒ ผู้อยู่อาศัยก็ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวไปในทาง "ไม่ชัดเจน" หรือ "ไม่ผ่าน" อาจหมายความว่า

๑.๒.๑ เกณฑ์ดังกล่าวมีความไม่เหมาะสม (มาตรฐานต่ำเกินไป)

๑.๒.๒ นิสิตนักศึกษาแพทย์เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในมาตรฐานดังกล่าวของหอพักสูงกว่าเกณฑ์บุคคลทั่วไป

๒. ถ้าเกณฑ์ใดที่หอพักได้ดำเนินการ และผลที่ได้การผ่านเกณฑ์ "ไม่ชัดเจน" และ

๒.๑ ผู้พักอาศัยก็ให้ความคิดเห็น “ไม่ชัดเจน” เช่นกัน แสดงว่า เกณฑ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการกำหนดเป็นมาตรฐานการประเมินห้องพัก แต่ห้องพักสหกรณ์ควรปรับปรุงในประเด็นดังกล่าว

๒.๒ ผู้พักอาศัยก็ให้ความคิดเห็นว่า “ไม่ผ่าน” อาจหมายความว่า

๒.๒.๑ เกณฑ์ดังกล่าวมีความไม่เหมาะสม (มาตรฐานต่ำเกินไป)

๒.๒.๒ นิสิตนักศึกษาแพทย์เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในมาตรฐานดังกล่าวของห้องพักสูงกว่าเกณฑ์บุคคลทั่ว ๆ ไป

๒.๓ ผู้พักอาศัยก็ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวไปในทาง “ผ่าน” อาจหมายความว่า

๒.๓.๑ เกณฑ์ดังกล่าวมีความไม่เหมาะสม (มาตรฐานสูงเกินไป)

๒.๓.๒ นิสิตนักศึกษาแพทย์เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในมาตรฐานดังกล่าวของห้องพักต่ำกว่าเกณฑ์บุคคลทั่ว ๆ ไป

๓. ถ้าเกณฑ์ใดที่ห้องพักได้ดำเนินการ แต่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่เผยแพร่ทั่วไป และ

๓.๑ ผู้พักอาศัยก็ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวเป็นไปในทาง “ผ่าน” แสดงว่า เกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสมต่อการกำหนดเป็นมาตรฐานการประเมินห้องพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนิสิตนักศึกษาแพทย์ และห้องพักสหกรณ์ควรทำการปรับปรุงในประเด็นดังกล่าว

๓.๒ ผู้พักอาศัยก็ให้ความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวไปในทาง “ผ่าน” อาจหมายความว่า

๓.๒.๑ เกณฑ์ดังกล่าวมีความไม่เหมาะสม (มาตรฐานสูงเกินไป)

๓.๒.๒ นิสิตนักศึกษาแพทย์เป็นกลุ่มที่มีความคาดหวังในมาตรฐานดังกล่าวของห้องพักต่ำกว่าเกณฑ์บุคคลทั่ว ๆ ไป

ตาราง ๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น

เกณฑ์เชิงประจักษ์	ผลประเมิน เกณฑ์	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	ผลการเปรียบเทียบ
ด้านกายภาพ			
๑. พื้นที่ในห้องมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๗ ตารางเมตรต่อคน	ไม่ผ่าน	๒.๓๒	สอดคล้องกัน
๒. อากาศในห้องไหลเวียนได้ดี ไม่มีกลิ่นอับชื้น	ผ่าน	๒.๕๑	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๓. พื้นที่ห้องอาบน้ำไม่น้อยกว่า ๑ ตารางเมตรต่อคน	ไม่ผ่าน	๓.๑๕	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔. มีสถานที่ทิ้งสิ่งปฏิกูลจัดแยกไว้มีลิด	ผ่าน	๓.๓๘	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๕. มีตู้เสื้อผ้า, โต๊ะเก้าอี้ทำงานและเตียงในห้องพัก	ไม่ชัดเจน	๒.๓๘	สอดคล้องกัน
๖. มีห้องรับแขกในห้องพัก	ไม่ผ่าน	๒.๑๒	สอดคล้องกัน
๗. พื้นที่ห้องสันทนาการไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตรต่อคน	ไม่ผ่าน	๒.๒๐	สอดคล้องกัน
๘. ไม่มีการจัดวางสิ่งของเกะกะตามทางเดินและห้องของส่วนกลาง	ผ่าน	๓.๒๓	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๙. อาคารได้รับการตรวจสอบแล้วว่าแข็งแรงมั่นคง	ผ่าน	๓.๗๖	สอดคล้องกัน
๑๐. มีช่องระบายอากาศในห้องพัก	ไม่ผ่าน	๒.๑๘	สอดคล้องกัน
๑๑. มีบริเวณรอบข้างหอพักเพื่อการสันทนาการ	ไม่ชัดเจน	๑.๘๗	เกณฑ์ไม่ชัดเจน-ความคิดเห็นไม่ผ่าน
๑๒. มีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นรอบข้าง	ไม่ชัดเจน	๒.๐๓	เกณฑ์ไม่ชัดเจน-ความคิดเห็นไม่ผ่าน
๑๓. สภาพแวดล้อมเงียบสงบ (บริเวณหอพักไม่มีเสียงดังมากกว่า ๖๐ เดซิเบล)	ไม่ผ่าน	๒.๒๐	สอดคล้องกัน
๑๔. บริเวณหอพักไม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ รบกวนสมาธิ	ไม่ชัดเจน	๓.๖๑	สอดคล้องกัน
๑๕. มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงอาคารทุก ๕ ปี	ไม่ชัดเจน	๑.๗๘	เกณฑ์ไม่ชัดเจน-ความคิดเห็นไม่ผ่าน

ตาราง ๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น (-ต่อ-)

เกณฑ์เชิงประจักษ์	ผลประเมิน เกณฑ์	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	ผลการเปรียบเทียบ
ด้านการบริหาร			
๑๖. มีคณะกรรมการหอพัก	ผ่าน	๓.๐๐	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๑๗. มีการจ้างเวรยามตลอดเวลา	ผ่าน	๓.๗๐	สอดคล้องกัน
๑๘. มีการประเมินการบริหารหอพักด้านการบริการและสวัสดิการ	ไม่ชัดเจน	๓.๐๕	สอดคล้องกัน
๑๙. ผู้เข้าพักร่วมส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามของหอพัก	ไม่ผ่าน	๓.๒๐	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๒๐. ผู้เข้าพักร่วมส่วนร่วมเลือกห้องพักด้วยตนเอง	ไม่ชัดเจน	๒.๒๐	เกณฑ์ไม่ชัดเจน-ความคิดเห็นไม่ผ่าน
๒๑. ผู้เข้าพักร่วมส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการหอพัก	ไม่ผ่าน	๒.๕๐	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๒๒. ใช้ระบบการตั้งหัวหน้าหอพักด้วยการเลือกตั้งหรือทดสอบบุคลิกภาพ	ไม่ผ่าน	๓.๐๐	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๒๓. มีระบบสร้างแรงจูงใจพิเศษแก่อาจารย์แพทย์ที่ร่วมกิจกรรมของหอพัก	ไม่ผ่าน	๓.๐๖	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๒๔. มีการจัดประชุมคณะกรรมการหอพักเป็นประจำ	ไม่ชัดเจน	๒.๘๒	สอดคล้องกัน
๒๕. มีการชี้แจงระเบียบของหอพักให้แก่ผู้เข้าพักอย่างชัดเจน	ไม่ชัดเจน	๒.๘๓	สอดคล้องกัน
๒๖. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของหอพัก	ไม่ผ่าน	๓.๒๐	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๒๗. เมื่อมีปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักให้ความช่วยเหลือเสมอ	ไม่ชัดเจน	๒.๖๘	สอดคล้องกัน
๒๘. มีการประชุมคณะกรรมการหอพักเพื่อปรับปรุงบริการและสวัสดิการของหอพัก	ไม่ชัดเจน	๒.๘๗	สอดคล้องกัน
๒๙. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาหรือจิตวิทยา	ไม่ผ่าน	๒.๗๖	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๓๐. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีเวลาประจำที่ให้เข้าพบและสามารถพบได้จริง	ไม่ผ่าน	๒.๖๘	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน

ตาราง ๗ การเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น (-ต่อ-)

รายการที่ประเมิน	ผลประเมิน	คะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น	ผลการเปรียบเทียบ
ด้านบริการและสวัสดิการ	เกณฑ์		
๓๑. มีร้านจำหน่ายอาหารบริเวณหอพัก	ไม่ผ่าน	๑.๘๒	สอดคล้องกัน
๓๒. อาหารที่จำหน่ายสะอาด ปราศจากการเจ็บไข้ได้ป่วยจากการบริโภค	ไม่ผ่าน	๒.๒๒	สอดคล้องกัน
๓๓. มีเครื่องทำน้ำดื่มในส่วนรวมของหอพัก	ผ่าน	๓.๘๒	สอดคล้องกัน
๓๔. น้ำดื่มในหอพักได้รับการตรวจสอบแล้วว่าสะอาด	ไม่ชัดเจน	๓.๗๗	เกณฑ์ไม่ชัดเจน-ความคิดเห็นผ่าน
๓๕. มีตู้ยาสามัญประจำบ้านในหอพัก	ไม่ผ่าน	๒.๒๔	สอดคล้องกัน
๓๖. มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะไว้ในบริเวณหอพัก	ไม่ผ่าน	๒.๑๒	สอดคล้องกัน
๓๗. มีการจัดเวรยามตลอด ๒๔ ชั่วโมง	ผ่าน	๓.๖๕	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๓๘. มีบันไดหนีไฟและมีป้ายบอกวิธีการเมื่อเกิดอัคคีภัย	ไม่ผ่าน	๓.๒๓	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๓๙. ยามมีการตรวจสอบคนเข้าออกหอพักสม่ำเสมอ	ไม่ผ่าน	๓.๓๘	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๐. คณะกรรมการหอพักสนองตอบต่อความต้องการบริการและสวัสดิการเสมอ	ผ่าน	๓.๑๘	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
ด้านกิจกรรม			
๔๑. มีการจัดปฐมนิเทศและประชุมนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน	ผ่าน	๒.๒๑	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ผ่าน
๔๒. มีกิจกรรมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์และผู้อยู่อาศัยในหอพัก	ไม่ชัดเจน	๓.๕๗	สอดคล้องกัน
๔๓. มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้หรือทักษะต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก	ไม่ผ่าน	๒.๐๐	สอดคล้องกัน
๔๔. มีการจัดคิวหนังสือกันระหว่างนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน	ไม่ผ่าน	๒.๘๕	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๕. มีกิจกรรมส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องพัก เช่น การเปิดหอพัก	ผ่าน	๒.๙๔	เกณฑ์ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๖. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่วิทยาลัย ฯ เช่น การปลูกต้นไม้, การเก็บกวาด	ไม่ผ่าน	๒.๕๔	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๗. มีกิจกรรมตักบาตร, ฟังเทศน์, นั่งสมาธิหรือไปวัดของชาวหอพัก	ไม่ผ่าน	๒.๔๑	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๘. มีกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงวิทยาลัย ฯ เช่น นิทรรศการ, preentrance	ไม่ผ่าน	๒.๓๙	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๔๙. มีกิจกรรมตั้งสรรคักันของชาวหอเป็นประจำ	ไม่ผ่าน	๒.๓๖	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน
๕๐. มีกิจกรรมสร้างประโยชน์ให้ชุมชน เช่น ออกให้สูติศึกษาประชาชน	ไม่ผ่าน	๒.๔๕	เกณฑ์ไม่ผ่าน-ความคิดเห็นไม่ชัดเจน

จากผลการเปรียบเทียบการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยความคิดเห็น พบว่า

๑. มีความสอดคล้องกันทั้งสิ้น ๒๑ หัวข้อการประเมินจากทั้งหมด ๕๐ ข้อ
๒. มีความไม่สอดคล้องกันทั้งสิ้น ๓๐ หัวข้อการประเมินจากทั้งหมด ๕๐ ข้อ โดยมีแบบต่าง ๆ คือ
 - ๒.๑ ได้ผล "ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" ทั้งสิ้น ๗ ข้อ
 - ๒.๒ ได้ผล "ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ผ่าน" ทั้งสิ้น ๑ ข้อ
 - ๒.๓ ได้ผล "ไม่ชัดเจน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ผ่าน" ทั้งสิ้น ๑ ข้อ
 - ๒.๔ ได้ผล "ไม่ชัดเจน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ผ่าน" ทั้งสิ้น ๔ ข้อ
 - ๒.๕ ได้ผล "ไม่ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" ทั้งสิ้น ๑๖ ข้อ

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ผลจากการเปรียบเทียบเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น

๑. วิเคราะห์รูปแบบการประเมิน: จากผลการประเมินที่ใช้เชิงคุณภาพที่เก็บข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องเดียวกัน พบว่า มีความสอดคล้องกันทั้งสิ้น ๒๑ ข้อจากหัวข้อการประเมินทั้งสิ้น ๕๐ ข้อ (ร้อยละ ๔๒) แต่มีความไม่สอดคล้องกันถึง ๒๙ ข้อ (ร้อยละ ๕๘)

มีกรณีที่ได้ผลตรงข้ามอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นกรณีที่บ่งชี้ว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีแตกต่างกันในเนื้อหาเรื่องเดียวกันอาจให้ผลแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง คือ กรณีแรก เกณฑ์เชิงประจักษ์ได้ผล "ผ่าน" แต่ความคิดเห็นได้ผล "ไม่ผ่าน" กรณีสอง เกณฑ์เชิงประจักษ์ได้ผล "ไม่ผ่าน" แต่ความคิดเห็นได้ผล "ผ่าน" มีเพียง ๑ ข้อ อาจหมายความว่าจากการประเมินในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับแบบสอบถามความคิดเห็นจะให้ผลแตกต่างกันอย่างชัดเจน มีเพียง ๑ ข้อ (ร้อยละ ๒)

มีกรณีที่เกณฑ์เชิงประจักษ์สามารถให้ผลการประเมินได้อย่างชัดเจน คือ ระบุว่า "ผ่าน" หรือ "ไม่ผ่าน" ได้ แต่ความคิดเห็นได้ผล "ไม่ชัดเจน" มีถึง ๒๓ หัวข้อ

๒. วิเคราะห์หอพักสหกรณ์: เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปปรับปรุงหอพักได้อย่างชัดเจนจึงได้วิเคราะห์ผลการประเมิน โดยจำแนกตามด้านต่าง ๆ คือ

- ก. การประเมินหอพักด้านกายภาพ: มีทั้งหมด ๑๕ หัวข้อการประเมิน
- ข. การประเมินด้านการบริหาร: มีทั้งหมด ๑๕ หัวข้อการประเมิน
- ค. การประเมินด้านการบริการและสวัสดิการ: มีทั้งหมด ๑๐ หัวข้อการประเมิน
- ง. การประเมินด้านกิจกรรม: มีทั้งหมด ๑๐ หัวข้อการประเมิน

มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ขนาดของห้อง: จากการประเมินทั้งเกณฑ์เชิงประจักษ์ด้วยการสำรวจ พบว่า ห้องพักเกือบทั้งหมดมีขนาดเล็กกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ (๗ ตารางเมตรต่อคน) และนิสิตนักศึกษาแพทย์พิจารณาว่าขนาดของห้องที่เป็นอยู่มีความไม่เหมาะสม สรุปคือ "ไม่ผ่าน"

(๒) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์เรื่อง "การไหลเวียนของอากาศภายในห้องและการมีกลิ่นอับชื้น" แต่ในแบบสอบถามความคิดเห็นจะสอบถามเรื่อง "สภาพภายในห้องถูกสุขลักษณะหรือไม่" ผลการประเมินพบว่าภายในห้องไม่มีกลิ่นอับชื้นและมีอากาศไหลเวียนได้ดี โดยมีช่องระบายอากาศด้านบนของห้อง แต่นิสิตนักศึกษาแพทย์มีความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" เกี่ยวกับการถูกสุขลักษณะของห้อง

(๓) ห้องอาบน้ำ: จากการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ด้วยการสำรวจ พบว่า จำนวนพื้นที่ห้องน้ำต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ (๑ ตารางเมตรต่อคน) แต่นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" เกี่ยวกับความถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ

(๔) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์จะพิจารณาเรื่อง “ความมิดชิดของสถานที่ทิ้งปฏิภูล” แต่ในแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง “การมีระบบกำจัดขยะและระบบระบายน้ำ” ผลการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ พบว่า สถานที่ทิ้งปฏิภูลอยู่นอกตัวอาคารและมีการจัดเก็บโดยโรงพยาบาลเป็นประจำ แต่นิสิตนักศึกษาไม่มีความคิดเห็น “ไม่ชัดเจน” เกี่ยวกับระบบกำจัดขยะและระบบระบายน้ำของหอพัก

(๕) สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย เช่น โต๊ะ, เก้าอี้, เตียง จากการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ พบว่า มีเตียงและตู้เสื้อผ้าในห้อง แต่ไม่มีเก้าอี้ทำงานให้ นอกจากนี้ คุณภาพวัสดุของอุปกรณ์ค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ ไม่สวยงาม ทำให้ได้ผลสรุปว่า “ไม่ชัดเจน” เพราะเก้าอี้ทำงานถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์ที่ต้องมีกิจกรรมการศึกษามาก เช่นเดียวกับผลการตอบแบบสอบถามจากนิสิตนักศึกษา ให้ความคิดเห็นว่า “ไม่ชัดเจน”

(๖) ห้องรับแขกภายในหอพัก จากการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์และแบบสอบถามความคิดเห็นให้ผลสอดคล้องกัน คือ “ไม่ผ่าน” เพราะหอพักสหกรณ์ไม่มีการจัดห้องรับแขกเพื่อให้การต้อนรับบุคคลภายนอกที่มาเยี่ยมเยียนนิสิตนักศึกษาแพทย์

(๗) ห้องสันทนาการในหอพัก จากการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์และแบบสอบถามความคิดเห็นให้ผลสอดคล้องกัน คือ “ไม่ผ่าน” เพราะหอพักสหกรณ์ไม่มีการจัดห้องสันทนาการโดยเฉพาะเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พบปะสังสรรค์กัน แม้ว่าหอพักจะมีห้องของส่วนกลางที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน แต่ลักษณะของการจัดห้อง มีเจตนาที่มีไว้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้อ่านหนังสือมากกว่า

(๘) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์จะพิจารณาเรื่อง “การวางสิ่งของระเกะระกะทางเดินและห้องของส่วนกลาง แต่ในแบบสอบถามจะถามความคิดเห็นจะถามเกี่ยวกับ “ความสวยงาม สะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยบริเวณอาคารหอพัก” ผลการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ พบว่า บริเวณทางเดินและห้องส่วนกลางจะมีการจัดเก็บสิ่งของเป็นระเบียบเรียบร้อย มักมีเสื้อผ้าแขวนไว้หน้าห้องและรองเท้าวางเป็นระเบียบบริเวณหน้าห้อง โดยมีเจ้าหน้าที่ของหอพักมาจัดเก็บให้ในเวลากลางวัน ส่วนในเวลากลางคืนของมักไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

(๙) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “อาคารได้รับการตรวจสอบแล้วว่าแข็งแรงมั่นคง” ผลการประเมินพบว่า อาคารได้รับการตรวจสอบจากสำนักโยธาธิการ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ก่อนจัดซื้อแล้วว่ามี ความแข็งแรงมั่นคง ซึ่งจากแบบสอบถามความคิดเห็นจะถามว่า “อาคารหอพักแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ใช้” ซึ่งผู้เข้าพักในหอพักก็มีความคิดสอดคล้องกันกับเกณฑ์เชิงประจักษ์ คือ “ผ่าน”

(๑๐) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ช่องระบายอากาศในหอพัก” ผลการประเมินพบว่า การออกแบบอาคารเพื่อให้มีลมพัดเย็นสบายผิบลำหลักการออกแบบทางสถาปัตยกรรม เพราะผนังของอาคารในแต่ละด้านปิดทึบมากกว่าครึ่งหนึ่งทำให้ลมไม่สามารถผ่านเข้ามาในตัวอาคารได้ วัสดุที่ใช้ทำผนังไม่สามารถป้องกันความร้อนได้ดีพอในเวลากลางวัน และไม่สามารถคายความร้อนได้ดีในเวลากลางคืน ทำให้พบว่า ในช่วงเวลากลางวัน อุณหภูมิภายในอาคารต่ำกว่าอุณหภูมิภายนอกน้อยเกินไป ในขณะที่กลางคืน เมื่ออุณหภูมิภายนอกเย็นลงแล้ว อุณหภูมิภายในห้องพักยังคงสูงอยู่ ซึ่งอาจเกิดจากผนังกันลมและดูดซับความร้อนไว้มากผิดปกติในเวลากลางวัน (สุนทร บุญญาธิการ, ๒๕๔๕:๒๓๙-๒๔๕) นอกจากปัญหาการออกแบบภายในอาคารแล้ว ยังมีปัญหาที่เกิดจากอาคารหอพักพยาบาลซึ่งสูงกว่าหอพักสหกรณ์ขนาดข้างชิดมากจะส่งผลต่อการบังทิศทางลม ประกอบกับอาคารหอพักสหกรณ์ไม่มีการใช้วัสดุพืชพันธุ์บริเวณบนอาคารและรอบอาคารทำให้ไม่มีตัวดูดซับความร้อนจากแสงอาทิตย์ ความร้อนทั้งหมดจึงถูกดูดซับไว้ในผนังอาคาร นอกจากนี้ จากการสนทนากลุ่มกับนิสิตนักศึกษาแพทย์คิดว่าปัญหาเรื่องอากาศร้อนและอับลมนี้เป็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ชอบการพักอาศัยในหอพัก แม้ว่าทางผู้บริหารจะรับผิดชอบติดตั้งเครื่องปรับอากาศ แต่ก็มีการใช้จ่ายสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าไฟฟ้าที่เกิดจากการใช้เครื่องปรับอากาศ ในประเด็นนี้ผู้พักอาศัยให้ความเห็นค่อนข้างสอดคล้องกันว่าไม่ผ่านการประเมิน

(๑๑) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "บริเวณรอบข้างหอพักเพื่อภาคนันทนาการ" ผลการประเมินพบว่า รอบข้างหอพักนั้นไม่มีพื้นที่เพื่อสันทนาการ แต่บริเวณใกล้เคียง เช่น บนอาคารที่ทำการสหกรณ์ จะมีสถานที่ออกกำลังกาย นอกจากนี้ บริเวณที่ไกลออกไปประมาณ ๑๐๐ เมตรกำลังจัดสร้างศูนย์สันทนาการ สำหรับบุคลากรภายในวิทยาลัยฯ ซึ่งนิสิตนักศึกษาแพทย์ก็สามารถเข้าใช้บริการได้ในอนาคต (ประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗) ดังนั้น การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์จึงให้ผล "ไม่ชัดเจน" ต่างจากแบบสอบถามความคิดเห็น ที่นิสิตนักศึกษาจะให้ความคิดเห็นว่า "ไม่ผ่าน" อย่างชัดเจน

(๑๒) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นรอบข้าง" ผลการประเมิน พบว่า ในระหว่างการสำรวจนั้น เพิ่งมีการตัดต้นไม้ใหญ่รอบอาคาร แต่ยังคงเหลือส่วนลำต้นไว้ ซึ่งจะเจริญเติบโตใหม่ได้ในอนาคต ทำให้เกณฑ์เชิงประจักษ์ "ไม่ชัดเจน" แต่ผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแพทย์จะให้ความคิดเห็นว่า "ไม่ผ่าน" อย่างชัดเจน ซึ่งการตัดต้นไม้นี้จะส่งผลถึงทัศนียภาพที่แย่งและความร้อนของหอพักสหกรณ์ที่สูงขึ้น ส่งผลต่อการพักอาศัยของผู้อยู่ในหอพัก

(๑๓) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "สภาพแวดล้อมเงียบสงบ (บริเวณหอพักไม่มีเสียงดังมากกว่า ๖๐ เดซิเบล)" ผลการประเมิน พบว่า โดยเฉลี่ยจากการวัดในสองเวลา (เช้า-เย็น) แล้วมีเสียงดังมากกว่า ๖๐ เดซิเบล ตั้งแต่เช้าจนถึงเวลาประมาณ ๑๕ ถึง ๒๐ น. เป็นเสียงเครื่องยนตร์จากการจราจรที่ติดขัดบริเวณถนนข้างหอพักสหกรณ์ ทำให้เกณฑ์เชิงประจักษ์ "ไม่ผ่าน" ในขณะที่จากแบบสอบถามความคิดเห็นก็ได้ผลสอดคล้องกัน คือ "ไม่ผ่าน"

(๑๔) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "บริเวณหอพักไม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ รบกวนสมาธิ" ผลการประเมิน พบว่า มีกลิ่นการเผาไหม้ของน้ำมันจากรถที่ติดอยู่ด้านข้างของหอพักจำนวนมาก ตั้งแต่เช้าจนถึงเวลาประมาณ ๑๕ ถึง ๒๐ น. ในขณะที่แบบสอบถามใช้ข้อความถาม "อาคารสถานที่ที่ได้รับการดูแลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย" ได้ผลคือ "ไม่ชัดเจน"

(๑๕) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงอาคารทุก ๕ ปี" ผลการประเมิน พบว่า ผู้บริหารไม่มีแผนการแผนการปรับปรุงอาคารทุก ๕ ปี แต่จะมีปรับปรุงอาคารตามข้อเรียกร้องของผู้พักอาศัย ในขณะที่แบบสอบถามใช้ข้อความถาม "บริเวณของหอพักกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบันและสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต" ได้ผลคือ "ไม่ผ่าน"

(๑๖) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีคณะกรรมการหอพัก" ผลการประเมิน คือ มีคณะกรรมการหอพัก ซึ่งประกอบไปด้วยคณาจารย์ที่เป็นแพทย์ ได้รับการแต่งตั้งจากวิทยาลัยฯ ซึ่งมีบทบาทในการดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดเนื่องจากการใช้หอพักสหกรณ์ ในขณะที่แบบสอบถามใช้ข้อความถาม "การจัดดำเนินการหอพักมีความเหมาะสม" ได้ผลว่า "ไม่ชัดเจน"

(๑๗) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีการจ้างเวรยามตลอดเวลา" ผลการประเมิน คือ "ผ่าน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความถาม "การรักษาความปลอดภัย และการดูแลความปลอดภัยบริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม" ได้ผลว่า "ผ่าน"

(๑๘) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีการประเมินการบริหารหอพักด้านการบริการและสวัสดิการ" ผลการประเมิน คือ ไม่มีการประเมินคณะทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีเพียงการสอบถามปัญหาด้านการจัดการจากผู้เข้าพักอาศัย ได้ผลสรุปคือ "ไม่ชัดเจน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความถาม "การบริหารหอพักด้านการบริการและสวัสดิการในหอพัก, และด้านกิจกรรมมีความเหมาะสม" ได้ผลว่า "ไม่ชัดเจน"

(๑๙) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามของหอพัก" ผลการประเมิน คือ ข้อปฏิบัติและระเบียบต่าง ๆ ออกโดยคณะกรรมการดูแลหอพักและอาจารย์ผู้ดูแลหอพัก ได้ผลสรุปคือ "ไม่ผ่าน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความถาม "ข้อปฏิบัติและข้อห้ามในการเข้าพักของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านภายในหอพักมีความเหมาะสม" ได้ผลคือ "ไม่ชัดเจน"

(๒๐) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ผู้เข้าพักร่วมเลือกห้องพักร่วมด้วยตนเอง” ผลการประเมิน คือ อาจารย์ผู้ดูแลหอพักได้กำหนดให้ผู้เข้าพักอาศัยคัดเลือกห้องพักเอง แต่กำหนดจำนวนคนเข้าพักให้สอดคล้องกับชนิดของห้อง และกำหนดให้แพทย์ประจำบ้านพักห้องเดียวมากกว่า แต่นิสิตนักศึกษาแพทย์มักพักห้องละ ๒-๔ คน ได้ผลสรุปคือ “ไม่ชัดเจน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “การจัดนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านเข้าพักแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับขนาดของห้อง” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน”

(๒๑) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ผู้เข้าพักร่วมเป็นคณะกรรมการหอพัก” ผลการประเมิน คือ ไม่มีผู้เข้าพักร่วมเป็นหรือประชุมคณะกรรมการหอพัก ได้ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “กรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประจำหอพักมีส่วนร่วมในการจัดหอพัก” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๒) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ระบบการตั้งหัวหน้าหอพักด้วยการเลือกตั้งหรือทดสอบบุคลิกภาพ” ผลการประเมิน คือ ไม่มีระบบดังกล่าว และคณะกรรมการบริหารหอพักขาดองค์ความรู้การจัดการในเรื่องนี้ ได้ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “การเลือกตั้งกรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประจำหอพักเป็นไปด้วยความยุติธรรม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๓) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ระบบการสร้างแรงจูงใจพิเศษแก่อาจารย์แพทย์ที่ร่วมกิจกรรมของหอพัก” ผลการประเมิน คือ ไม่มีระบบดังกล่าว ได้ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๔) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการจัดประชุมคณะกรรมการหอพักเป็นประจำ” ผลการประเมิน คือ ไม่มีกำหนดเวลาการประชุมชัดเจน แต่จะพิจารณาประชุมจากการมีภารกิจของหอพักที่ต้องแก้ไขและภารกิจงานประจำในการดูแลผู้ป่วยของอาจารย์แพทย์ ถ้ามีภารกิจของหอพักมากประกอบกับมีภารกิจการดูแลผู้ป่วยน้อย ก็จะมีการเรียกประชุมบ่อย แต่ถ้าไม่มีภารกิจของหอพักประกอบกับมีภารกิจการดูแลผู้ป่วยมาก ก็อาจไม่จัดการประชุมเลยเป็นเวลานานหลายเดือน ได้ผลสรุปคือ “ไม่ชัดเจน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “การประสานงานระหว่างหอพักกับหน่วยงานในวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มีความสะดวกและรวดเร็ว” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๕) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการชี้แจงระเบียบของหอพักให้แก่ผู้เข้าพักอย่างชัดเจน” ผลการประเมินที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายบริหารกิจการนักศึกษา คือ มีการชี้แจงในวันประชุมผู้เข้าพักหอพักในช่วงเปิดภาคเรียนประจำปี แต่จากการสนทนากลุ่มนักศึกษาหลายคนได้ให้ความเห็นว่าในวันดังกล่าวไม่ได้มีการชี้แจงระเบียบปฏิบัติชัดเจน ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน ได้รับการชี้แจงระเบียบหอพักอย่างชัดเจน” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๖) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติข้อห้ามของหอพัก” ผลการประเมินคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประพฤติปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติข้อห้ามของหอพัก” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๗) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “เมื่อมีปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักให้ความช่วยเหลือ” ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์อนุสาสน อาจารย์กล่าวว่าตนเองมีเวลาให้กับงานด้านหอพักน้อย แต่เมื่อสอบถามจากอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์กล่าวว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาอาจารย์มักเข้าไปแก้ไขปัญหาให้เสมอ แต่เมื่อสอบถามนักศึกษา นักศึกษากล่าวว่า ไม่ค่อยมีการแก้ปัญหาให้เท่าที่ควร ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาจารย์ประจำหอพักให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านภายในหอพัก” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๘) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการประชุมคณะกรรมการหอพักเพื่อปรับปรุงบริการและสวัสดิการของหอพัก” ผลการประเมิน คือ ไม่มีการประชุมชัดเจน แต่จะพิจารณาจากการมีภารกิจของหอพัก

ที่ต้องแก้ไขและภารกิจงานประจำในการดูแลผู้ป่วยของอาจารย์แพทย์ ถ้ามีภารกิจของหอพักมากประกอบกับมีภารกิจการดูแลผู้ป่วยน้อย ก็จะมีการเรียกประชุมบ่อย แต่ถ้าไม่มีภารกิจของหอพักประกอบกับมีภารกิจการดูแลผู้ป่วยมาก ก็อาจไม่จัดการประชุมเลยเป็นเวลานานหลายเดือน ได้ผลสรุปคือ “ไม่ชัดเจน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาจารย์ประจำหอพักดูแลความเรียบร้อยของหอพัก รับฟังความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๒๙) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาหรือจิตวิทยา” ผลการประเมินคืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นตลับแพทย์ ซึ่งไม่มีประสบการณ์ด้านการจัดการพักอาศัยและมีประสบการณ์เล็กน้อยเกี่ยวกับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาจารย์ประจำหอพักมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและเป็นผู้ประสานงานกับวิทยาลัย” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๓๐) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีเวลาประจำที่ให้เข้าพบและสามารถพบได้จริง” ผลการประเมินโดยการสอบถามอาจารย์อนุสาสน์ อาจารย์กล่าวว่า ไม่มีเวลาให้เข้าพบที่กำหนดตายตัว แต่นักศึกษาสามารถปรึกษาได้เมื่อพบอาจารย์ ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาจารย์ประจำหอพักให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้เข้าพบได้ตามเวลาที่เหมาะสม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๓๑) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีร้านจำหน่ายอาหารบริเวณหอพัก” ผลการสำรวจพบว่า มีร้านขายขนมและน้ำ แต่ไม่มีการขายอาหารในบริเวณหอพัก ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการบริการด้านอาหาร” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน” เช่นกัน

(๓๒) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “อาหารที่จำหน่ายสะอาด ปรากฏจากการเจ็บไข้ได้ป่วยจากการบริโภค” ผลการสำรวจคือไม่มีอาหารขาย ผลสรุปจึงระบุว่า “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “อาหารที่จัดบริการ ถูกหลักโภชนาการ” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน” เช่นกัน

(๓๓) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีเครื่องทำน้ำดื่มในสวนรวมของหอพัก” ผลการสำรวจคือมีตู้น้ำดื่มตั้งไว้หลายจุด ผลสรุปจึงระบุว่า “ผ่าน” ขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการจัดการบริการน้ำดื่มน้ำใช้” ได้ผลคือ “ผ่าน” เช่นเดียวกัน

(๓๔) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “น้ำดื่มในหอพักได้รับการตรวจสอบแล้วว่าสะอาด” ผลสำรวจคือน้ำดื่มมาจากเครื่องกรองที่ได้มาตรฐาน อย่างไรก็ตาม ไม่มีการตรวจเชื้อจุลินทรีย์ในน้ำดื่ม ผลสรุปคือ “ไม่ชัดเจน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “น้ำดื่มในหอพักถูกสุขลักษณะ” ได้ผลคือ “ผ่าน”

(๓๕) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีตู้ยาสามัญประจำบ้านในหอพัก” ผลสำรวจไม่พบตู้ยาสามัญประจำบ้านในหอพัก ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “ยาสามัญประจำบ้านทางหอพักจัดไว้เพียงพอ” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน” เช่นเดียวกัน

(๓๖) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะไว้ในบริเวณหอพัก” ผลสำรวจไม่พบโทรศัพท์สาธารณะติดตั้งไว้ในหอพัก ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณหอพักมีเพียงพอกับความต้องการ” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน” เช่นเดียวกัน

(๓๗) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการจัดเวรยามตลอด ๒๔ ชั่วโมง” ผลการสำรวจคือมีการจ้างยามจากภายนอกประจำบริเวณหน้าหอพักและทางเดินตลอด ๒๔ ชั่วโมง ผลสรุปคือ “ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ “การอยู่หอพักรู้สึกปลอดภัย” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๓๘) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีบันไดหนีไฟและป้ายบอกวิธีการเมื่อเกิดอัคคีภัย” ผลการสำรวจคือไม่มีบันไดหนีไฟและป้ายบอกวิธีการเมื่อเกิดอัคคีภัย ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถาม

ความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก เช่น อัคคีภัย โจรภัย จัดได้อย่างเหมาะสม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๓๙) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “ยามมีการตรวจสอบคนเข้าออกหอพักสม่ำเสมอ” ผลการสำรวจคือยามไม่มีการตรวจสอบบัตรผู้ผ่านเข้าออกหอพัก และไม่มีการบัตรผู้เข้าพักหอพัก ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหอพักเหมาะสม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๐) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “คณะกรรมการหอพักสนองต่อความต้องการบริการและสวัสดิการเสมอ” ผลการสนทนากลุ่มกับอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการบริหารหอพัก พบว่า เมื่อมีปัญหาด้านบริการและสวัสดิการของหอพัก อาจารย์จะนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมเพื่อหาหนทางแก้ไขปัญหาเสมอ ผลสรุปคือ “ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “โดยสรุปแล้ว สะดวกสบายในการอยู่หอพักของวิทยาลัย” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๑) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการจัดปฐมนิเทศและประชุมนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน” ผลการสนทนากลุ่มกับอาจารย์พบว่ามีการจัดปฐมนิเทศ แต่นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมประชุมน้อย ผลสรุปคือ “ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “การจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบในการปฏิบัติของผู้ที่เข้ามาอยู่ในหอพักใหม่เหมาะสม” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน”

(๔๒) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีกิจกรรมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์และผู้อยู่อาศัยในหอพัก” ผลการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาแพทย์พบว่ามีกิจกรรมดังกล่าวค่อนข้างน้อย แต่จะมีการจัดกิจกรรมในรูปของกิจการนักศึกษามากกว่า ผลสรุปคือ “ไม่ชัดเจน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านมีโอกาสได้สนทนาสังสรรค์กับเพื่อน ๆ” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๓) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้หรือทักษะต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก” ผลการสนทนากลุ่มกับอาจารย์และนักศึกษาคือไม่มีการจัดกิจกรรมดังกล่าว ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “ในหอพักมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ” ได้ผลคือ “ไม่ผ่าน”

(๔๔) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีการจัดคิวหนังสือกันระหว่างนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน” ผลการสนทนากลุ่มอาจารย์และนักศึกษาคือไม่มีการจัดกิจกรรมดังกล่าว ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “การอยู่หอพักทำให้ได้พบทวนการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๕) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีกิจกรรมส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหอพัก เช่น การเปิดหอพัก” ผลการสนทนากลุ่มอาจารย์และนักศึกษาคือมีกิจกรรมการเปิดหอพัก ผลสรุปคือ “ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “กิจกรรมของหอพักช่วยให้ฝึกความรับผิดชอบ” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๖) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีกิจกรรมนำเชิญประโยชน์แก่วิทยาลัย ฯ เช่น การปลูกต้นไม้, การเก็บกวาด” ผลการสนทนากลุ่มอาจารย์และนักศึกษาคือ ไม่มีกิจกรรมของผู้เข้าพักอาศัยหอพักในเรื่องดังกล่าว ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “กิจกรรมของชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์กับวิทยาลัยฯ” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๗) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง “มีกิจกรรมตักบาตร, ฟังเทศน์, นั่งสมาธิหรือไปวัดของชาวหอพัก” ผลการสนทนากลุ่มอาจารย์และนักศึกษาคือ ไม่มีกิจกรรมของผู้เข้าพักอาศัยหอพักในเรื่องดังกล่าว ผลสรุปคือ “ไม่ผ่าน” ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อคำถาม “กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม” ได้ผลคือ “ไม่ชัดเจน”

(๔๘) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงวิทยาลัย ๔ เช่น นิทรรศการ, preentrance" ผลการสนทนากลุ่มนักศึกษาพบว่า มีกิจกรรมเหล่านี้ แต่ทว่าไม่ได้ดำเนินการโดยหอพัก ดำเนินการโดยฝ่ายกิจการนักศึกษา ผลสรุปคือ "ไม่ผ่าน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ "กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย" ได้ผลคือ "ไม่ชัดเจน"

(๔๙) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีกิจกรรมสังสรรค์ของชาวหอเป็นประจำ" ผลการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาแพทย์พบว่า การสังสรรค์กับเพื่อนในหอพักมักเป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการเรียนในช่วงเวลากลางวัน แต่ไม่มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการรู้จักกันให้มากขึ้นในหอพัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านค่อนข้างน้อย ผลสรุปคือ "ไม่ผ่าน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ "การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รู้จักกัน" ได้ผลคือ "ไม่ชัดเจน"

(๕๐) การประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ในเรื่อง "มีกิจกรรมสร้างประโยชน์ให้ชุมชน เช่น ออกให้สุขศึกษาประชาชน" ผลการสนทนากลุ่มกับคณะกรรมการบริหารหอพัก พบว่า ไม่มีกิจกรรมดังกล่าว ผลสรุปคือ "ไม่ผ่าน" ในขณะที่แบบสอบถามความคิดเห็นใช้ข้อความ "การอยู่หอพักของวิทยาลัยทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน" ได้ผลคือ "ไม่ชัดเจน"

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินหอพักสหกรณ์ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อจะก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ในอนาคตตรงตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งหอพักในสถาบันการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายในการประเมินหอพักสหกรณ์เพื่อประเมิน

๑. ลักษณะทางกายภาพของหอพักสหกรณ์
๒. การบริหารงานของหอพักสหกรณ์
๓. การบริการและสวัสดิการของหอพักสหกรณ์
๔. กิจกรรมในหอพักสหกรณ์

การดำเนินการประเมินแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

๑. เลือกรูปแบบการประเมิน โดยผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิดของทฤษฎีการประเมินแบบต่าง ๆ ซึ่งในที่สุดได้เลือกรูปแบบการประเมินของเวลช์ ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินทางการจัดการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวาง

๒. กำหนดกรอบความคิดและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๒.๑ กำหนดขอบเขตการประเมินจากรูปแบบการประเมินของเวลช์ โดยใช้กรอบคำถามที่สำคัญ คือ ประเมินอะไร (What) และประเมินอย่างไร (How)

๒.๒ กำหนดเนื้อหาการประเมินโดยอาศัยทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับการจัดหอพักในมหาวิทยาลัย จากการวิเคราะห์เนื้อหาทำให้ดำเนินการประเมินหอพัก ๔ มิติ (รัชนีบุลย์ ฝิวสุวรรณ, ๒๕๔๒:๑๘-๓๐) ประกอบด้วย

- (๑) การประเมินหอพักด้านกายภาพ
- (๒) การประเมินหอพักด้านการบริหาร
- (๓) การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ
- (๔) การประเมินหอพักด้านกิจกรรม

การประเมินได้ใช้วิธีการที่หลากหลาย คือ

(๑) ประเมินความคิดเห็น ของนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านที่เข้าพักในหอพักสหกรณ์ นานกว่า ๖ เดือน โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อดิรักษ์ (รัชนีบุลย์ ฝิวสุวรรณ, ๒๕๔๒:๑๘-๓๐) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ ๐.๘๔ โดยการประเมินทัศนะของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านนี้จะมีทั้ง ๔ มิติครบถ้วน

(๒) ประเมินข้อเท็จจริง ของมิติทั้ง ๔ ด้าน โดยอาศัยแบบตรวจรายการ (checklist) ซึ่งแบบตรวจรายการนี้ได้พัฒนามาจากเกณฑ์การจัดตั้งหอพักในด้านต่าง ๆ ที่มีผู้ให้เกณฑ์ไว้ คือ

ก. การประเมินหอพักด้านกายภาพ ใช้กรอบตามเกณฑ์ของ American School Administrators, Seagers, Chiara and Callender และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ข. การประเมินหอพักด้านการบริหาร ใช้กรอบตามเกณฑ์ของสำเนา ขจรศิลป์ และ Packwood

ค. การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ ใช้กรอบตามเกณฑ์ของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ทองเรียน อมรัชกุล และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ง. การประเมินหอพักด้านกิจกรรม ใช้กรอบตามเกณฑ์ของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา

๓. กำหนดแหล่งข้อมูล

- ๓.๑ ผู้เข้าพักอาศัยในหอพัก

- ๓.๒ อาจารย์ย่อนุสาสก
- ๓.๓ คณะกรรมการบริหารหอพัก
- ๓.๔ เจ้าหน้าที่ในหอพัก
- ๓.๓ หอพัก
- ๓.๔ เอกสารการดำเนินการหอพัก

๔. การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

- ๔.๑ ผู้ประเมินทำการสำรวจเอง (survey) ในรายการที่สามารถใช้การตรวจวัดได้โดยตรง, สังเกตได้โดยตรง หรือสามารถใช้การพิจารณาจากเอกสารการดำเนินงานของหอพักได้
- ๔.๒ สนทนากลุ่มย่อย (group discussion) กับนิสิตนักศึกษาแพทย์, แพทย์ประจำบ้านชุดหนึ่ง และสัปดาห์กลุ่มอาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาอีกชุดหนึ่ง
- ๔.๓ จากการใช้แบบสอบถามความคิดเห็น
- ๕. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์
 - ๕.๑ รายงานค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นรายข้อ
 - ๕.๒ รายงานค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น แต่ละด้านทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านกายภาพ, ด้านการบริหาร, ด้านบริการและสวัสดิการ, ด้านกิจกรรม
 - ๕.๓ รายงานค่าเฉลี่ยจากแบบตรวจรายการ แต่ละด้านทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านกายภาพ, ด้านการบริหาร, ด้านบริการและสวัสดิการ, ด้านกิจกรรม
 - ๕.๔ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นรายด้านและค่าของแบบตรวจรายการรายด้านทั้ง ๔ ด้าน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ ๑ ผลการประเมินความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านผู้พักอาศัยโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหอพักของวิทยาลัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

โครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์มีสองส่วน ส่วนแรกเป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลส่วนที่สองเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ ซึ่งมีทั้งสิ้น ๔ ด้าน ซึ่งผลการประเมินในแต่ละด้าน คือ

- (๑) การประเมินหอพักด้านกายภาพ มีความคิดเห็น ๑๐ ข้อจาก ๑๕ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๑.๐๐ ถึง ๒.๙๙ และมีความคิดเห็น ๕ ข้อจาก ๑๕ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๓.๐๐ ถึง ๕.๐๐
- (๒) การประเมินหอพักด้านการบริหาร มีความคิดเห็น ๔ ข้อจาก ๑๕ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๑.๐๐ ถึง ๒.๙๙ และมีความคิดเห็น ๗ ข้อจาก ๑๕ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๓.๐๐ ถึง ๕.๐๐
- (๓) การประเมินหอพักด้านบริการและสวัสดิการ มีความคิดเห็น ๔ ข้อจาก ๑๐ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๑.๐๐ ถึง ๒.๙๙ และมีความคิดเห็น ๖ ข้อจาก ๑๐ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๓.๐๐ ถึง ๕.๐๐
- (๔) การประเมินหอพักด้านกิจกรรม มีความคิดเห็น ๙ ข้อจาก ๑๐ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๑.๐๐ ถึง ๒.๙๙ และมีความคิดเห็น ๑ ข้อจาก ๑๐ ข้อ ที่ได้คะแนนในช่วง ๓.๐๐ ถึง ๕.๐๐

ตอนที่ ๒ ผลการประเมินโดยใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์ ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเกณฑ์ที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นซึ่งเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินมีความหลากหลาย คือ

๑. การสำรวจจากเอกสารการดำเนินงานหอพัก
๒. การสำรวจโดยตรงในหอพักและบริเวณรอบข้าง
๓. การสนทนากลุ่มกับผู้บริหารและผู้อยู่อาศัยในหอพัก

ผลการประเมินตามเกณฑ์เชิงประจักษ์ของหอพักสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ คือ

๑. ด้านกายภาพของหอพัก: มีการประเมิน ๑๕ ข้อ ผลคือ ผ่านเกณฑ์ ๔ ข้อ, ไม่ชัดเจน ๕ ข้อ และ ไม่ผ่าน ๖ ข้อ
๒. ด้านการบริหารของหอพัก: มีการประเมิน ๑๕ ข้อ ผลคือ ผ่านเกณฑ์ ๒ ข้อ, ไม่ชัดเจน ๖ ข้อ และไม่ผ่าน ๗ ข้อ
๓. ด้านการบริการและสวัสดิการ: มีการประเมิน ๑๐ ข้อ ผลคือ ผ่านเกณฑ์ ๓ ข้อ, ไม่ชัดเจน ๑ ข้อ และไม่ผ่าน ๖ ข้อ
๔. ด้านกิจกรรม: มีการประเมิน ๑๐ ข้อ ผลคือ ผ่านเกณฑ์ ๒ ข้อ, ไม่ชัดเจน ๑ ข้อ และไม่ผ่าน ๗ ข้อ

ตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบผลของการใช้เกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็นของผู้อยู่อาศัย

จากผลการเปรียบเทียบการประเมินเกณฑ์เชิงประจักษ์ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลายเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยความคิดเห็น พบว่า

๑. มีความสอดคล้องกันทั้งสิ้น ๒๑ หัวข้อการประเมินจากทั้งหมด ๕๐ ข้อ
๒. มีความไม่สอดคล้องกันทั้งสิ้น ๓๐ หัวข้อการประเมินจากทั้งหมด ๕๐ ข้อ โดยมีแบบต่าง ๆ คือ
 - ๒.๑ ได้ผล "ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" ทั้งสิ้น ๗ ข้อ
 - ๒.๒ ได้ผล "ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ผ่าน" ทั้งสิ้น ๑ ข้อ
 - ๒.๓ ได้ผล "ไม่ชัดเจน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ผ่าน" ทั้งสิ้น ๑ ข้อ
 - ๒.๔ ได้ผล "ไม่ชัดเจน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ผ่าน" ทั้งสิ้น ๔ ข้อ
 - ๒.๕ ได้ผล "ไม่ผ่าน" เกณฑ์เชิงประจักษ์ แต่ความคิดเห็น "ไม่ชัดเจน" ทั้งสิ้น ๑๖ ข้อ

ตอนที่ ๔ วิเคราะห์ผลจากการเปรียบเทียบเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น

๑. วิเคราะห์รูปแบบการประเมิน: จากผลการประเมินที่ใช้เชิงคุณภาพที่เก็บข้อมูลเชิงประจักษ์เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้แบบสอบถามความคิดเห็นในเรื่องเดียวกัน พบว่า มีความสอดคล้องกันทั้งสิ้น ๒๑ ข้อจาก หัวข้อการประเมินทั้งสิ้น ๕๐ ข้อ (ร้อยละ ๔๒) แต่มีความไม่สอดคล้องกันถึง ๒๙ ข้อ (ร้อยละ ๕๘)

มีกรณีที่ให้ผลตรงข้ามอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นกรณีที่บ่งชี้ว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีแตกต่างกันในเนื้อหาเรื่องเดียวกันอาจให้ผลแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง คือ กรณีแรก เกณฑ์เชิงประจักษ์ได้ผล "ผ่าน" แต่ความคิดเห็นได้ผล "ไม่ผ่าน" กรณีสอง เกณฑ์เชิงประจักษ์ได้ผล "ไม่ผ่าน" แต่ความคิดเห็นได้ผล "ผ่าน" มีเพียง ๑ ข้อ อาจหมายความว่าจากการประเมินในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับแบบสอบถามความคิดเห็นจะให้ผลแตกต่างกันอย่างชัดเจน มีเพียง ๑ ข้อ (ร้อยละ ๒)

มีกรณีที่เกณฑ์เชิงประจักษ์สามารถให้ผลการประเมินได้อย่างชัดเจน คือ ระบุว่า "ผ่าน" หรือ "ไม่ผ่าน" ได้ แต่ความคิดเห็นได้ผล "ไม่ชัดเจน" มีถึง ๒๓ หัวข้อ อาจหมายความว่าจากการประเมินในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับแบบสอบถามความคิดเห็น มีมากถึง ๒๓ ข้อ (ร้อยละ ๔๖)

๒. วิเคราะห์หอพักสหกรณ์: เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปปรับปรุงหอพักได้อย่างชัดเจนจึงได้วิเคราะห์ผลการประเมิน โดยจำแนกตามด้านต่าง ๆ

อภิปรายผล

จากผลการประเมินสรุปประเด็นการอภิปรายได้สี่ด้าน คือ

๑. การประเมินด้านกายภาพ: การประเมินตามเกณฑ์การประเมินหอพัก พบว่า ลักษณะทางกายภาพของหอพักยังไม่ได้ตามมาตรฐานที่แนะนำ และเมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้พักอาศัยก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยมีแนวโน้มที่ความคิดเห็นจะไม่ผ่านมากกว่าเกณฑ์เชิงประจักษ์ นั่นอาจหมายความว่า ผู้เข้าพักอาศัยของหอพักสหกรณ์มีความต้องการสถานที่พักอาศัยที่มีมาตรฐานสูงกว่ามาตรฐานทั่ว ๆ ไป ในขณะที่การเข้าพักอาศัยของหอพักสหกรณ์เป็นบริการที่ไม่คิดค่าบริการ ซึ่งอาจทำให้การจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอต่อการมีลักษณะทางกายภาพของหอพักที่ดีเป็นไปได้อย่างยากลำบาก นอกจากนี้ การที่หอพักไม่ได้มาตรฐานในหลายหัวข้อเป็นผลจากที่ตั้งของหอพัก เช่น เรื่องเสียงของยานยนต์ที่เกิดเนื่องจากการตั้งหอพักไว้ริมถนน ซึ่งการแก้ไขปัญหาเสียงของที่พักอาศัยมีความดั่งเกินมาตรฐานนี้ การใช้กำแพงจะมีประโยชน์มาก อย่างไรก็ตาม การเลือกชนิดของกำแพงมีความสำคัญ ถ้ากำแพงเป็นวัสดุที่บวม เช่น ปูนซีเมนต์ ก็จะทำให้เกิดปัญหาการไหลเวียนของอากาศ ก่อให้เกิดอากาศร้อนอบอ้าวขึ้นมา แม้ว่าทางหอพักจะจัดหาเครื่องปรับอากาศให้กับห้องพักของนักศึกษาแพทย์ แต่ด้วยค่าไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องปรับอากาศมีมูลค่าที่สูง สำหรับนักศึกษาแพทย์ที่ยังไม่มีรายได้ การแก้ปัญหาเสียงด้วยกำแพงต้นไม้และพุ่มไม้เป็นทางเลือกที่ดีมาก เพราะนอกจากช่วยลดเสียงลงให้อยู่ในระดับที่น่าพอใจแล้ว ยังทำให้อุณหภูมิโดยรวมของหอพักลดต่ำลง เป็นผลดีต่อการใช้ไฟฟ้า แต่จากการประเมินก็พบปัญหาสองประการ ประการแรก ผู้บริหารที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้สนใจคุณค่าของวัสดุพืชพันธุ์ เพราะต้นไม้ใหญ่ที่ห้ามเงาของหอพักก็ได้ถูกตัดทิ้ง ประการสอง เป็นปัญหาที่เกิดเนื่องจากการตั้งหอพักที่ชิดถนนเกินไปไม่เพียงพอต่อการสร้างกำแพงต้นไม้เพื่อลดมลภาวะทางเสียง เพราะการใช้กำแพงต้นไม้เพื่อลดมลภาวะทางเสียงจะต้องสร้างกำแพงให้มีความหนาหลายสิบเมตร

๒. การประเมินด้านการบริหาร: การประเมินตามเกณฑ์การประเมินหอพัก พบว่า ด้านการบริหารของหอพักยังไม่ได้มาตรฐานที่แนะนำ และเมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้พักอาศัยจะมีความคิดเห็นที่ไม่ชัดเจนมากกว่า จากการพิจารณาภาพรวมและผลการประเมิน พบว่า ผู้พักอาศัยไม่มีบทบาทเข้าร่วมบริหารจัดการหอพัก ทำให้ขาดความรู้สึกมีส่วนร่วม นอกจากนี้ อาจารย์แพทย์ที่เข้าร่วมบริหารหอพักก็มีจำนวนน้อย เนื่องจากขาดระบบการบริหารจัดการอาจารย์แพทย์ที่ดี ไม่มีการสร้างแรงจูงใจให้เข้าร่วมทำงาน ซึ่งทางแก้กรณีดังกล่าวในมาตรฐานการบริหารหอพักของต่างประเทศ ถ้าเป็นหอพักขนาดใหญ่จะจ้างคนที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการหอพักเข้ามาดูแล แต่หอพักสหกรณ์เป็นหอพักขนาดเล็ก การลงทุนดังกล่าวอาจไม่คุ้มค่า การสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์แพทย์ใช้เวลาส่วนตัวมาทำงานบริหารหอพักและดูแลนักศึกษาแพทย์ในหอพัก เป็นทางเลือกที่ดี โดยการกำหนดค่าตอบแทนพิเศษหรือกำหนดให้เป็นภาระงานที่มีคุณค่าไม่น้อยกว่างานบริการทางการแพทย์

๓. การประเมินด้านการบริการและสวัสดิการ: การประเมินตามเกณฑ์การประเมินหอพัก พบว่า ด้านการบริการและสวัสดิการของหอพักยังไม่ได้มาตรฐานตามที่แนะนำและเมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้พักอาศัยจะมีความคิดเห็นที่ไม่ชัดเจนมากกว่า จากการพิจารณาภาพรวม พบว่า ระบบสวัสดิการและการบริการในหอพักค่อนข้างน้อย แต่นิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้านก็ไม่ได้แสดงความคิดเห็นในทำนองที่ว่าสวัสดิการและการบริการไม่เพียงพอ

๔. การประเมินด้านกิจกรรม: การประเมินตามเกณฑ์การประเมิน พบประเด็นที่น่าสนใจว่า การดำเนินการด้านกิจกรรมของนักศึกษาแพทย์จะอาศัยฝ่ายกิจการนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ จึงทำให้สภาพของหอพักไม่มีการดำเนินการดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การดำเนินการกิจกรรมของฝ่ายกิจการศึกษาก็ยังมีน้อยมาก และไม่ค่อยมีคนเข้าร่วม ทั้งนักศึกษาแพทย์และอาจารย์แพทย์

ข้อเสนอแนะ

อาจพิจารณาความรีบด่วนของการแก้ไขปัญหาจากผลการประเมิน คือ

๑. ปัญหาของหอพักที่ต้องการการแก้ไขมากที่สุด : จะพิจารณาได้จากผลการประเมินที่ไม่ผ่านทั้งเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็น คือ

- ๑.๑ พื้นที่ของห้องที่เล็กเกินไป
- ๑.๒ ไม่มีห้องรับแขก
- ๑.๓ ไม่มีห้องสันทนาการ
- ๑.๔ ไม่มีช่องระบายอากาศในหอพัก
- ๑.๕ เสียงแตรรถภายนอกดังมากเกินไป
- ๑.๖ ไม่มีร้านจำหน่ายอาหารที่มีคุณภาพ
- ๑.๗ ไม่มีตู้ยาสามัญประจำบ้านในหอพัก
- ๑.๘ ไม่มีโทรศัพท์สาธารณะในหอพัก
- ๑.๙ ไม่มีกิจกรรมการสอนความรู้ด้านต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก

๒. ปัญหาของหอพักที่ต้องการการแก้ไขค่อนข้างมาก : เป็นกรณีที่มีเกณฑ์เชิงประจักษ์หรือความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ผ่าน และอีกอย่างหนึ่งไม่ชัดเจน คือ

- ๒.๑ พื้นที่ห้องอาบน้ำแคบไป
- ๒.๒ พื้นที่สันทนาการรอบข้าง
- ๒.๓ การขาดแคลนต้นไม้ที่ให้ร่มเงา
- ๒.๔ การขาดการวางแผนเพื่อปรับปรุงอาคาร
- ๒.๕ การขาดการมีส่วนร่วมของผู้เข้าพักในการกำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามของหอพัก
- ๒.๖ การขาดการมีส่วนร่วมของผู้เข้าพักในการเลือกห้องพักด้วยตนเอง
- ๒.๗ การขาดการมีส่วนร่วมของผู้เข้าพักเป็นคณะกรรมการหอพัก
- ๒.๘ การขาดมาตรฐานที่ดีในการเลือกตั้งหัวหน้าหอพัก

๒.๙ การขาดแรงจูงใจพิเศษแก่อาจารย์แพทย์ให้เข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของหอพัก

- ๒.๑๐ นิสิตนักศึกษาแพทย์ไม่เคารพข้อปฏิบัติและระเบียบของหอพัก
- ๒.๑๑ อาจารย์อนุสาสน์ขาดทั้งคุณวุฒิและเวลาที่จะทำงานด้านหอพัก
- ๒.๑๒ ไม่มีบันไดหนีไฟ
- ๒.๑๓ ยามขาดการตรวจสอบตนเข้าออกอย่างเหมาะสม
- ๒.๑๔ การขาดกิจกรรมการเขียนหนังสือร่วมกันของผู้อยู่อาศัยในหอพัก
- ๒.๑๕ การขาดกิจกรรมที่บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่วิทยาลัย ฯ
- ๒.๑๖ การขาดกิจกรรมที่บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ชุมชนรอบข้าง
- ๒.๑๗ การขาดกิจกรรมที่เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่วิทยาลัย ฯ
- ๒.๑๘ การขาดกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้อยู่อาศัยในหอพัก
- ๒.๑๙ การขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกันให้แก่ผู้อยู่อาศัยในหอพัก

๓. ปัญหาของหอพักที่ต้องการการแก้ไขปานกลาง : เป็นกรณีที่มีเกณฑ์เชิงประจักษ์และความคิดเห็นไม่ชัดเจนทั้งคู่ คือ

- ๓.๑ การขาดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น โต๊ะ, เก้าอี้
- ๓.๒ ปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นจากรถยนต์

- ๓.๓ การขาดการประเมินผลและติดตามผลด้านการให้บริการและสวัสดิการของหอพัก
- ๓.๔ การขาดการประชุมคณะกรรมการหอพักอย่างสม่ำเสมอ
- ๓.๕ การขาดการชี้แจงระเบียบของหอพักแก่ผู้เข้าพักด้วยวิธีการที่เหมาะสม
- ๓.๖ การขาดการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาจากอาจารย์อนุสาสน
- ๓.๗ การขาดการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านบริการและสวัสดิการของหอพัก
- ๓.๘ การขาดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และผู้อยู่อาศัยในหอพัก

๔. ปัญหาของหอพักที่ต้องการการแก้ไขน้อย : เป็นกรณีที่มีเกณฑ์เชิงประจักษ์หรือความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ชัดเจนหรือไม่ผ่าน และอีกอย่างหนึ่งผ่าน

- ๔.๑ การไหลเวียนของอากาศในห้อง
- ๔.๒ ความมิดชิดของสถานที่ที่ปฏิบัติงาน
- ๔.๓ ความเรียบร้อยของทางเดิน
- ๔.๔ การมีคณะกรรมการหอพัก (ที่ผู้อยู่อาศัยมีส่วนร่วม)
- ๔.๕ การตรวจสอบความสะอาดของน้ำดื่ม
- ๔.๖ คุณภาพของการจัดเวรยาม
- ๔.๗ การตอบสนองต่อปัญหาทางด้านการบริการและสวัสดิการของคณะกรรมการหอพัก
- ๔.๘ การประชุมนิเทศ์และการจัดประชุมผู้อยู่อาศัย
- ๔.๙ กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหอพัก

๕. ส่วนของหอพักที่ไม่ได้เป็นปัญหา : เป็นกรณีที่มีเกณฑ์เชิงประจักษ์หรือความคิดเห็นผ่านทั้งคู่

- ๕.๑ ความแข็งแรงมั่นคงของหอพัก
- ๕.๒ ปริมาณเครื่องทำน้ำดื่ม
- ๕.๓ การจัดเวรยามได้ตลอดเวลา

บรรณานุกรม

- กมลเสถ อี่ยมโอชา (๒๕๓๘). การวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตินิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : การวิจัยเชิงคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติพันธ์ รุจิรกุล (๒๕๒๙). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์
- เกศรา สุขสว่าง (๒๕๔๐). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริหารของคณะบดีกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ ๕ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๐.
- จินตนา มาพวง (๒๕๒๐). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ๕ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.
- จินตนา ยูนิพันธ์ (๒๕๒๕). องค์การในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์
- จินตนา ยูนิพันธ์ (๒๕๒๗). การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ ๕ : ภาควิชาพยาบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.
- ฉลอง บุญญานันต์ และ ศุภชัย ศุภวรรณ (๒๕๒๙) คุณลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยตามทัศนะของนักศึกษา, วารสารการวิจัยทางการศึกษา. ๑๖(๑) : ๘๙-๑๐๔.
- ชาย โพธิ์ธิดา (๒๕๔๔) การวิจัยเชิงคุณภาพ : ข้อพิจารณาเชิงทฤษฎี, ใน เบญจา ยอดคำเนิน และคณะ การศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัยภาคสนาม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทองเรียน อมรัชกุล (๒๕๒๕). การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานศึกษานิเทศ กรมการฝึกหัดครู
- นัยนา อ่างสันติกุล (๒๕๒๒). การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ๕ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธำรงค์ศักดิ์ หมื่นจันทร์ (๒๕๓๒). บรรยากาศของห้องเรียนกับการเรียนรู้ของนักเรียน, ใน ข่าวสารวิจัยการศึกษา. ๑๐(๑๓)
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (๒๕๔๒). ความตรง ความเที่ยง และการตรวจสอบ. เทคนิคการสร้างเครื่องมือนวบรวมข้อมูล. กรุงเทพฯ ๕ : B&B Publishing.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (๒๕๒๙). การบริหารและการจัดระเบียบบริหารราชการไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- พรจันทร์ ล่องสกุล (๒๕๓๐). ปัญหาของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามการรับรู้ของผู้บริหารนิสิตหอพักเก่าและนิสิตหอพักปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (๒๕๒๓). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๕ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์ (๒๕๑๘). ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา, ใน คัมภีร์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ ๕ : เจริญวิทย์การพิมพ์
- ภรณี มหานนท์ (๒๕๒๙). การประเมินประสิทธิภาพขององค์การ. กรุงเทพฯ ๕ : โอเดียนสโตร์.
- ภาวิณี นาวาพานิช (๒๕๓๗). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความวิตก

- กังวลและปัจจัยทางชีวสังคมบางประการกับแนวโน้มการลาออกจากงานของพยาบาลโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๕ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
โยธิน แสงดี (๒๕๔๑). การสนทนากลุ่ม. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รวมบทความทางวิธีวิทยาการวิจัย.
กรุงเทพฯ ๕ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิบูลย์ ผิวสุวรรณ (๒๕๔๒). การใช้ชีวิตในหอพักตามทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
องครักษ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๕ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิจิตร ศรีธำณ (๒๕๑๘). แผนพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ ๔. กรุงเทพฯ ๕ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (๒๕๒๕). การบริหารงานด้านหอพัก นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหาและแนว
ทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์
_____ (๒๕๒๘). งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ ๕ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____ (๒๕๓๐) อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ ๕ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิพล สกลเกียรติ (๒๕๒๔). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ ๒ ที่อาศัยในและนอก
หอพักเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (๒๕๓๑). รูปแบบและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศและการใช้ชีวิตในมหา
วิทยาลัยของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุนทร บุญญาธิการ (๒๕๔๔). เทคนิคการออกแบบบ้านประหยัดพลังงาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไอเอส.พริน
ติ้งเฮาส์ จำกัด.
- สุภาพร เลาทศดิษฐ์ (๒๕๒๖). การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๕ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์ (๒๕๒๕). หลักการกิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (๒๕๒๕). พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศรีรัตน์ จันทร์สมวงศ์ (๒๕๒๕). อนาคตภาพของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใน พ.ศ. ๒๕๔๐.
วิทยานิพนธ์ปริญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อนันท์ศิลป์ รุจิเรข, สุทัศน์ ลักษณะวิลาศ และประอร สุนทรวิภาต (๒๕๔๐). แบบจำลองของเวลซ์. ใน
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ ๕ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ชัย คงจันทร์ (๒๕๒๕). ความผูกพันต่อองค์การ. วารสารจุฬารกิจปริทัศน์ ๕. ๓๔(๒๑) : ๓๔-๓๕.
- อุษณีย์ คำนวนรนนท์ (๒๕๓๖) ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขล
าครินทร์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- Astin, Alexander W. (1968). The College Environment. Washington, D.C. : American Council on
Education.
- Bean, John P. (1980). Dropouts and Turnover : The Synthesis and Test of a Causal Model of Student
Attributions, Research in Higher Education. 12(2) : 156-187.
- Blimling, G.S. (1993). New Challenges and Goals for Residential Life Programs. In Winston, R.B., Jr.,

- Anchors, S. *Student Housing and Residential Life*. San Francisco, California : Jossey-Bass Publishers
- David, Arther D. (1981). *Some Effects of Different Classroom Conditions Upon Interpersonal Relationships, Personal Adjustment and Achievement for College Freshman*, Dissertation Abstracts International. 42(12) : 1508-1509.
- Getzlaf, Shelly B. and others. (1984). *Two Types of Voluntary Undergraduate Attribution : Application of Tinto's Model*, *Research in Higher Education*. 20(3) : 257-268.
- Koontz, Harold and Cyrini O'Donell. *Principles of Management*. New York : McGraw-Hill Book Co.
- Morgan D.L. (1998). *The Focus Group Guidebook*. California : Sage Publication, Inc.
- Packwood, W.T. (1977). *College Student Personnel Services*. Springfield, Illinois: Charles C.Thomas Publisher.
- Pantages, Timothy J. and Carol F. Creedon. (1978) *Studies of College Attrition : 1950-1975*, *Review of Educational Research*. 48(1) : 49-101.
- Pascarella, E.T., Terenzini, P.T., Blimling, G.S. (1994). *The Impact of Residential Life on Students*. In Schroeder, C.C., Mable, P. *Realizing The Educational Potential of Residence Halls*. San Francisco, California : Jossey-Bass Publishers
- Tarter, Beverly J. (1993). *Job Satisfaction and Organizational Commitment of College and University Faculty*, *Dissertation Abstracts*. 54(5) : 1701.
- Winston, R.B., Jr., Anchors, S. (1993). *Student Development in the Residential Environment*. In Winston, R.B., Jr., Anchors, S. *Student Housing and Residential Life*. San Francisco, California : Jossey-Bass Publishers

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม, แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การดำเนินงานหอพัก
วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
ของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน**

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานหอพักตามทัศนะของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่านที่มีต่อการดำเนินงานของหอพัก เพราะฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานหอพักของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครต่อไป

โปรดอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาด้วยความรอบคอบตามความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด แล้วจึงทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างทางด้านทัศนะที่กำหนดไว้ ตามความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด โดยระดับความเห็นแบ่งออกเป็น ๕ ช่อง คือ

- ๕ หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมาก
- ๓ หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย
- ๑ หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การดำเนินงานหอพักของนิสิตนักศึกษาแพทย์ และแพทย์ประจำบ้าน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดขีด ✓ ในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง		
อายุ	☐ ๑๖-๒๐ ปี	☐ ๒๑-๒๕ ปี	☐ ๒๖-๓๐ ปี	☐ > ๓๐ ปี
สถานภาพ	☐ นสพ.	☐ นศพ.	☐ แพทย์ประจำบ้าน	
ชั้นปีที่ศึกษา (สำหรับนสพ./นศพ.)	☐ ชั้นปีที่ ๓	☐ ชั้นปีที่ ๔	☐ ชั้นปีที่ ๕	☐ ชั้นปีที่ ๖
ชั้นปีที่ศึกษา (แพทย์ประจำบ้าน)	☐ ชั้นปีที่ ๑	☐ ชั้นปีที่ ๒	☐ ชั้นปีที่ ๓	☐ fellow
ภาควิชาที่ศึกษา (แพทย์ประจำบ้าน หรือ fellow)	☐ อายุรศาสตร์	☐ เวชศาสตร์ครอบครัว	☐ ศัลยศาสตร์	☐ สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
	☐ กุมารเวชศาสตร์			
สถานภาพสมรส	☐ โสด	☐ สมรส	☐ หย่า	☐ หม้าย
ที่พักอาศัย (ภูมิลำเนา) ของท่าน	☐ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	☐ ที่อื่น		
จำนวนปีที่เข้าพักในหอพัก	☐ < ๑ ปี	☐ ๑-๒ ปี	☐ ๒-๓ ปี	☐ > ๓ ปี
ชนิดของห้องพัก	☐ พักเดี่ยว	☐ พักสองคน	☐ พักสามคนขึ้นไป	
ระบบปรับอากาศในห้องของท่าน	☐ พัดลม	☐ เครื่องปรับอากาศ		
อัตราค่าบำรุงหอต่อเดือน (ไม่รวมค่าไฟฟ้า)	☐ ไม่เสีย	☐ < ๕๐๐ บาท	☐ ๕๐๐ ขึ้นไปแต่ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท	☐ > ๑๐๐๐ บาท
ความถี่ในการกลับภูมิลำเนา	☐ ทุกวันที่ไม่ได้อยู่เวร	☐ ทุกเดือน/ครั้ง	☐ เกือบทุกวันที่ไม่ได้อยู่เวร	☐ หลาย ๆ เดือน/ครั้ง
ความถี่ในการดื่มสุรา	☐ ทุกสัปดาห์	☐ ทุกเดือน	☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่ดื่ม
ความถี่ในการไปสถานเริงรมย์	☐ ทุกสัปดาห์	☐ ทุกเดือน	☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยไป
ความถี่ในการหาข้อมูลวิชาการทางอินเทอร์เน็ต	☐ ทุกสัปดาห์	☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ทุกเดือน	☐ ไม่เคยค้นหา
การอ่านหนังสือวิชาการในแต่ละวัน	☐ < ๑ ชม.	☐ ๑-๒ ชม.	☐ ๒-๓ ชม.	☐ > ๓ ชม.
ความถี่ในการทำบุญหรือปฏิบัติธรรม	☐ ทุกสัปดาห์	☐ ทุกเดือน	☐ นาน ๆ ครั้ง	☐ ไม่เคยปฏิบัติ
การวางแผนอาชีพในอนาคตของท่าน	☐ ชัดเจน กำหนดแนวทางไว้แล้ว	☐ ยังไม่กำหนดไว้ ไม้วิตกกังวล	☐ กำหนดไว้คร่าว ๆ ไม่ชัดเจน	☐ ยังไม่กำหนดไว้ วิตกกังวล
งานอดิเรกของท่าน	☐ อ่านหนังสือ	☐ เกม	☐ ออกกำลังกาย	☐ สละสลึงต่างๆ
	☐ หมากร่างต่างๆ	☐ ดนตรี	☐ อื่น ๆ _____	

โปรดอ่านข้อความให้ละเอียด แล้วพิจารณาด้วยความรอบคอบตามความคิดเห็นของท่าน ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องกับข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านทัศนคติที่กำหนดไว้ ตามความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็น ด้วย มากที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อยที่ สุด
	๕	๔	๓	๒	๑

ด้านกายภาพ

๑. พื้นที่ภายในห้องพักมีขนาดเหมาะสม
๒. สภาพภายในห้องพักถูกสุขลักษณะ
๓. บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม ภายในห้องพักมีความสะอาดถูกสุขลักษณะ
๔. ระบายกลิ่นขยะมูลฝอย การระบายน้ำในห้องพักเหมาะสม
๕. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะสำหรับทำงาน ตู้ใส่เสื้อผ้า เต็มจนนอน ในห้องพักมีเพียงพอต่อความต้องการ
๖. ห้องรับแขกสำหรับญาติพี่น้องที่มาเยี่ยมมีความเหมาะสม
๗. ห้องพักผ่อนและห้องรับประทานอาหารเพียงพอกับจำนวนของนิสิต นักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน
๘. บริเวณอาคารห้องพักมีความสวยงาม สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย
๙. อาคารห้องพักแข็งแรงให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยแก่ผู้ใช้
๑๐. ที่ตั้งของห้องพักถูกต้องตามลักษณะการระบายอากาศและทิศทางลม
๑๑. ที่ตั้งห้องพักอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้ง และต้นทนาการได้
๑๒. อาคารห้องพักตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น
๑๓. บรรยากาศของห้องพักเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้
๑๔. อาคารสถานที่ได้รับการดูแลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
๑๕. บริเวณของห้องพักกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการปัจจุบัน และสามารถที่จะขยายได้ในอนาคต

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น		
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วย	เห็นปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	๕	๔	๓	๒	๑

ด้านบริหาร

๑๖. การจัดดำเนินการหอพักมีความเหมาะสม
๑๗. การรักษาความปลอดภัย และการดูแลความปลอดภัยบริเวณอาคารสถานที่มีความเหมาะสม
๑๘. การบริหารหอพักด้านบริการและสวัสดิการในหอพัก, และ
ค่านักกิจกรรมมีความเหมาะสม
๑๙. ข้อปฏิบัติและข้อห้ามในการเข้าพักของนิสิตนักศึกษาและ
แพทย์ประจำบ้านภายในหอพักมีความเหมาะสม
๒๐. การจัดนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านเข้าพักแต่ละห้องมี
จำนวนเหมาะสมกับขนาดของห้อง
๒๑. กรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประจำหอพักมี
ส่วนร่วมในการจัดห้องพัก
๒๒. การเลือกตั้งกรรมการนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน
ประจำหอพักเป็นไปด้วยความยุติธรรม
๒๓. อาจารย์ประจำหอพักมีความเหมาะสม
๒๔. การประสานงานระหว่างหอพักกับหน่วยงานในวิทยาลัย
แพทยศาสตร์ มีความสะดวกและรวดเร็ว
๒๕. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน ได้รับการชี้แจงระเบียบ
หอพักอย่างชัดเจน
๒๖. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านประพฤติปฏิบัติตาม
ระเบียบปฏิบัติข้อห้ามของหอพัก
๒๗. อาจารย์ประจำหอพักให้ความช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาและ
แพทย์ประจำบ้านภายในหอพัก
๒๘. อาจารย์ประจำหอพักดูแลความเรียบร้อยของหอพัก รับฟัง
ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน
๒๙. อาจารย์ประจำหอพักมีความสามารถในการให้คำปรึกษาและ
เป็นผู้ประสานงานกับวิทยาลัย
๓๐. อาจารย์ประจำหอพักให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน
ได้เข้าพบได้ตามเวลาที่เหมาะสม

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น		
	เห็น ด้วย มากที่สุด ๕	เห็น ด้วย มาก ๔	เห็น ด้วย ปาน กลาง ๓	เห็น ด้วย น้อย ๒	เห็น ด้วย น้อยที่ สุด ๑
ด้านบริการและสวัสดิการ					
๓๑. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการบริการด้านอาหาร					
๓๒. อาหารที่จัดบริการ ถูกหลักโภชนาการ					
๓๓. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รับความสะดวกในการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้					
๓๔. น้ำดื่มในหอพักถูกดูแลรักษา					
๓๕. ยาสามัญประจำบ้านทางหอพักจัดไว้เพียงพอ					
๓๖. บริการโทรศัพท์สาธารณะบริเวณหอพักมีเพียงพอกับความต้องการ					
๓๗. การอยู่หอพักรู้สึกปลอดภัย					
๓๘. การป้องกันอุบัติเหตุในหอพัก เช่น อัคคีภัย โจรภัย จัดได้อย่างเหมาะสม					
๓๙. การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในหอพักเหมาะสม					
๔๐. โดยสรุปแล้ว สะดวกสบายในการอยู่หอพักของวิทยาลัย					
ด้านกิจกรรม					
๔๑. การจัดปฐมนิเทศและชี้แจงกฎระเบียบในการปฏิบัติของผู้ที่เข้ามาอยู่ในหอพักใหม่เหมาะสม					
๔๒. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านมีโอกาสได้สนทนาสังสรรค์กับเพื่อน ๆ					
๔๓. ในหอพักมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ					
๔๔. การอยู่หอพักทำให้ได้ทบทวนการเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ					
๔๕. กิจกรรมของหอพักช่วยให้มีความรับผิดชอบ					
๔๖. กิจกรรมของชาวหอก่อให้เกิดประโยชน์กับวิทยาลัย					
๔๗. กิจกรรมช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม					
๔๘. กิจกรรมช่วยส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือการเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย					
๔๙. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านได้รู้จักกัน					
๕๐. การอยู่หอพักของวิทยาลัยทำให้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					

แบบประเมินหอพักสหกรณ์

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	ความเหมาะสม ใช่ ? ไม่
ด้านกายภาพ		
๑. พื้นที่ในห้องพักมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๗ ตารางเมตรต่อคน	สำรวจ	
๒. อากาศในห้องไหลเวียนได้ดี ไม่มีกลิ่นอับชื้น	สำรวจ	
๓. พื้นที่ห้องอาบน้ำไม่น้อยกว่า ๑ ตารางเมตรต่อคน	สำรวจ	
๔. มีสถานที่ทิ้งสิ่งปฏิกูลจัดแยกไว้มีฉลิด	สำรวจ	
๕. ประตูเมื่อเข้า ได้ระเกะกักบานและล็อกในห้องพัก	สำรวจ	
๖. มีห้องรับแขกในห้องพัก	สำรวจ	
๗. พื้นที่ห้องคืนกระดาษไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตรต่อคน	สำรวจ	
๘. ไม่มีการจัดวางสิ่งของเกะกะตามทางเดินและห้องของส่วนกลาง	สำรวจ	
๙. อาคารได้รับการตรวจสอบแล้วว่ามีสิ่งรบกวนเสียง	สำรวจ	
๑๐. มีช่องระบายอากาศในห้องพัก	สำรวจ	
๑๑. มีบริเวณรอบบ้านหอพักเพื่อการพักผ่อน	สำรวจ	
๑๒. มีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นรอบข้าง	สำรวจ	
๑๓. สภาพแวดล้อมโดยรวม (บริเวณหอพักไม่มีเสียงดังมากกว่า ๖๐ เดซิเบล)	สำรวจ	
๑๔. บริเวณหอพักไม่มีกลิ่นไม่พึงประสงค์ รบกวนสมาชิก	สนทนากลุ่ม	
๑๕. มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงอาคารทุก ๕ ปี	สนทนากลุ่ม	
ด้านการบริหาร		
๑๖. มีคณะกรรมการหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๑๗. มีการจ้างเวรยามตลอดเวลา	สนทนากลุ่ม	
๑๘. มีการประเมินการบริหารหอพักด้านการบริการและสวัสดิการ	สนทนากลุ่ม	
๑๙. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อปฏิบัติและข้อห้ามของหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๒๐. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมเลือกห้องพักด้วยตนเอง	สนทนากลุ่ม	
๒๑. ผู้เข้าพักมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๒๒. ใช้ระบบการตั้งหัวหน้าหอพักด้วยการเลือกตั้งหรือทดสอบบุคลิกภาพ	สนทนากลุ่ม	
๒๓. มีระบบสร้างแรงจูงใจพิเศษแก่อาจารย์แพทย์ที่ร่วมกิจกรรมของหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๒๔. มีการจัดประชุมคณะกรรมการหอพักเป็นประจำ	สนทนากลุ่ม	
๒๕. มีการชี้แจงระเบียบของหอพักให้แก่ผู้เข้าพักอย่างชัดเจน	สนทนากลุ่ม	
๒๖. นิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้านปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๒๗. เมื่อมีปัญหา อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักให้ความช่วยเหลือเสมอ	สนทนากลุ่ม	
๒๘. มีการประชุมคณะกรรมการหอพักเพื่อปรับปรุงบริการและสวัสดิการของหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๒๙. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาหรือจิตวิทยา	สนทนากลุ่ม	
๓๐. อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักมีเวลาประจำที่ให้ผู้เข้าพบและสามารถพบได้จริง	สนทนากลุ่ม	

แบบประเมินหอพักสหกรณ์

รายการที่ประเมิน	วิธีการ	ความเหมาะสม
ด้านบริการและสวัสดิการ		ใช่ ? ไม่
๓๑. มีเจ้าหน้าที่อาหารบริเวณหอพัก	สำรวจ	
๓๒. อาหารที่จำหน่ายสะอาด ปราศจากการเจ็บไข้ได้ป่วยจากการบริโภค	สนทนากลุ่ม	
๓๓. มีเครื่องทำน้ำดื่มในสวนรวมของหอพัก	สำรวจ	
๓๔. น้ำดื่มในหอพักได้รับการตรวจสอบแล้วว่าสะอาด	สนทนากลุ่ม	
๓๕. มีผู้รักษามันดูประจำบ้านในหอพัก	สำรวจ	
๓๖. มีการติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะไว้ในบริเวณหอพัก	สำรวจ	
๓๗. มีการจัดเวรยามตลอด ๒๔ ชั่วโมง	สำรวจ	
๓๘. มีบันไดหนีไฟและป้ายบอกวิธีการเมื่อเกิดอัคคีภัย	สำรวจ	
๓๙. ยามมีการตรวจสอบคนเข้าออกหอพักสม่ำเสมอ	สำรวจ	
๔๐. คณะกรรมการหอพักสนองตอบต่อความต้องการบริการและสวัสดิการเสมอ	สนทนากลุ่ม	
ด้านกิจกรรม		
๔๑. มีการจัดประชุมในเทศและประชุมนิสิตนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน	สนทนากลุ่ม	
๔๒. มีกิจกรรมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างอาจารย์และผู้อยู่อาศัยในหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๔๓. มีกิจกรรมถ่ายทอดความรู้หรือทักษะต่าง ๆ จากวิทยากรภายนอก	สนทนากลุ่ม	
๔๔. มีการจัดคิวหนังสือในระหว่างนิสิตนักศึกษาและแพทย์ประจำบ้าน	สนทนากลุ่ม	
๔๕. มีกิจกรรมส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องพัก เช่น การเปิดหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๔๖. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่วิทยาลัย ฯ เช่น การปลูกต้นไม้, การเก็บกวาด	สนทนากลุ่ม	
๔๗. มีกิจกรรมตักบาตร, ฟังเทศน์, นั่งสมาธิหรือไปวัดของชาวหอพัก	สนทนากลุ่ม	
๔๘. มีกิจกรรมเผยแพร่ชื่อเสียงวิทยาลัย ฯ เช่น นิทรรศการ, presentation	สนทนากลุ่ม	
๔๙. มีกิจกรรมตั้งสรรเสริญของชาวหอเป็นประจำ	สนทนากลุ่ม	
๕๐. มีกิจกรรมสร้างประโยชน์ให้ชุมชน เช่น ออกให้ลูกศึกษาประชาชน	สนทนากลุ่ม	
หมายเหตุ	เกณฑ์เชิงประจักษ์ด้านกายภาพใช้การสำรวจ	
	เกณฑ์เชิงประจักษ์ด้านความเห็นใช้การซักถามแบบประชุมกลุ่มย่อย	

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

- ๑) ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายในการจัดหอพักฯ แนวคิดในการพัฒนา ประวัติความเป็นมาในการจัดตั้งหอพักสหกรณ์ วพบ.
- ๒) นโยบายในการจัดหอพักสหกรณ์ วพบ. เป็นอย่างไร
- ๓) การดำเนินงานของหอพักสหกรณ์ วพบ. เป็นอย่างไร มีระบบการบริหารงานอย่างไร มีความเหมาะสมควรพัฒนาหรือไม่
 - ๔) จากนโยบายดังกล่าวได้กำหนดวัตถุประสงค์อย่างไรบ้าง
 - ๕) แนวโน้มที่จะให้นิสิตนักศึกษาเข้าพักในหอพักฯ จะมีเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร
 - ๖) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในเรื่องการพัฒนาหอพักสหกรณ์ วพบ.
 - ๗) แนวทางในการพัฒนาหอพักฯ นั้น ควรพัฒนาในองค์ประกอบใดบ้าง และควรพัฒนาอย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย
 - ๘) ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ การบริการและเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาภายในหอพักฯ เป็นอย่างไร ควรจะมีการพัฒนาอย่างไรหรือมีแนวคิดอย่างไร
 - ๙) จากการดำเนินงานของหอพักฯ ที่ผ่านมา ท่านมีความคิดเห็นว่าการได้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหอพักฯ หรือไม่อย่างไร

แบบสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

- ๑) หอพักสหกรณ์ วพบ. เริ่มเปิดให้บริการเมื่อใด
- ๒) หอพักฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใคร (นิสิตนักศึกษาในระดับใด) มีสิทธิ์ในการรับสมัคร มีการกำหนดสัดส่วนอย่างไร
 - ๓) มีนโยบายในการคัดเลือกผู้สมัครอย่างไร
 - ๔) หอพักฯ ยึดระเบียบใดในการบริหารงาน
 - ๕) มีการจัดแบ่งหน้าที่และสายงานบังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริการหอพักฯ อย่างไร และปัจจุบันมีใครเป็นผู้ทำหน้าที่บ้าง
 - ๖) เคยมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหอพักฯ หรือไม่
 - ๗) ในส่วนของการจัดหอพักฯ วิทยาลัยแพทยมีงบประมาณสนับสนุนในแต่ละปีหรือไม่อย่างไร
 - ๘) ใครเป็นผู้กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา
 - ๙) ผลการดำเนินงานของหอพักฯ ตั้งแต่เริ่มเปิดให้บริการจนถึงปัจจุบันตามความคิดเห็นของท่าน บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่
 - ๑๐) ในปีที่ผ่านมา หอพักฯ ต้องขอสนับสนุนงบประมาณจากทางวิทยาลัยแพทยศาสตร์หรือไม่ มีในด้านใดบ้าง

แบบสัมภาษณ์ อนุสาสกและผู้ช่วยอนุสาสกหอพักฯ

- ๑) หอพักฯ มีรูปแบบโครงสร้างในการบริหารงานอย่างไร
- ๒) หน้าที่ความรับผิดชอบของท่านต่อหอพักฯ มีอะไรบ้างตามความเห็นของท่าน เหมาะสมหรือไม่อย่างไร
 - ๓) การจัดกิจกรรมในหอพักฯ ประกอบด้วยกิจกรรมอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ดำเนินการ แต่ละกิจกรรมมีวัตถุประสงค์อย่างไร หอพักฯ ควรเน้นกิจกรรมในด้านใดบ้าง เพราะอะไร การจัดกิจกรรมในหอพักฯ เพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุงหรือไม่อย่างไร มีการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างหอพักกับชุมชนโดยรอบหรือไม่ เพราะอะไร

๔) แนวทางในการพัฒนาหอพักฯ ควรเพิ่มในด้านใดบ้าง และควรจะพัฒนาอย่างไรจึงจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหอพักฯ

๕) ตามความคิดเห็นของท่าน บรรยากาศของหอพักฯ และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาเหมาะสมที่จะพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสติปัญญา ความรู้ การอยู่ร่วมกันในสังคม สันทนาการ คุณธรรม และส่งเสริมความร่วมมือกัน รวมทั้งความมีระเบียบวินัยหรือไม่อย่างไร

๖) นิสิตนักศึกษาที่พักอาศัยรับทราบ เข้าใจ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของหอพักฯ หรือไม่อย่างไร

๗) การจัดนิสิตนักศึกษาเข้าพักอาศัยนั้น มีการดำเนินการอย่างไร มีความเหมาะสมหรือไม่

๘) ตามความคิดเห็นของท่าน นิสิตนักศึกษาในหอพักฯ มีลักษณะอย่างไร

๙) ตามความคิดเห็นของท่าน นิสิตนักศึกษาในหอพักสหกรณ์ วพบ. มีการพัฒนาในด้านความรู้ ความเป็นผู้รู้ ความมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีความสามัคคีร่วมมือกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนหรือไม่อย่างไร

๑๐) ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาในหอพักฯ เป็นอย่างไร

๑๑) นิสิตนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการอาศัยในหอพักฯ อย่างไรบ้าง นิสิตนักศึกษาที่มาขอคำปรึกษาจากท่านในด้านใดบ้าง ส่วนมากเป็นเรื่องใด ลักษณะปัญหาของนิสิตนักศึกษาในอดีตกับปัจจุบัน เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

๑๒) ความร่วมมือของนิสิตนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างไรบ้าง ทำไม่จึงเป็นเช่นนั้น

๑๓) ในอนาคตมีแนวทางที่จะปรับปรุงหอพักฯ อย่างไรบ้าง

๑๔) ความสัมพันธ์ระหว่างท่าน และนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างไร รู้จักคุ้นเคยกับนิสิตนักศึกษาทุกคนหรือไม่ ท่านมีเวลาให้กับนิสิตนักศึกษาในหอพักฯ อย่างไร เพียงพอหรือไม่

ภาคผนวก ข
ภาพถ่ายหอพักสหกรณ์
วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

ภาพที่ ๑ แสดงห้องถ่ายภาพเอกซเรย์ที่อยู่ชั้นล่างของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ

ภาพที่ ๒ แสดงห้องรับซักกรีดที่อยู่ชั้นล่างของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ

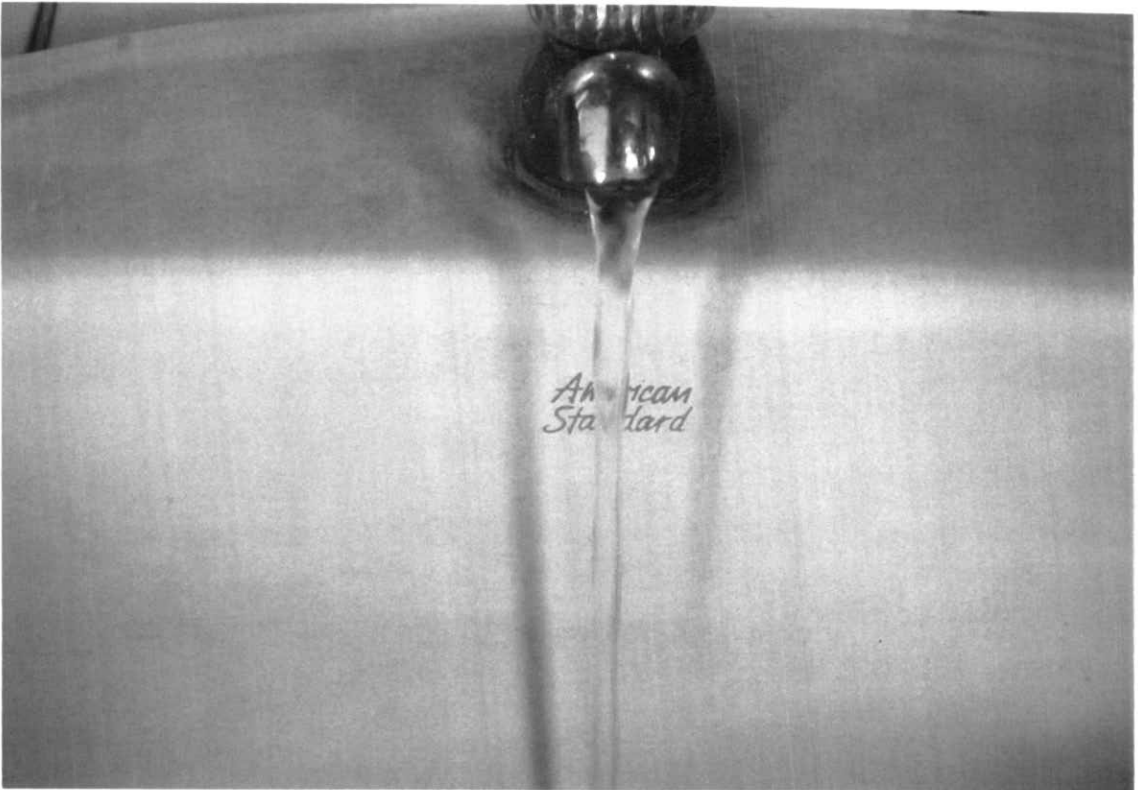
ภาพที่ ๓ แสดงห้องอ่านหนังสือที่อยู่ชั้นล่างของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ

ภาพที่ ๔ แสดงร้านขายขนมและของใช้ที่อยู่ชั้นล่างของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ

ภาพที่ ๕ แสดงห้องอาบน้ำ สภาพของหัวฝักบัว ที่อยู่ชั้น ๓ ของหอพักสหกรณ์วิทยาลัยฯ

ภาพที่ ๖ แสดงการไหลของน้ำที่อ่างล้างหน้าชั้น ๔ ในเวลากลางวัน

ภาพที่ ๗ สภาพควดฟ้าของหอพักสหกรณ์และราวตากผ้าของนักศึกษาแพทย์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายไวภูณฐ์ สถาปนาวัตร
เกิดวันที่	๒๖ มกราคม ๒๕๑๐
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	๑๓๕ ซอยเจริญนคร ๔๙ ถนนเจริญนคร แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน จังหวัดกรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นายแพทย์ ๗
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและ วชิรพยาบาล
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.๒๕๓๕ แพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.๒๕๓๘ วุฒิบัตรศัลยศาสตร์ วชิรพยาบาล